

Strål
säkerhets
myndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Årsredovisning 2014

Innehåll

1. Generaldirektörens inledning	2
2. Resultatredovisning	3
Inledning.....	3
Verksamhetens intäkter och kostnader	6
Avgiftsbelagd verksamhet	8
Strålsäker kärnkraft	10
Strålsäker hantering av radioaktivt avfall.....	20
Strålsäker hälso- och sjukvård.....	33
Strålsäkra produkter och tjänster	36
Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning	42
Strålsäkerhet internationellt	48
Nationell strålskyddsberedskap	57
Nationell strålsäkerhetskompetens	61
Riksmätplats och mätning	64
Effektiv förvaltning	66
Redovisning av återrapporteringar och uppdrag	78
Ordlista	85
3. Finansiell redovisning	86
Resultaträkning	86
Balansräkning	87
Anslagsredovisning.....	89
Tilläggsupplysningar	93
Noter	95
Sammanställning över väsentliga uppgifter	103
Underskrift	104

1. Generaldirektörens inledning

2014 har varit ett händelserikt år inom Strålsäkerhetsmyndighetens samtliga verksamhetsområden.

I juli gav vi tillstånd till European Spallation Source AB att bygga forskningsanläggningen ESS i Lund. Tillståndet är det första av flera steg i vår prövning. Innan ESS AB får installera accelerator och övriga komponenter som kan alstra joniserande strålning behövs ytterligare tillstånd.

Hudcancer är den snabbast växande cancerformen i Sverige. Kostnaden för sjukvården ökar och det krävs en målmedveten satsning för att kunna nå miljömålet Säker strålmiljö. Exempel på lyckade satsningar finns i Australien där ett långsiktigt arbete nu ger resultat. Vi ska under 2015 utreda detta och återkomma till regeringen med förslag på åtgärder.

Tillståndsprövningen av Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) ansökan om att få uppföra och driva ett geologiskt slutförvar för använt kärnbränsle går nu in i en ny fas. Vi kommer löpande att publicera preliminära delresultat och bedömningar från granskningen. Vi inväntar de sista kompletteringarna från SKB under 2015 och planerar att lämna ett yttrande till regeringen under 2017.

Regeringens beslut om nya kärnavfallsavgifter följde våra rekommendationer om höjda avgifter. Avgiftshöjningen stärker enligt vår mening finansieringen av slutförvaret och minskar statens finansiella risk i samband med att avfallet från kärnkraftverken omhändertas.

Erfarenheterna från olyckan i Fukushima har gjort avtryck i säkerhetskraven för de svenska kärnkraftverken. Ett exempel är kravet på införande av system för oberoende hårdkylning som vi beslutade om i december. Detta kommer enligt vår bedömning att öka kärnkraftverkens robusthet mot extrema förhållanden.

Samtidigt har de svenska kärnkraftverken nu i stort sett genomfört de säkerhetsmoderniseringar som Statens kärnkraftinspektion beslutade 2005. Ett omfattande arbete har därmed genomförts för att kärnkraftverken ska möta en modern kravbild.

Under hösten påbörjade vi ett omställningsarbete med anledning av Vattenfalls ändrade planer för nya kärnkraftverk. Vi genomförde besparingar genom bland annat ett frivilligt pensionsprogram. Omställningsarbetet löper enligt min mening bra, men det tar alltid på krafterna och skapar oro bland medarbetarna när förändringar genomförs. Vi har dock förutsättningar att ta oss igenom denna fas och stå väl rustade för framtiden.

Avslutningsvis kan jag konstatera att myndigheten har ett gott förtroende hos dem vi utövar tillsyn över. Detta framgår av den tillståndshavarundersökning som vi gjort. Vi får goda betyg på vårt arbete men vi skulle kunna vara mer innovativa och våra föreskrifter vara mer tillgängliga. Vi tar till oss det tillståndshavarna pekar på och hanterar det i vårt förbättringsarbete.

Mats Persson
Generaldirektör

2. Resultatredovisning

Inledning

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har delat in verksamheten i verksamhetsområden med utgångspunkt i de ansvarsområden regeringen har beslutat om i förordningen (2008:452) med instruktion för SSM och i myndighetsförordningen (2007:515). Inom varje verksamhetsområde ska SSM säkerställa strålsäkerheten och verka för att skadliga effekter av strålning på människa och miljö minimeras.

Verksamhetsområdena utgör, tillsammans med myndighetens processer, grunden för hur myndigheten styrs och verksamheten redovisas. Beskrivningen av verksamhetsområdena med processer tydliggör sambanden mellan uppgift och mål enligt instruktionen samt hur myndigheten arbetar för att nå målen. Indelningen i verksamhetsområden gör det möjligt för den operativa verksamheten att arbeta mot verksamhetens mål i enlighet med vår verksamhetsidé.

Verksamhetsområden

I enlighet med ovanstående delar SSM in sin verksamhet i följande verksamhetsområden:

Verksamhetsområde
Strålsäker kärnkraft
Strålsäker hantering av radioaktivt avfall
Strålsäker hälso- och sjukvård
Strålsäkra produkter och tjänster
Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning
Strålsäkerhet internationellt
Nationell strålskyddsberedskap
Nationell strålsäkerhetskompetens
Riksmätplats och mätning
Effektiv förvaltning

Tabell 1: Myndighetens verksamhetsindelning.

Långsiktiga mål

De långsiktiga målen för strålsäkerheten i samhället är ett uttryck för vad SSM tillsammans med övriga aktörer ska sträva mot inom de verksamhetsområden där myndigheten verkar. För att nå de långsiktiga målen krävs således insatser inte enbart från SSM utan även från andra aktörer. Vidare krävs att samspelet mellan aktörerna är effektivt. Målen för verksamhetsområde Effektiv förvaltning visar vad SSM ska uppnå inom den egna förvaltningen. Målen följs upp med indikatorer som visar om målen uppnåtts eller om myndigheten är på rätt väg.

Indikatorer

Vi har för vissa verksamhetsområden valt att visa indikatorer för att åskådliggöra strålsäkerheten i Sverige. Vissa av indikatorerna används även som mått och indikator för

miljökvalitetsmålet Säker strålmiljö. Indikatorerna har valts för att de ska vara meningsfulla, verifierbara och allmänt vedertagna. SSM avser att fortsätta arbetet med att utveckla indikatorer de kommande åren för att få en heltäckande bild av verksamheten.

Bedömning av strålsäkerheten

Enligt SSM:s instruktion ska myndigheten vara pådrivande för en god strålsäkerhet i samhället. Vi redovisar därför här vår bedömning av strålsäkerheten ur olika perspektiv för våra olika verksamhetsområden. Bedömningarna bygger på de samlade strålsäkerhetsvärderingar myndigheten gör och på iakttagelser myndigheten har gjort i samband med tillsyn. Bedömning av strålsäkerheten görs i förhållande till de långsiktiga målen.

Processer

Myndighetens verksamhet bedrivs genom planerade aktiviteter som genomförs på avdelningar och enheter. Alla aktiviteter är kopplade till ett verksamhetsområde och till en process. Processerna är följande:

Process	Beskrivning
Säkerställa kunskap och kompetens	Syftet med processen är att bygga upp kunskap och kompetens (intern och extern) inom strålsäkerhetsområdet. Resultatet av processen utgör underlag för att utveckla regler eller andra åtgärder. Delas upp i delprocesserna Ombesörja forskning, Samverka internationellt och i EU, Miljöövervaka, samt Mätverksamhet.
Ha beredskap	I processen ingår att upprätthålla en god beredskap inför olyckor och händelser med strålning i Sverige och utomlands. Beredskapen bemannar, utbildar, övar samt vidmakthåller mätresurser. I processen ingår även att årligen analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.
Utveckla regler	I processen stödjer myndigheten regeringen i arbetet med att utarbeta förslag på reglering samt utarbetar egna föreskrifter som förtydligar och fördjupar reglering av kärnteknisk verksamhet och annan verksamhet med strålning. Delas upp i delprocesserna Utarbeta förslag till reglering och Utarbeta och revidera föreskrifter och allmänna råd.
Utreda	I processen ingår utredningsarbete för att kartlägga en situation, en företeelse eller ett problemområde, få fram underlag för regelutveckling eller kommande granskningar. Egen metodutveckling ingår också.
Kommunicera och påverka	Inom processen bedrivs arbete för att ge allmänheten, verksamhetsutövare och beslutsfattare insyn i och information inom strålsäkerhetsområdet för att öka kunskap och påverka beteendemönster. Syftet är att öka förutsättningarna för att minska strålningens negativa effekter på människor och miljö.
Krishantera	Processen omfattar organisation, ansvar och åtgärdslistor för olika funktioner i händelse av kris enligt särskild arbetsordning och krisplan.
Utväna tillsyn	Tillsynen syftar till att verifiera att strålsäkerheten upprätthålls och utvecklas hos verksamhetsutövarna. Detta görs genom att vi ställer krav, kontrollerar efterlevnaden av ställda krav och driver på strålsäkerhetsarbetet och vidtar åtgärder då brister upptäcks. Delas upp i delprocesserna Inspektera, Verksamhetsbevaka, Rask informationsinsamling, Hantera och värdera rapporteringar, Granska, samt Tillsynsvägleda.
Tillståndspröva	SSM hanterar tillståndsärenden inom flera verksamhetsområden. I processen hanteras ärenden som avser tillstånd enligt kärntekniklagen och strålskyddslagen. Delas upp i delprocesserna Bereda tillstånd eller Besluta om tillstånd, beroende på om SSM är beredande eller beslutande myndighet.
Utvecklingssamarbete	Syftet med processen är att bidra till förbättrad strålsäkerhet i de av regeringen utpekade samarbetsländerna i Öst- och Centraleuropa samt genomföra bilaterala samarbetsprojekt och delta i multilaterala projekt.
Bedriva uppdragsverksamhet	Myndigheten har i uppdrag att bedriva viss uppdragsverksamhet. Det sker dels inom ramen för riksmätplatsen för joniserande strålning, dels i form av kursverksamhet inom olika områden. Uppdragsverksamheten bedrivs inom områden där SSM har unik kompetens. Delas in i delprocesserna Genomföra mätuppdrag och Utbilda
Samlade strålsäkerhetsvärderingar	Samlade strålsäkerhetsvärderingar görs för att skapa en myndighetsgemensam bild över strålsäkerheten vid en anläggning, för en tillståndshavare, eller för en typ av verksamhet. Den samlade strålsäkerhetsvärderingen ska vidare utgöra underlag för myndighetens inriktning av kommande tillsynsverksamhet.

Tabell 2: Myndighetens processer.

Genomförd verksamhet

Avsnitten *Genomförd verksamhet* redovisar SSM:s resultat kopplade till myndighetens uppgifter enligt instruktionen och andra författningskrav. SSM:s uppgifter framgår av avsnittet *SSM:s uppdrag* under respektive verksamhetsområde.

Prestationer

Vi definierar våra prestationer med utgångspunkt i de processer inom vilka vi genomför vår verksamhet. Genom att t.ex. utöva tillsyn inom verksamhetsområdet Strålsäker kärnkraft tillför myndigheten ett värde till samhället. Processen Utöva tillsyn är en prestationstyp och de enskilda tillsynsinsatserna, som inspektioner, är enskilda prestationer. Totala kostnader anges endast för prestationstyp, om inte annat anges i direkt anslutning till respektive tabell.

Jämförbarhet med tidigare år

Sedan 2010 delas verksamheten in på det sätt SSM själv finner lämpligt med ledning av myndighetens instruktion och i enlighet med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). I de fall det inte går att jämföra med tidigare år anges "i.u." (ingen uppgift) i tabeller för volymer och kostnader.

Nedanstående tabell visar hur myndighetens indelning av resultatredovisningen förhåller sig till förordningen (2008:452) med instruktion för SSM.

Avsnitt i resultatredovisningen	Avsnitt i myndighetens instruktion
Strålsäker kärnkraft	1 §, 2§, 7 §, 9 §,
Strålsäker hantering av radioaktivt avfall	1 §, 2 §, 3 §, 7 §, 9 §, 9 a §, 12 §, 12 c §, 12 d §
Strålsäker hälso- och sjukvård	1 §, 2 §, 7 §
Strålsäkra produkter och tjänster	1 §, 2 §, 5 §, 7 §, 10 §, 10 a §, 11 §, 12 §
Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning	1 §, 2 §, 7 §
Strålsäkerhet internationellt	1 §, 8 §, 9 §, 12 a §, 12 b §, 13 §, 13 a §, 14 §
Nationell strålskyddsberedskap	1 §, 7 §, 9 §, 15 §, 16 §, 17 §
Nationell strålsäkerhetskompentens	6 §
Riksmätplats och mätning	4 §, 5a §, 6 §
Effektiv förvaltning	2 a §, 7 §, 18 §, 19 §, 20 §, 21 §, 22 §, 23 §

Tabell 3: Myndighetens instruktion.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Anges i tkr

2014					
Verksamhetsområde	Intäkter anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Uppbörd	Lämnade bidrag
Strålsäker kärnkraft	134 001	41 493	-181 035	156 009	-1 080
Strålsäker hantering av radioaktivt avfall	24 626	48 623	-72 965	19 183	0
Strålsäker hälso- och sjukvård	19 114	1	-19 165	17 149	0
Strålsäkra produkter och tjänster	29 460	9 654	-38 578	19 140	0
Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning	11 711	-55	-11 687	0	0
Strålsäkerhet internationellt	29 322	3 105	-32 481	9 629	-23 161
Nationell strålskyddsberedskap	45 301	7 605	-53 512	27 957	0
Nationell strålsäkerhetskompetens	14 267	4 819	-19 087	57 351	-36 510
Riksmätplats och mätning	18 071	905	-19 017	1 092	0
Summa	325 871	116 151	-447 530	307 509	-60 750
2013					
Verksamhetsområde	Intäkter anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Uppbörd	Lämnade bidrag
Strålsäker kärnkraft	136 110	14 578	-148 619	i.u.	-18 090
Strålsäker hantering av radioaktivt avfall	27 503	46 231	-73 714	i.u.	-1 128
Strålsäker hälso- och sjukvård	17 366	131	-17 497	i.u.	-197
Strålsäkra produkter och tjänster	31 136	8 404	-39 986	i.u.	0
Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning	14 068	99	-14 167	i.u.	0
Strålsäkerhet internationellt	25 538	6 800	-32 338	i.u.	-38 892
Nationell strålskyddsberedskap	49 192	9 462	-59 615	i.u.	-3 200
Nationell strålsäkerhetskompetens	14 116	3 301	-17 417	i.u.	-24 453
Riksmätplats och mätning	11 673	1 164	-12 837	i.u.	0
Effektiv förvaltning	92	-38	-55	i.u.	-14
Summa	326 795	90 132	-416 245	312 619	-85 973
2012					
Verksamhetsområde	Intäkter anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Uppbörd	Lämnade bidrag
Strålsäker kärnkraft	117 931	8 784	-124 933	i.u.	-22 098
Strålsäker hantering av radioaktivt avfall	30 330	54 565	-84 895	i.u.	-2 326
Strålsäker hälso- och sjukvård	15 436	724	-16 160	i.u.	-1 004
Strålsäkra produkter och tjänster	24 187	6 733	-32 332	i.u.	-50
Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning	14 545	349	-14 894	i.u.	37
Strålsäkerhet internationellt	35 480	7 076	-42 563	i.u.	-37 720
Nationell strålskyddsberedskap	49 602	18 581	-68 183	i.u.	-4 100
Nationell strålsäkerhetskompetens	9 509	4 075	-13 584	i.u.	-13 909
Riksmätplats och mätning	11 315	1 146	-12 461	i.u.	0
Effektiv förvaltning	9	196	-213	i.u.	0
Summa	308 344	102 229	-410 218	299 467	-81 170

Kostnader och intäkter per verksamhetsområde är i huvudsak framtagna från den ekonomiska redovisningen. Undantaget är uppbörd som tagits fram via en beräkning där

kostnaderna som uppbörden ska täcka är basen. Uppbörd för perioden 2012-2013 redovisas inte per verksamhetsområde p.g.a. svårigheter att ta fram uppgifterna.

För verksamhetsområde Strålsäker kärnkraft har utfallet för kostnader och övriga intäkter ökat 2014. Detta beror på att stora intäkter och kostnader avräknats mot verksamheten prövning av ny kärnkraft. Lämnade bidrag har minskat 2014. Orsaken är att verksamheten Kompetensstöd har flyttats till verksamhetsområde Nationell strålsäkerhetskompetens.

För verksamhetsområde Strålsäkerhet internationellt har övriga intäkter minskat 2014. Det beror på att ett relativt stort projekt finansierat av SIDA avslutades under 2013. Omfattningen av lämnade bidrag har minskat. Orsaken är att tilldelat anslag för internationellt miljösamarbete Ryssland har minskat avsevärt jämfört med 2013.

Totala utfallet avseende lämnade bidrag har minskat relativt mycket 2014. Det beror på att anslaget för internationellt miljösamarbete Ryssland minskat och utbetalade bidrag för verksamhetsområde Strålsäkerhet internationellt har minskat med cirka 15 000 tkr. Ytterligare en orsak är att bidragsutbetalningar finansierade via forskningsanslaget minskat med cirka 4 000 tkr medan kostnader finansierade med detta anslag ökat med 3 000 tkr. Inom verksamhet finansierat med SIDA-medel och bidrag från MSB har bidragsutbetalningarna minskat med cirka 6 000 tkr. Detta beror på avslutad respektive minskad verksamhet.

Avgiftsbelagd verksamhet

Verksamhet där avgifterna disponeras

Anges i tkr

Verksamhet	+/- t.o.m. 2012	+/- 2013	Int. 2014	Kost. 2014	+/- 2014	Ack. +/- utgång. 2014
Avgiftsbelagd verksamhet						
Utbildning	-27	196	799	847	-48	120
Övrig tillståndsprövning	-2 262	1 448	48 357	53 322	-4 964	-5 779
Summa	-2 289	1 643	49 156	54 169	-5 013	-5 659
Övrig avgiftsbelagd verksamhet						
Riksmätplats	-2 707	-881	766	1 860	-1 094	-4 682
Radonlaboratoriet	-691	-157	191	620	-429	-1 277
Summa	-3 398	-1 038	957	2 480	-1 523	-5 959

Utbildning

Från och med 2014 redovisas utbildningsverksamheten under förvaltningsanslaget enligt 4§ i avgiftsförordningen. Anledning till förändring är att verksamheten är av ringa omfattning.

Övrig tillståndsprövning

I årsredovisning för 2013 redovisades felaktiga belopp avseende +/- t.o.m. 2012 och +/- 2013. Beloppen har justerats i denna årsredovisning.

Orsaken till den stora ökningen av intäkter och kostnader 2014 jämfört med 2013 är de stora kostnader som avräknats mot avgiften för ny kärnkraft. Det ackumulerade underskottet består framförallt av underskott avseende granskningsavgift för uppförande av European Spallation Source (ESS) i Lund. Avgiftsnivån höjdes 2014 och underskottet som är ca 2 350 tkr vid utgången av 2014 beräknas minska under kommande år och vara borta när granskningen är genomförd.

SSM har ett ackumulerat underskott på ca 2 300 tkr för granskningsavgiften avseende kärnteknisk verksamhet. Kommande granskningar beräknas kunna generera ett visst överskott. Underskottet kommer också att beaktas vid kommande förslag till avgiftsnivåer. Resterande ackumulerat underskott består bland annat av ansökningsavgifter för transporter. Inför kommande förslag till avgiftsnivå kommer utvecklingen under 2015 att följas.

Övrig avgiftsbelagd verksamhet

Avseende radonlaboratoriet har minskad efterfrågan inneburit att intäkterna minskat jämfört med 2013, framförallt beroende på att en stor aktör försvunnit från marknaden. Av SSM:s instruktion framgår att det för övrig avgiftsbelagd verksamhet inte finns krav på full kostnadstäckning.

Verksamhet där avgifterna inte disponeras

Anges i tkr

Verksamhet	Ink. titel	+/- t.o.m. 2012	+/- 2013	Int. 2014	Kost. 2014	+/- 2014	Ack. +/- utgång 2014
Offentligrättslig verksamhet							
Kärnteknisk verksamhet	2551	158 533	43 279	281 307	234 778	46 529	248 341
<i>Tillsyn</i>	2551			147 938	116 936	31 002	
<i>Beredskap</i>	2551			51 846	25 761	26 085	
<i>Nukleär ickespridning</i>	2551			15 387	14 708	679	
<i>Forskning</i>	2551			66 136	77 373	-11 237	
Summa		158 533	43 279	281 307	234 778	46 529	248 341
Icke kärnteknisk verksamhet	2511	-18 377	-8 823	26 202	30 320	-4 118	-31 318
Summa		-18 377	-8 823	26 202	30 320	-4 118	-31 318

Kärnteknisk verksamhet

Att kostnaderna understiger intäkterna har flera orsaker. SSM tar ut avgifter där kostnader på ca 26 000 tkr avser verksamhet hos Länsstyrelser och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. De låga kostnaderna kan också förklaras med ett anslagsöverskott på ca 10 000 tkr. Ytterligare en förklaring är att av kostnaderna för forskning avser ca 14 000 tkr projekt utan koppling till kärnteknisk verksamhet. Samtidigt täcker forskningsavgiften vissa kostnader som finansieras med förvaltningsanslaget.

Icke kärnteknisk verksamhet

SSM har 2014 aktivt arbetat med att få en bättre balans mellan intäkter och kostnader, det kan dock konstateras att ett visst arbete kvarstår för att få full kostnadstäckning.

Strålsäker kärnkraft

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s verksamhet avseende driften av de tio kärnreaktorerna i Ringhals, Forsmark och Oskarshamn samt bränslefabriken i Västerås (Westinghouse). I verksamhetsområdet ingår även att bereda tillståndsansökningar gällande höjning av termisk reaktoreffekt och nya kärnreaktorer. Tillsyn av moderniseringsåtgärder är också en viktig del. Frågor om kärnämneskontroll samt fysiskt skydd och informationssäkerhet i anslutning till kärnreaktorerna och bränslefabriken ingår också.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att strålsäkerheten i den kärntekniska verksamheten är god och att den ständigt utvecklas. Det gör vi genom att

- vara pådrivande när det gäller att förbättra strålsäkerheten, minska riskerna för olyckor och begränsa utsläpp samt att utveckla säkerhetskulturen
- kontrollera att kärnämne, utrustning och kärntekniska anläggningar i Sverige inte kommer till användning för tillverkning av kärnladdningar
- verifiera att tillståndshavarna följer gällande krav och tar sitt strålsäkerhetsansvar
- pröva ansökningar om tillstånd för att bedriva verksamhet på ett sätt som gör att verksamheten uppfyller kraven i regelverket
- utveckla föreskrifter och allmänna råd så att de är ändamålsenliga samt utgår från internationell praxis.

Långsiktigt mål

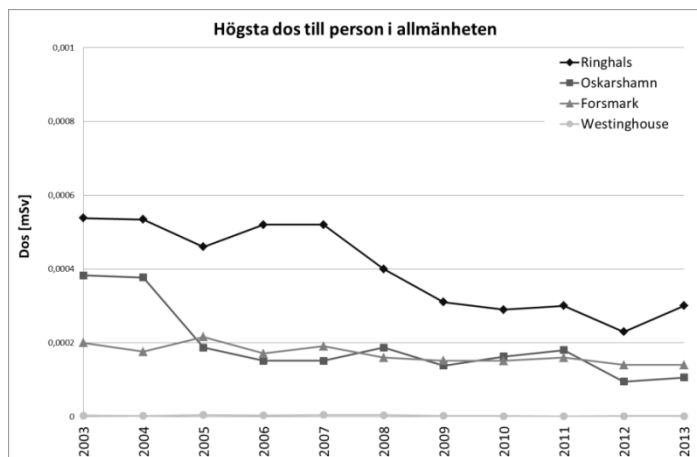
Kärnkraften i Sverige används på ett strålsäkert sätt och strålsäkerheten i och vid anläggningarna utvecklas på ett positivt sätt.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Strålskydd

Figur 1 redovisar högsta beräknade stråldos till en person i allmänheten till följd av utsläpp från kärnkraftverken och bränslefabriken vid normal drift. Dosbidraget till en person från enskild anläggning får inte överstiga 0,1 mSv/år. Stråldoserna har minskat den senaste tioårsperioden och beräknad stråldos till allmänheten är mycket låg. För Westinghouses bränslefabrik är utsläppsnivåerna försumbara från strålskyddssynpunkt. Doserna för Ringhals ligger något högre av konstruktionstekniska skäl (avser de tre tryckvattenreaktorerna).

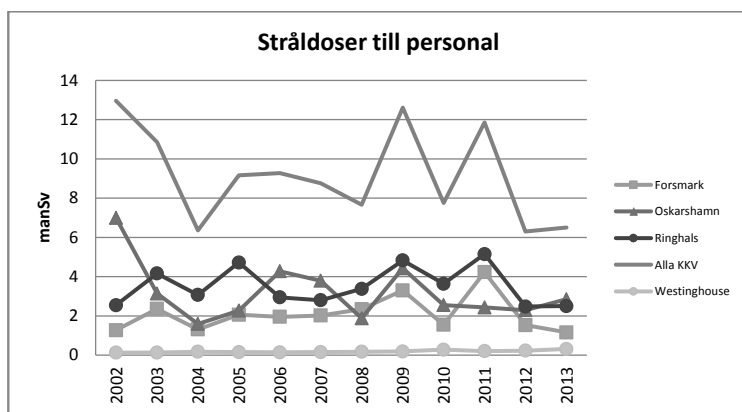
Kontinuerligt arbete pågår för att ytterligare sänka utsläppsnivån i enlighet med kraven i SSMFS 2008:23 om skydd av människa och miljö vid utsläpp av radioaktiva ämnen.

Figur 1: Högsta beräknad dos till person i allmänheten till följd av utsläpp från kärnkraftverken och bränslefabriken (WSE) uttryckt i mSv/år. Endast värden till och med 2013 redovisas då 2014 års värden redovisas av tillståndshavarna under våren nästkommande år enligt etablerad praxis.

Figur 2 presenterar kollektivdosen till personal vid kärnkraftverken och bränslefabriken. För 2013 var dosen 6,5 mansievert (manSv) vilket kan jämföras med genomsnittsvärdet under den senaste tioårsperioden på 10 manSv. Variationen i kollektivdos mellan enskilda år beror till stor del på omfattningen av arbete med anläggningsändringar. Myndigheten arbetar pådrivande för att strålskyddet ska optimeras så att stråldoserna med god marginal är under gällande dosgränser. Myndigheten bedömer att kärnkraftverkens tillståndshavare hanterar strålsäkerheten på ett bra sätt och att stråldoserna ligger på en rimlig nivå.

2013 års kollektivdos till personal vid bränslefabriken uppgick till 0,17 manSv. Baserat på tillsynsobservationer bedömer myndigheten att bränslefabriken har hanterat strålsäkerheten på ett bra sätt och att stråldoserna till personalen ligger på en rimlig nivå. Bedömningen är också att strålsäkerhetsarbetet på bränslefabriken utvecklas på ett positivt sätt. Företaget fortsätter sitt arbete med att förstärka strålskydds- och säkerhetskulturarbetet och vidtar kontinuerligt åtgärder vid identifierade brister och efter myndighetens tillsynsinsatser.

Figur 2: Kollektivdos till personal vid kärnkraftverken och bränslefabriken uttryckt i manSv. Endast värden till och med 2013 redovisas då 2014 års värden redovisas av tillståndshavarna under våren nästkommande år enligt etablerad praxis.

Kärnsäkerhet

Löpande värdering av kärnsäkerheten

Myndigheten konstaterar genom sin drifttillsyn att reaktorerna i Ringhals, Oskarshamn och Forsmark har haft lugn och stabil drift under året. I samband med pågående återstartsprov på Ringhals 2 upptäckte tillståndshavaren dock ett ökat läckage från reaktorinneslutningen. RAB beslutade att avbryta återstarten, åtgärda läckaget och utreda bakomliggande orsaker, ett arbete som pågick året ut. Oskarshamn 2 har varit avställd hela året för modernisering.

SSM:s samlade bedömning är att säkerhetsnivån hos samtliga tillståndshavare ligger på en acceptabel nivå. SSM fattade 2012 beslut om särskild tillsyn av OKG AB. SSM gör i dag bedömningen att säkerheten vid OKG AB har utvecklats i positiv riktning, men att det finns behov av fortsatt arbete hos tillståndshavaren för att långsiktigt säkerställa en god strålsäkerhet.

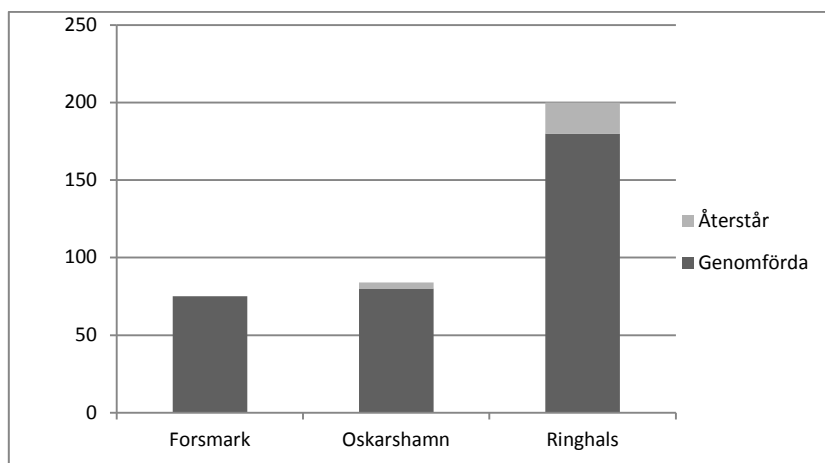
Ständiga förbättringar av kärnsäkerheten

SSM gör bedömningen att samtliga tillståndshavare har bedrivit ett säkerhetsarbete i linje med gällande kravbild i författningar och föreskrifter. SSM kan konstatera att slutsatserna av de stresstester som genomfördes efter olyckan i Fukushima Daiichi i mars 2011 varit ett viktigt ingångsvärde i detta förbättringsarbete.

Under de gångna tre åren har omfattande analyser och åtgärder genomförts vid samtliga svenska kärnkraftverk. Analyserna har bl.a. syftat till att värdera om och i vilken utsträckning anläggningarna kan hantera utmaningar av den typ som låg bakom olyckan i Fukushima, exempelvis flera samtidiga yttre händelser, haverier på flera reaktorer vid samma kärnkraftverk samtidigt, långvarigt bortfall av elmatning och nödkylsystem, händelser med påverkan på bränslebassäng. I vissa fall har det i analyserna kunnat visas att tidigare antagen säkerhetsnivå står fast, vilket innebär att anläggningarna med nuvarande konstruktion är tillräckligt robusta mot analyserad påverkan. I andra fall har behov av åtgärder konstaterats. Detta kan gälla robusthet mot yttre påverkan, ökad kapacitet, ökad diversifiering eller behov att införa ytterligare oberoende system. Införda åtgärder har bland annat inneburit förstärkning av skydd mot extrem yttre påverkan och av elmatning. Detta har resulterat i en stärkt strålsäkerhet.

SKI beslutade 2005 om reviderade säkerhetsföreskrifter. Den nya kravbildens finns i dag införd i SSMFS 2008:17 om konstruktion av kärnkraftverk. I förhållande till tidigare kravbild innebär denna föreskrift en avsevärd skärpning av krav rörande bl.a. robusthet, separation och diversifiering av säkerhetssystem. Beroende på anläggningarnas konstruktion har regeländringen medfört åtgärder med olika innehåll och omfattning, där speciellt äldre anläggningar fått genomföra mycket omfattande åtgärder. Moderniseringen planerades i genomförandeplaner, och skulle enligt ursprunglig planering ha varit slutförda 2013-12-31. Tidplanen har för en del anläggningar fått utsträckas i tiden. Detta har bl.a. berott på underskattningar av komplexitet och volym i de anläggningsvisa genomförandeprogrammen, svårigheter i att få rätt leveranser av komponenter enligt planerna. SSM kan även konstatera att de omfattande aktiviteter som följde av stresstesterna efter olyckan i Fukushima har påverkat genomförandet av dessa planer.

Efter 2014 återstår arbeten på i första hand Ringhals 2; i övrigt är genomförandeplanerna i huvudsak avslutade. Återstående arbeten ska genomföras under 2015. I Figur 3 nedan visas genomförandestatus 2014-12-31.

Figur 3: Status 31/12 2014 för antal genomförda säkerhetsmoderniseringar med avseende på SSMFS 2008:17.

Arbetet har slutförts för samtliga Forsmarksreaktorer. För Oskarshamnsreaktorerna återstår ett fåtal åtgärder för Oskarshamn 1. Oskarshamn 3 har genomfört samtliga åtgärder och Oskarshamn 2 kommer att ha genomfört alla åtgärder före återstart av anläggningen efter moderniseringsprojekt Plex. För Ringhalsreaktorerna återstår ett fåtal åtgärder för Ringhals 2. Totalt har 92 procent av beslutade åtgärder genomförts.

De åtgärder som har vidtagits i anläggningarna i syfte att nå kravbilden enligt SSMFS 2008:17 har sammantaget inneburit en fortlöpande höjning av säkerheten över hela genomförandeperioden. Denna utveckling har fortsatt under 2014. Kärnkraftverken är i och med dessa moderniseringar mer robusta än vad som var fallet 2005.

Fysiskt skydd

Sedan 2010 har intrångsförsök skett på samtliga landets kärnkraftverk i drift, senast 2014 då aktivister lyckades ta sig upp på taket av en reaktorbyggnad på Oskarshamns kärnkraftverk. Trots att reaktorsäkerheten aldrig varit hotad vid dessa aktioner har samtliga tillståndshavare analyserat händelserna och genomfört ett antal åtgärder för att höja säkerheten, bl.a. genom en utvidgning av befintliga skyddsobjekt, uppförande av nya industristaket och fordonskontroller, översyner av tillträdesrutiner och skalskydd, utbildning av bevakningspersonal samt utökad samverkan och övning med lokala polismyndigheter. Dessa åtgärder kompletterar de grundåtgärder som vidtagits vid kärnkraftverken i syfte att förebygga, detektera och fördröja ett angrepp sedan nuvarande föreskrifter (SSMFS 2008:12) om fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar trädde i kraft 2005.

SSM bedömer att ytterligare åtgärder behöver vidtas från såväl samhällets sida som av tillståndshavarna. Polisens förmåga att ingripa vid antagonistiska hot behöver förbättras och det krävs en förstärkt förmåga vid kärnkraftverken att, i avvaktan på polisens insatsstyrkor, på plats kunna ingripa mot ett våldsamt antagonistiskt angrepp. Vid SSM pågår också ett arbete med att utveckla kravbilden för det fysiska skyddet i myndighetens föreskrifter.

Nukleär icke-spridning

De samlade strålsäkerhetsvärderingarna av de svenska kärnkraftverken och bränslefabriken visar inga brister av strålsäkerhetsmässig betydelse vad gäller kärnämnes- och exportkontrollen.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

Myndigheten har under året deltagit i europeisk och internationell myndighetssamverkan inom strålsäkerhetsområdet, se även avsnittet Strålsäkerhet internationellt. SSM har bland annat medverkat i IAEA:s arbete med det internationella händelserapporteringssystemet IRS och med robusta elsystem.

Inom områdena fysiskt skydd och informationssäkerhet har myndigheten under året genomfört seminarier om sprängmedelsdetektion samt IT-säkerhet för styr- och reglersystem. Representanter från både kärntekniska anläggningar och myndigheter deltog vid båda dessa tillfällen.

SSM har bidragit till arbetet som Western European Nuclear Regulators Association (WENRA) utfört när det gäller uppdatering av säkerhetsnivåerna för befintliga reaktorer.

Myndigheten har fortsatt samarbeta med finska Strålsäkerhetscentralen (STUK) och deltagit i det finska forskningsprogrammet SAFIR 2014.

Forskningsprojekt har genomförts under året för att få underlag till tillsynen och regelgivningen samt för att stödja nationell kompetens inom strålsäkerhetsområdet. Se avsnitt Nationell strålsäkerhetskompetens.

Utveckla regler

Inga nya föreskrifter inom området har beslutats under året.

Under 2014 har myndigheten arbetat med nio av de cirka tjugo planerade delarna i författningssamlingen avseende kärnkraftverk och andra kärntekniska anläggningar. Arbetsläget avseende de delar som gäller kärnkraftverk redovisades till regeringen den 27 oktober 2014.

Arbetet med revideringen av SSM:s föreskrifter (SSMFS 2008:12) om fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar har fortsatt under året. En underhandsremiss till tillståndshavarna med begäran om underlag för konsekvensanalys har genomförts. Frågor om fysiskt skydd och informationssäkerhet inarbetas även i de nya föreskrifterna för kärntekniska anläggningar enligt ovan.

Föreläggande om oberoende hårdkylning

Under 2014 har SSM fattat beslut om villkor gällande införande av system för oberoende hårdkylning. Detta ska ske i två steg där oberoendet i hårdkylningen ska förstärkas avsevärt till 2017 och ett komplett system enligt villkor från SSM ska vara infört 2020. Systemet kommer att resultera i en generell ökning av säkerhetsnivån och specifikt i en betydande ökning av anläggningarnas robusthet mot extrem yttre påverkan.

Utreda

Inom området åldringshantering genomförs insatser med huvudsakligt fokus på åldring av material. Utöver detta finns ett behov av att utreda konstruktionsprinciper och -lösningar. En sådan utredning har initierats av myndigheten under våren 2014.

En annan utredning har gjorts i syfte att få underlag till planerade föreskrifter avseende reaktorinneslutningar och andra byggnadskonstruktioner av säkerhetsbetydelse. De planerade föreskrifterna ska gälla både befintliga anläggningar och nykonstruktioner.

Kommunicera och påverka

Flera kommunikationsinsatser har genomförts under året. Myndigheten har anordnat ett seminarium om säkerhetskultur där representanter från alla kärnkraftverk deltog. Sådana seminarier ska anordnas varje år och är ett sätt att vara pådrivande i arbetet med säkerhetskultur. Myndigheten har under året även anordnat ett seminarium om bränslebetende vid rörbrott. Även där deltog representanter från alla kärnkraftverk, liksom utförare av forskning inom området.

Myndigheten har även genomfört ett dialogmöte med alla strålskyddsföreståndare vid de kärntekniska anläggningarna i syfte att följa upp erfarenheter. Två möten har också hållits med säkerhetscheferna.

Inom området fysiskt skydd har SSM tillsammans med Rikspolisstyrelsen (RPS), Säkerhetspolisen (Säpo), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Affärsverket Svenska kraftnät fortsatt samarbetet i den samverkansgrupp för skyddet av kärntekniska anläggningar som etablerades 2013 inom ramen för Samverkansrådet mot terrorism.

Utöva tillsyn

Kärnkraftverk

Aktiviteter av särskild betydelse

Under 2014 har flera utredningar och tillsynsinsatser genomförts inom områden som säkerhetsmoderniseringar, stresstester, åldringshantering och robusta elsystem.

Säkerhetsmoderniseringar

I enlighet med SSM:s föreskrifter SSMFS 2008:17 pågår omfattande moderniseringar för att ytterligare höja säkerheten på reaktorerna vid alla kärnkraftverk. Under 2014 har SSM fortsatt arbetet inom det s.k. tvärgranskningsprojektet med fokus på hur olika tillståndshavare uppfyller säkerhetskraven i föreskrifterna. SSM har även genomfört en omfattande anläggningsgranskning vid Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA). Utvärderingen av denna granskning pågår.

SSM har under året återkommande granskat arbetet inom moderniseringsprojektet Plex (Plant Life Extension) vid Oskarshamn 2: det nya digitala instrument- och kontrollsystemet, ändringar i reaktorns avblåsningssystem, separationsåtgärder, det nya gränssnittet i det centrala kontrollrummet, det fysiska skyddet, informationssäkerhet, mätosäkerhet samt den förnyade säkerhetsredovisningen. Inga större brister har identifierats i granskningen.

Stresstester

Baserat på den årliga lägesrapporteringen från tillståndshavarna har myndigheten uppdaterat den nationella handlingsplanen efter stresstesterna och återrapporterat till EU.

Robusta elsystem

Under året har SSM följt upp och granskat hur kärnkraftverken hanterar händelser som den på Forsmark 3 i maj 2013. Händelsen innebar att två av tre brytarpoler slogs ifrån i ställverket. Det ledde till att anläggningen matades från endast en fas. Myndigheten krävde efter händelsen att tillståndshavarna för samtliga kärnkraftverk skulle redovisa hur de hanterar liknande händelser. Resultatet av granskningarna visar att tillståndshavarna genomfört kompensatoriska åtgärder och fortsätter analysera liknande händelser för att i längden kunna förstärka anläggningarnas tålighet mot asymmetrisk kraftförsörjning.

Åldringshantering

SSM har under 2014 slutfört inspektioner på samtliga kärnkraftsanläggningar med fokus på hantering av åldringsrelaterade försämringar och skador. Ingen tillståndshavare är helt klar med implementeringen av program för åldringshantering men arbetet pågår.

Återkommande helhetsbedömningar

Under 2014 har SSM granskat en återkommande helhetsbedömning för Oskarshamn 2. SSM såg brister i redovisningen, i anläggningen och i hur OKG bedriver sin verksamhet. Flera av bristerna är sedan tidigare kända och har lett till att OKG står under särskild tillsyn. Mot bakgrund av SSM:s samlade bedömning av Oskarshamn 2 har myndigheten beslutat att OKG ska lämna in en ny återkommande helhetsbedömning senast den 31 december 2017, i stället för som planerat 2020. Senast den 30 september 2015 ska en genomförandeplan för detta lämnas in till SSM.

Granskningar

Under året genomfördes 23 granskningar vilket är något färre jämfört med 2013. Orsaken är att årets granskningar har varit mer omfattande, komplicerade och resurskrävande. I de flesta fall handlar SSM:s synpunkter om otillräcklig säkerhetsdokumentation.

Under 2014 gjordes flera organisationsförändringar vid RAB och FKA. Ändringarna har anmälts till myndigheten. Vissa ändringar har redan granskats och den samlade bedömningen kommer först när alla granskningar är genomförda under 2015.

Inspektioner och verksamhetsbevakningar

Under året genomfördes 10 inspektioner och 75 verksamhetsbevakningar mot kärnkraftverken med fokus på reaktorsäkerhet, beredskap och strålskydd vilket är något färre jämfört med förra året till följd av att annan verksamhet prioriterats samt att omfattningen av enskilda tillsynsinsatser tenderar att öka. Flera brister och avvikelser har upptäckts, varav de flesta är MTO-relaterade. SSM anser att tillståndshavarna arbetar med att komma till rätta med avvikelserna och bristerna samt att dessa inte är av så allvarlig natur att strålsäkerheten kan anses vara hotad.

Under 2014 har myndigheten genomfört tillsyn inom MTO-området med fokus på ledning, styrning och organisation, säkerhetsledning och säkerhetskultur, säkerhetslösningar anpassade till människans förutsättningar samt utredning av händelser ur ett MTO-perspektiv.

Verksamhetsbevakningar inom området säkerhetskultur har genomförts vid samtliga kärnkraftverk. Baserat på resultatet av verksamhetsbevakningarna anser myndigheten att alla tillståndshavare arbetar på ett relevant sätt för att stärka sin säkerhetskultur.

Myndigheten har genomfört tillsyn av hur FKA leder och följer upp uppdragstagares arbete. Myndigheten konstaterar att FKA fullgör sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Under året har fyra inspektioner genomförts på kärnkraftverken med inriktning på fysiskt skydd och informationssäkerhet. Dessa inkluderar en inspektion på OKG inriktad mot krav på kontroll av rutiner för att förhindra införsel av otillåtna föremål och en inspektion på FKA gällande kontrollerat och registrerat tillträde samt två inspektioner på RAB inom informationssäkerhet. Totalt tio verksamhetsbevakningar har genomförts, varav sex med inriktning fysiskt skydd och fyra med inriktning informationssäkerhet.

Erfarenhetsåterföring av händelser

En viktig förutsättning för hög säkerhet är förmågan att hantera händelser som utmanar säkerheten samt att lära av erfarenheterna. Myndigheten och tillståndshavarna har därför verktyg för att hantera, dokumentera och analysera inträffade händelser. Tabell 4 sammanställer data över inträffade händelser och snabbstopp för 2014 (och 2013). Allvarliga händelser hänförs till kategori 1 medan de mindre allvarliga hänförs till kategori 2.

	RAB	OKG	FKA	Totalt
Kategori 1-händelser	0 (0)	0 (0)	0 (1)	0 (1)
Kategori 2-händelser	120 (138)	75 (128)	70 (73)	282 (339)
Snabbstopp	3 (2)	1 (4)	3 (4)	7 (10)

Tabell 4: Indikatorer inom området händelsehantering och erfarenhetsåterföring för 2014. Inom parentes anges indikatorerna för 2013.

Under 2014 har SSM hanterat och värderat 282 kategori 2-händelser och 7 snabbstopp. En orsak till att OKG hade färre händelser och snabbstopp jämfört med 2013 kan vara att Oskarshamn 2 har varit avställd under hela året.

Kärntekniska anläggningar

Granskningar

SSM har under året genomfört en granskning av WSE bränslefabrik i Västerås säkerhetsredovisning, avsnittet om organisation, ledning och styrning.

Inspektioner och verksamhetsbevakningar

Under 2014 har två inspektioner slutförts avseende WSE bränslefabrik i Västerås. Vid en inspektion av kriticitetssäkerhet påträffades brister relaterade till personalresurser avseende tidigare kriticitetssäkerhetsprojekt samt vid arbetstoppar på bränslefabriken. Även brister i aktualitet på bränslefabrikens säkerhetsredovisning identifierades. Vid en inspektion om friklassning av material påträffades brister som föranledde ett föreläggande om fabriken kontrollprogram för friklassning samt om rapporterade händelser med bristande kontroller inför friklassning. Även inom personstrålskyddsområdet har ett föreläggande om åtgärder utfärdats.

SSM har under året också följt upp en händelse hösten 2012 med utsläpp av kontaminerat avfallsvatten i diken utanför fabriken område. SSM förelade WSE att på ett strålsäkert

sätt sanera diken och har under året beviljat en dispens för deponering av urdikade jordmassor.

Tretton verksamhetsbevakningar har genomförts, varav en oannonserad inom personstrålskydd. Övriga verksamhetsbevakningar har varit inriktade mot fysiskt skydd, säkerhetskultur, driftuppföljning, beredskap, strålskydd och omgivningskontroll.

Kärnämneskontroll

Under 2014 har IAEA totalt genomfört 30 inspektioner på kärnkraftverken och WSE. SSM har varit närvarande vid samtliga inspektioner, varav fem med kort varsel. Utöver detta har EU-kommissionen genomfört nio inspektioner utan deltagande av IAEA respektive SSM.

Mot bakgrund av att en av IAEA:s övervakningskameror på ett block i Forsmark varit strömlös under en längre tid har IAEA:s inspektörer under året genomfört flera extra inspektioner och en extra verifiering av element i härden på anläggningen. SSM deltog i samtliga dessa besök. SSM har under året också deltagit i flera möten mellan WSE, IAEA och EU-kommissionen i syfte att komma till rätta med vissa problem i bränslefabrikens bokföring av kärnämne. SSM har under året också bistått i samarbetet mellan anläggningarna och IAEA i de tekniska besök på fyra reaktorer som genomförts under året för att förbereda inför den direktöverföring av data från övervakningskameror som planeras (Remote Data Transmission, RDT).

I syfte att följa upp och dra erfarenheter av den svenska kärnämneskontrollen har SSM haft årligt återkommande möten med IAEA och EU-kommissionen i Wien samt i Stockholm där även representanter för de svenska anläggningarna deltog. Vidare har SSM deltagit i EU-kommissionens möte med medlemsstater angående erfarenheter av kärnämneskontrollen.

Tillståndspröva

Ca 500 anmälningar om uppdragstagare i de kärntekniska anläggningarna har hanterats under året.

Arbete med effekthöjningar av den termiska effekten pågår på åtta av tio reaktorer. Tillståndshavarna för kärnkraftverken har kommit olika långt i processen. Myndigheten har inte fattat några beslut under året.

SSM har beviljat bränslefabriken (WSE) förnyat tillstånd för verksamhet med joniserande strålning avseende slutna strålkällor med hög aktivitet, andra slutna och öppna radioaktiva strålkällor samt röntgenutrustningar. Tillståndet gäller till september 2017.

Samlade strålsäkerhetsvärderingar

Årets samlade strålsäkerhetsvärderingar utfördes i mindre omfattning än tidigare år. Fokus låg på att följa upp tidigare fattade beslut samt identifierade brister i kravuppfyllnad. Rapporterna har presenterats för tillståndshavarna.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Utöva tillsyn						72 608	72 527	61 050	53 097	69 315
Inspektioner	16	16	27	31	22					
Verksamhetsbevakningar	98	109	90	111	82					
Granskningar	24	33	46	42	36					

Tabell 5: Volym och kostnader, Strålsäker kärnkraft.

Kostnaderna för 2014 ligger i stort sett på samma nivå som året innan medan volymen har minskat något. Huvudorsaken är att tillsynsinsatserna tenderar att bli mer omfattande, komplicerade och resurskrävande. Under året genomfördes flera stora tillsynsinsatser mot OKG inom PSR, Plex och särskild tillsyn.

Strålsäker hantering av radioaktivt avfall

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s verksamhet avseende hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall samt radioaktivt avfall från icke kärnteknisk verksamhet. I verksamhetsområdet ingår avfallshanteringen vid kärnkraftverken samt driften av de kärntekniska verksamheterna i Studsvik, Ranstad, Clab i Oskarshamn och SFR i Forsmark. Vidare ingår de fem reaktorer som är under avveckling vid Barsebäck, Studsvik och Ågesta, avvecklingsplaneringen vid kärntekniska anläggningar i drift samt planerad inkapslingsanläggning och slutförvar för använt kärnbränsle.

Verksamhetsområdet omfattar även kärnämneskontroll och fysiskt skydd, inklusive informationssäkerhet, vid de kärntekniska anläggningarna inom verksamhetsområdet. I verksamhetsområdet ingår också det finansiella system för avveckling och slutförvar av kärntekniska anläggningar och avfall som regleras av finansieringslagen respektive Studsvikslagen.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att radioaktivt avfall hanteras och slutförvaras på ett långsiktigt strålsäkert sätt, så att det inte kommer på avvägar, används i brottsligt syfte eller belastar kommande generationer med kostnader. Detta sker genom att

- vara pådrivande när det gäller att förbättra strålsäkerheten, minska riskerna för olyckor och begränsa utsläpp samt att utveckla säkerhetskulturen
- kontrollera att kärnämne, utrustning och kärntekniska anläggningar i Sverige inte kommer till användning för tillverkning av kärnladdningar
- verifiera att tillståndshavarna följer gällande krav och tar sitt strålsäkerhetsansvar,
- pröva ansökningar om tillstånd för att driva verksamhet på ett sätt som gör att verksamheten uppfyller kraven enligt regelverket
- utveckla föreskrifter och allmänna råd så att de är ändamålsenliga, enkla och begripliga samt att de utgår från internationell praxis
- granska tillståndshavarnas kostnadsberäkningar, föreslå avgifter och säkerheter samt följa upp användningen av de medel som avsätts i fonder.

Långsiktigt mål

Radioaktivt avfall hanteras på ett strålsäkert sätt, så att människa och miljön skyddas mot skadlig verkan av strålning.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Driften av de kärntekniska anläggningarna

Utifrån den tillsyn som bedrivits av Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) verksamhet vid det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (Clab) i Oskarshamn och slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark har SSM under året bl.a. identifierat vissa brister i uppfyllande av krav på ledning och styrning, ansvar och befogenheter, samarbetsförhållanden samt beslut i säkerhetsfrågor. Myndigheten har därför förelagt SKB att under året redovisa ett åtgärdsprogram. SSM:s granskning visar att SKB sammantaget har genomfört en bra orsaksanalys och att programmet på ett tillfredställande sätt kopplar till denna.

SKB arbetar också med tidigare konstaterade brister i hanteringen av åldersrelaterade försämringar och skador vid Clab samt inom IT- och informationssäkerhet. Till följd av ett föreläggande från 2012 om hantering av spricka i en förvaringsbassäng har SKB påbörjat en utredning av skadan och även tömt bassängen på bränsle i syfte att genomföra en verifierande provning på konstruktionen.

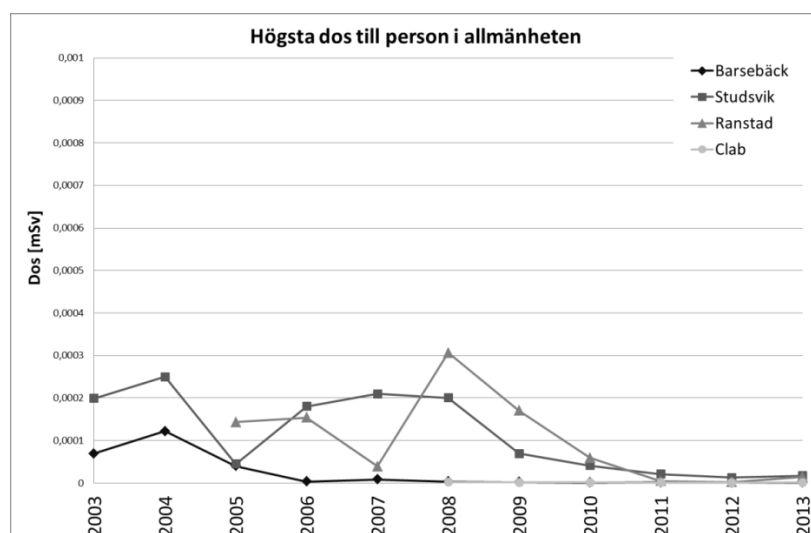
SSM hävde 2013 deponeringsstoppet i SFR för visst avfall från kärnkraftverket i Forsmark. Tidigare beslut om deponeringsstopp av visst avfall från Ringhals samt från anläggningarna i Studsvik kvarstår dock eftersom oklarheter rörande avfallets kol-14-innehåll inte har hanterats tillräckligt utförligt i SKB:s säkerhetsredovisning för förvarsdelen bergrum för medelaktivt avfall (BMA).

SKB har tillsammans med Svafo och Studsvik Nuclear AB (SNAB) arbetat med att utreda frågan om de historiska avfallsfat innehållande sopor och skrot som kan ha ett avvikande innehåll. För närvarande mellanlagras ca 7 550 av dessa fat vid anläggningarna i Studsvik. Ytterligare 2 844 avfallsfat har slutförvarats i SFR sedan 1994. Det deponerade avfallet utgör i dag ingen risk för omgivningspåverkan men ytterligare utredningar behöver göras avseende hantering och långsiktig säkerhet.

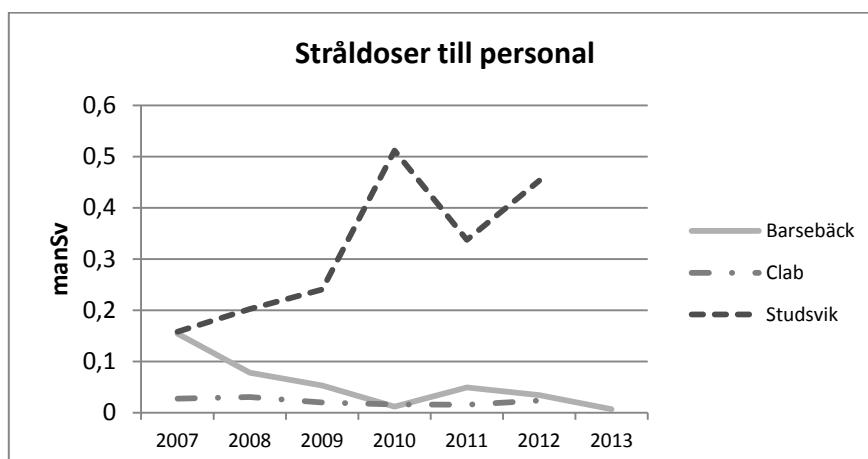
Strålskydd

Utsläpp från de kärntekniska anläggningarna inom verksamhetsområdet ger upphov till stråldoser till allmänheten som ligger under SSM:s föreskrivna begränsning på 0,1 mSv per år. Den högsta beräknade stråldosen till allmänheten till följd av utsläpp från Barsebäck, Studsvik, Ranstad och Clab framgår av Figur 4. Utsläppsnivån ligger på mindre än en tusendel av den dosbegränsning som framgår av SSM:s utsläppsföreskrift och har legat på denna nivå de senaste åren.

Stråldoserna till personalen vid Clab, Barsebäck och Studsvik ligger inom tillåtna gränser. Variationen mellan åren kan dock vara stor beroende på förändringar i verksamheten, t.ex. demontering av större komponenter i SNAB:s avfallshantering ett visst år, se Figur 5. De kärntekniska anläggningarna rapporterar in stråldoser till personal och uppskattade stråldoser från utsläpp i slutet av februari respektive i slutet av mars varje år. Därför redovisas i figuren doser för perioden till och med år 2013.

Figur 4: Högsta beräknade dos till en person i allmänheten till följd av utsläpp från kärntekniska anläggningar uttryckt i millisievert (mSv).

Figur 5: Kollektivdos till personal vid kärntekniska anläggningar uttryckt i mansievert manSv).

SSM arbetar pådrivande för att utsläppen av radioaktiva ämnen kontinuerligt ska minska, även där dosbidraget till allmänheten redan är mycket lågt, samt för att stråldoser till personal ska hållas så låga som rimligen möjligt.

Avveckling

SSM konstaterar att avvecklingen av ett antal kärntekniska anläggningar nu går in i ett mer operativt skede. SSM bedömer därmed att strålsäkerheten vid dessa anläggningar förbättras samtidigt som avvecklingsarbetet på kort sikt kan medföra förhöjda stråldoser, framför allt till anläggningarnas personal.

Sedan 2010 innehar Svafo det kärntekniska tillståndet för forskningsreaktorerna R2 och R2-0 i Studsvik, som har varit avställda sedan 2005 efter beslut av dåvarande ägaren SNAB. Allt bränsle och viss utrustning har sedan dess avlägsnats från anläggningen. Under 2014 har vissa förberedande åtgärder genomförts, såsom demontering och avfallshantering av viss utrustning samt tömning av tungvattenssystem.

En radiologisk kartläggning har genomförts av Ranstad Industricentrum AB (RIC). Den visar att största delen av den kvarvarande radioaktiviteten är begränsad till lakverkets bassänger. SSM samverkar med Länsstyrelsen i Västra Götaland om avvecklingen av Ranstad Mineral AB (RMA) och omhändertagandet av det avfall och uran som finns kvar på anläggningen.

På Barsebäcks pågår arbete med att omhänderta radioaktivt avfall. I en första fas av nedmontering och rivning av anläggningen förbereder Barsebäck Kraft AB (BKAB) nu för att påbörja kapningen av reaktorernas interna delar och att uppföra ett interndelslager på området. BKAB planerar att segmentera och förpacka de interna delarna under perioden 2016–17. Huvudfasen av rivningen är planerad att påbörjas 2020.

Nedmontering och rivning av Ågesta kraftvärmeverk, som är i servicedrift sedan 1974, är planerad att påbörjas 2020.

Säker hantering och slutförvaring av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle

SSM bedömer att behoven inom de fyra områden som beskrivs i den nationella planen för allt radioaktivt avfall fortfarande är fortfarande aktuella:

- en säker mellan- och slutförvaring för icke kärntekniskt avfall
- kontroll över radioaktivt material i samhället
- tydliggörande av avfallsansvaret i lagstiftningen
- långsiktigt bevarande av information om deponier och slutförvar för radioaktivt avfall.

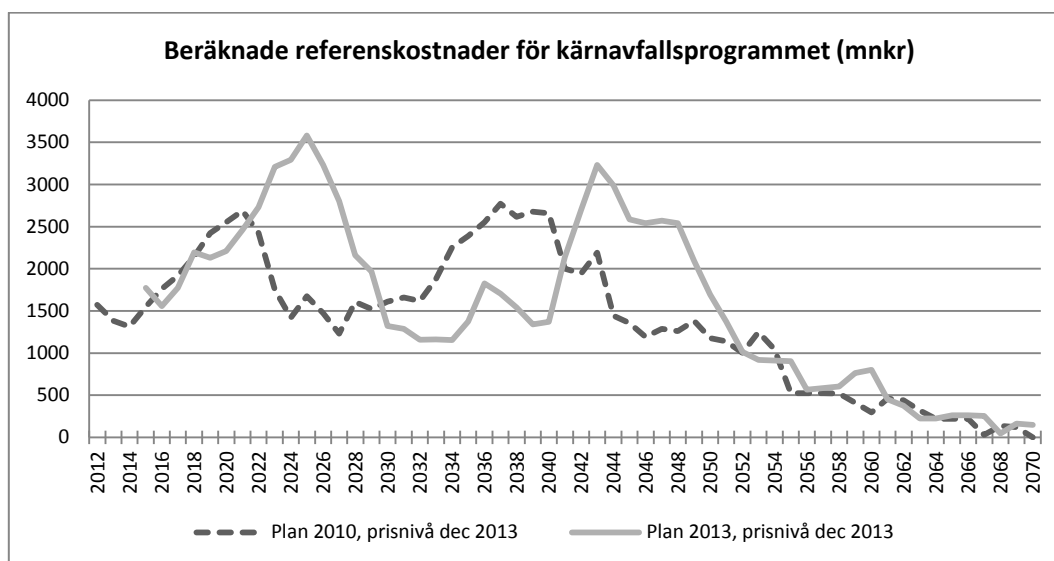
Enligt SSM:s yttrande till regeringen om SKB:s tionde program för omhändertagande av avfall och avveckling av anläggningar samt forskning, utveckling och demonstration (Fud 2013) uppfyller programmets inriktning de krav kärntekniklagen ställer. SSM bedömer att redovisningen av programmet rörande slutförvaring av långlivat radioaktivt avfall samt avvecklingsplaner och rivningsstudier har utvecklats på ett positivt sätt i förhållande till tidigare Fud-program, men att redovisningen behöver utvecklas ytterligare när det gäller avveckling av anläggningar. Regeringen beslutade i november 2014 i enlighet med myndighetens bedömningar och förslag.

SKB lämnade i mars 2011 in sina ansökningar till SSM och mark- och miljödomstolen om att få uppföra en inkapslingsanläggning, Clink, i anslutning till Clab i Oskarshamns kommun respektive en slutförvarsanläggning för det inkapslade bränslet i Forsmark i Östhammars kommun. SSM har i granskningen av ansökan identifierat omfattande behov av kompletterande underlag. SKB har levererat huvuddelen av begärda kompletteringar men också meddelat att vissa delar kan levereras först under 2015. Det senare berör särskilt ansökan om tillstånd för Clink, inklusive ett tilläggsyrkande om ökad lagringskapacitet i befintliga Clab. Både SSM:s och domstolens tidplaner för prövningen har därför fått skjutas fram med ca ett år, vilket innebär yttranden till regeringen först i början av 2017.

Under 2014 lämnade SKB även in en ansökan till SSM om att få bygga ut det befintliga slutförvaret för låg- och medelaktivt radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark i Östhammars kommun för att kunna slutförvara det avfall som uppkommer vid rivningen av de svenska kärnkraftsreaktorerna.

Finansiell säkerhet för avveckling

Tillståndshavarna för kärnkraftsreaktorerna ska vart tredje år till SSM redovisa uppskattade kostnader för samtliga åtgärder som behövs för att ta om hand det använda kärnbränslet och kärnavfallet samt avvecklingen av anläggningarna. Detta görs samordnat av SKB. SSM har under året granskat SKB:s redovisning samt i yttrande till regeringen lämnat förslag till kärnavfallsavgifter och säkerheter. Regeringens beslut, som följer myndighetens förslag, innebär att den avgift som kärnkraftsindustrin betalar till kärnavfallsfonden höjs från dagens i genomsnitt 2,2 öre/kWh till 4,0 öre/kWh producerad kärnkraftsel för perioden 2015–17.

Figur 6: Återstående kostnader (referenskostnader) för slutförvarsprogrammet, miljoner kronor.

För de ökade kostnaderna under perioden 2018–29 som framgår av Figur 6 svarar planerad rivning av Barsebäck samt planerade slutförvar för använt kärnbränsle respektive rivningsavfall. Som framgår har dessa planer både försenats och fördyrats enligt den senaste beräkningen, med störst kostnadsutfall 2015. En längre beräknad drifttid för kärnkraftsreaktorerna får också till följd att avvecklingskostnaderna förväntas uppstå längre fram i tiden.

Icke kärnteknisk verksamhet

I juli 2014 meddelade SSM tillstånd för European Spallation Source ESS AB (ESS) att få uppföra och driva en s.k. spallationsanläggning i Lund, se avsnitt Strålsäkra produkter och tjänster. Anläggningen kommer under drift och avveckling att ge upphov till radioaktivt avfall som måste hanteras och slutförvaras. Eftersom ESS inte är en kärnteknisk verksamhet, utan tillståndsprövas enligt strålskyddslagen, är det regelsystem som skapats för att hantera kärntekniskt avfall inte tillämpligt för det radioaktiva avfall som genereras. SSM har i prövningen därför ställt strålsäkerhetskrav motsvarande kraven för en kärnteknisk anläggning. Innan anläggningen får tas i drift måste ESS AB uppfylla bland annat följande villkor:

- ta fram planer och kostnadsberäkningar för slutförvaring av det radioaktiva avfall som förväntas uppkomma vid anläggningen
- presentera ett finansieringssystem som säkerställer att medel avsätts och ekonomiska säkerheter ställs som kan täcka framtida kostnader för hantering och slutförvaring av det radioaktiva avfallet.

Kärnämneskontroll

Under året genomförd tillsyn av de kärntekniska anläggningarna inom verksamhetsområdet visar inga brister av strålsäkerhetsmässig betydelse vad gäller kärnämnes- och exportkontrollen.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

I syfte att utbyta erfarenheter och information i samband med förberedelser, prövning och tillsyn av ett slutförvar för använt kärnbränsle har SSM fortsatt samarbeta med Strålsäkerhetscentralen (STUK) i Finland och med Bundesamt für Strahlenschutz (BfS) i Tyskland. När det gäller avvecklingsfrågor, och kostnader relaterat till dessa, har erfarenhetsutbyte inletts med den schweiziska kärnkraftinspektionen (ENSI) och med Office for Nuclear Regulation (ONR) i Storbritannien.

Forskningsprojekt har genomförts under året för att få underlag till tillsynen och regelgivningen samt för att stödja nationell kompetens inom strålsäkerhetsområdet.

Utveckla regler

SSM har under året utrett förutsättningarna för framtagande av nya föreskrifter för kärntekniska anläggningar, avveckling och avfallshantering. Den fortsatta regelutvecklingen genomförs därefter i myndighetens övergripande föreskriftsprojekt.

Utreda

En utredningsrapport har tagits fram om granskning av återkommande helhetsbedömning av kärnteknisk anläggning som inte är kärnkraftsreaktor. Resultatet ligger till grund för utveckling av SSM:s rutiner för granskning av återkommande helhetsbedömningar och utvecklingen av föreskrifter inom området.

I ett pågående arbete med att kartlägga industriella NORM-verksamheter enligt EU:s grundläggande direktiv 2013/59 har två rapporter tagits fram, dels avseende Bolidens verksamhet i Rönnskär, dels avseende en produktionsanläggning för geotermisk energi i Lund.

Kommunicera och påverka

SSM organiserade ett avvecklingsseminarium med fokus på förberedelser och planering inför avveckling riktat till tillståndshavare vid alla Sveriges kärntekniska anläggningar samt ESS.

Inom ramen för myndighetens kommunikation kring slutförvar av använt kärnbränsle har SSM deltagit i två öppna seminarier samt ett rundabordssamtal som anordnats av Kärnavfallsrådet. Seminarierna tog dels upp två undersökningar av allmänhetens och riksdagsledamöters kunskap om slutförvarsfrågan, dels organisationsfrågor kring uppbyggnad och drift av ett slutförvar för använt kärnbränsle. SSM träffar regelbundet även representanter för involverade miljöorganisationer samt Östhammars och Oskarshamns kommuner i syfte att informera och svara på frågor kopplade till myndighetens granskning av slutförvarsansökningarna.

SSM har deltagit i möten med de lokala säkerhetsnämnderna för Barsebäcksverket, Forsmark/SFR och anläggningarna i Studsvik för att informera och svara på frågor om myndighetens tillsyn.

Under året har SSM arbetat vidare med att genomföra de åtgärder som ligger inom myndighetens ansvarsområde i den nationella planen för allt radioaktivt avfall. SSM har bl.a. fört dialog med verksamhetsutövare i syfte att belysa lösningar för avfall som innehåller förhöjda halter av naturligt förekommande radioaktiva ämnen och där behandlingsmetod och metod för slutligt omhändertagande för närvarande saknas.

Myndigheten har även genomfört dialogmöten med de kärntekniska anläggningarnas strålskyddsföreståndare och säkerhetschefer, vilket redovisas under avsnitt Strålsäker kärnkraft.

Utöva tillsyn

Clab och SFR

Tillsynen av SKB avseende det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (Clab) och slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) har fokuserat på organisationsförändringar samt uppföljning av tidigare beslut och förelägganden.

Tre inspektioner har genomförts under året. En större inspektionsinsats inom organisation ledning och styrning, en beredskapsinspektion vid Clab och en inspektion inom fysiskt skydd avseende kontrollerat och registrerat tillträde vid SFR.

Tio verksamhetsbevakningar har genomförts avseende

- uppföljning av drift, händelser och aktuella frågor som rör Clab
- uppföljning av tidigare tillsyn vid SFR
- avfallshantering vid Clab
- bränslefrågor vid Clab
- handlingsplan för framtagandet av åldringsprogram efter föreläggande
- beredskap vid Clab
- uppföljning av stresstester
- fysiskt skydd
- informationssäkerhet.

I det fortsatta arbetet med att följa upp SKB:s åtgärder till följd av den förnyade säkerhetsvärderingen av Clab gällande tålighet mot vissa händelser (stresstest) efter olyckan i Fukushima, Japan, har SSM förelagt SKB om slutrapportering av analyserna samt om tidpunkt för uppdatering av Clabs säkerhetsredovisning med anledning av tidigare identifierade brister. Under 2014 har SSM också konstaterat att SKB har haft svag framdrift i åtgärdandet av tidigare konstaterade brister i säkerhetsredovisningen och på nytt förelagt SKB att åtgärda dessa. SKB har också förelagts att åtgärda de brister inom beredskapsverksamheten som identifierats vid en inspektion på Clab enligt ovan.

Studsviksanläggningarna

Under 2014 genomfördes tre inspektioner, sju verksamhetsbevakningar och fyra granskningsärenden för Studsvik Nuclear AB (SNAB) anläggningar i Studsvik.

Fastställda inspektionsrapporter:

- oanmäld inspektion av utländskt kärnavfall
- inspektion om hantering av händelser, missöden och tillbud
- inspektion om friklassning av material.

Fastställda verksamhetsbevakningsrapporter:

- avvecklingsplaner och kostnadsberäkningar
- fysiskt skydd
- avfallsplaner
- omgivningskontroll
- renovering och avveckling av aktiv kulvert
- nya föreskrifter om beredskap
- MTO vid anläggningsändringar.

Inspektionen om friklassning av material samt verksamhetsbevakningen om fysiskt skydd föranledde SSM att förelägga SNAB om åtgärder respektive att komma in med en plan för det fysiska skyddet till myndigheten senast den 31 mars 2015.

SSM har under 2014 fortsatt att följa upp SNAB:s åtgärder inom de områden som ansågs bristfälliga i 2012 års samlade strålsäkerhetsvärdering, bl.a. eftersatt underhåll av områdets kulvertsystem samt brister i kompetens och styrning av hur aspekter som rör människa-teknik-organisation (MTO) omhändertas vid anläggningsändringar. SSM kan konstatera att dessa brister i allt väsentligt avhjälpes.

I januari 2014 fastställde SSM granskningen av SNAB:s säkerhetsredovisning av anläggningarna för vätskeburet avfall samt kulvertsystemet. SSM har under året också granskat SNAB:s förfarande vid friklassning av göt. Båda dessa granskningar ledde till förelägganden om att åtgärda identifierade brister.

Vidare har SSM granskat och godkänt en uppdaterad redovisning av BAT (bästa möjliga teknik) för verksamheten med icke kärntekniskt avfall. Beslutet innebär att det tidigare förbudet mot att behandla avfall som huvudsakligen innehåller tritium och kol 14 upphävs. SSM har även granskat en organisationsförändring på SNAB.

Vid Svafos anläggningar i Studsvik har tre inspektioner och nio verksamhetsbevakningar genomförts under året. Svafos ledningssystem har varit föremål för två av inspektionerna. Den tredje inspektionen avsåg hantering av strålskyddshändelser.

Med stöd av genomförda inspektioner har SSM kunnat ta ställning till att Svafos ledningssystem för verksamheten i Studsvik är tillräckligt utvecklat för att leva upp till myndighetens krav, vilket också inneburit att SSM dels har kunnat slutbehandla Svafos ansökan om tillstånd enligt strålskyddslagen för isotopcentralen, se Tillståndspröva nedan, dels är i slutskedet av granskningen av ansökan om överföring av tillståndet för Ågestaverket från Vattenfall till Svafos.

SSM har under året granskat säkerhetsredovisningen för servicedrift av R2-anläggningen. Gällande nedmontering och rivning av R2-anläggningen har SSM, utöver medverkan i ett antal möten med Svafos, genomfört två verksamhetsbevakningar samt granskat och godkänt säkerhetsredovisning, säkerhetstekniska driftförutsättningar och avfallsplan för den första etappen av projektet, vilket innefattar de två reaktorerna.

SSM har vidare granskat och godkänt Svafos anmälan om anläggningsändring avseende Upplagsplats för aktivt avfall (UA). Anläggningsändringen innebär asfaltering av en kontaminerad yta för fortsatt användning av denna som mellanlagringsplats för radioaktivt avfall, på ny hårdgjord yta. Granskning av friklassningsansökan för silodelen av tank- och siloanläggningen pågår.

Svafo har liksom SNAB efter en verksamhetsbevakning förelagts att inkomma med en plan för det fysiska skyddet.

Ranstad

En inspektion med inriktning mot organisation och ledningssystem samt fyra verksamhetsbevakningar har genomförts vid RIC och RMA.

Verksamhetsbevakningarna omfattar:

- provtagning av slam i lakbassänger och kontaminerad utrustning
- en allmän uppföljning av avvecklingsarbetet, avstämning inför transport till Storbritannien samt hantering av kemikalier i lakverket
- informationsinhämtning på Sakab i Kumla avseende planering av arbetet med deponering av avfall från Ranstad
- det fysiska skyddet.

SSM har beslutat om medgivande att ställa av mätutrustning för utsläppskontroll under begränsad tid, att godkänna en anmälan om organisationsändring och att godkänna strålskyddsföreståndarens ersättare. Beslut har också fattats om godkännande av uppdaterad säkerhetsredovisning för lakverket samt av uppdaterad avfallsplan.

Beslut om dispenser har vidare fattats för RIC avseende dels avseende deponering av lösa föremål från Ranstadsverket på Sakabs deponi för farligt avfall, dels från vissa av kärntekniklagens och strålskyddslagens bestämmelser. I beredningen har myndigheten genomfört egna beräkningar av doskonsekvenser i deponins omgivning, vilka stämde väl överens med de RIC:s egna beräkningar.

Beslut har också fattas avseende dispens från krav på fysiskt skydd vid hantering och lagring av lågaktivt kärnavfall för visst avfall som RIC avser deponera på Sakabs deponi för farligt avfall. Vidare har beslut fattats för RMA om få anlita RIC som uppdragstagare för att utföra det återstående avvecklingsarbetet.

SSM samverkar med Länsstyrelsen i Västra Götaland om avvecklingen av Ranstadverket via regelbundna telefonmöten och möten i Ranstad fyra gånger om året med såväl länsstyrelsen som RIC och RMA.

Barsebäck

Två inspektioner har genomförts av BKAB:s verksamhet i Barsebäck, avseende dels hantering av händelser, missöden och tillbud inom strålskyddsområdet, dels informationssäkerhet. Sju verksamhetsbevakningar har genomförts avseende drift, avfallsplaner, strålskydd, beredskap, transporter och fysiskt skydd samt en uppföljning av en tidigare arkivinspektion. Inspektionen avseende informationssäkerhet resulterade i ett föreläggande. SSM har även deltagit i två avvecklingsmöten där avfallsprojektet Hantering av interndelar (HINT) diskuterats.

Ågestaverket

En verksamhetsbevakning gällande driftstillsyn, friklassningsansökan samt den allmänna statusen på Ågestaverket har genomförts. En verksamhetsbevakning avseende berg- och betongfrågor har också genomförts. I det pågående arbetet med granskning av friklassningsansökan gällande vissa delar av Ågesta har SSM begärt kompletteringar från Vattenfall AB.

Kärnkraftverken

SSM genomför för närvarande temainspektioner inriktade på procedurer för friklassning av material vid kärntekniska anläggningar. Vid inspektionerna gör SSM även egna kontrollmätningar på avfallskollin. När det gäller kärnkraftverken har SSM genomfört en inspektion av verksamheten vid FKA, vilket föranlett ytterligare ett föreläggande gällande kvalitetssäkring av friklassningsrutiner vid anläggningen.

Tre verksamhetsbevakningar har genomförts vid FKA, OKG samt RAB med syfte att informera samt föra en dialog angående avfallsplaner. En verksamhetsbevakning har också genomförts vid OKG i syfte att kontrollera hur de nya kraven i SSMFS 2008:1 har implementerats med avseende på kärnämne som inte längre är avsett att användas.

SSM har under året granskat avvecklingsplanerna för de kärnkraftverk som är i drift. Granskningarna resulterade i att tillståndshavarna förelades att ta fram ett program för åtgärder med anledning av de brister SSM identifierat, inklusive en tidsplan för när åtgärderna ska vara genomförda.

Ikke kärntekniskt avfall

En granskning har genomförts av Stena Recycling AB gällande villkor beträffande radioaktivt material som detekteras i övervakningssystem.

SSM har under året fortsatt arbetet med att säkerställa omhändertagandet av herrelösa strålkällor och visst historiskt radioaktivt avfall från icke kärnteknisk verksamhet, inklusive mellanlagring och slutförvaring av strålkällor från brandvarnare.

Kärnämneskontroll

SSM har varit närvarande vid samtliga sju kärnämnesinspektioner som IAEA har genomfört på de kärntekniska anläggningar som faller inom verksamhetsområdet.

Fyra internationellt initierade inspektioner har genomförts vid Clab av IAEA, EU-kommissionen och SSM. Utöver en årlig fysisk inventering och en oannonserad inspektion, har även två inspektioner genomförts i syfte att återupprätta kunskapen avseende ett antal bränsleelement, ursprungligen från FKA.

Inspektioner i form av årlig fysisk inventering i syfte att verifiera allt kärnämnesinnehav på anläggningen har genomförts av IAEA, EU-kommissionen och SSM i Studsvik och i Ranstad. En inspektion har genomförts vid anläggningen i Barsebäck av EU-kommissionen, IAEA och SSM. Denna syftade till att verifiera att anläggningen inte är i bruk, Design Information Verification (DIV), samt att inget kärnämne finns kvar på anläggningen, Physical Inventory Verification (PIV).

Tillståndspröva

Cirka 100 anmälningar om uppdragstagare i de kärntekniska anläggningarna har handlagts under året.

I mars 2014 beslutade SSM att bevilja SNAB förlängd provdrift av den nya pyrolysanläggningen i Studsvik. I november upphävde dock SSM beslutet till följd av en explosion i anläggningen under sommaren efter påvisade brister i konstruktionen. Beslutet innebär att händelsen klassificerades om till en brist av kategori 1 enligt SSMFS 2008:1 och att SNAB därför måste ansöka om ett nytt tillstånd för att få återuppta provdriften.

SSM har under året också slutbehandlat en ansökan från Svafo om att få tillstånd enligt strålskyddslagen för isotopcentralen för att avveckla denna i samband med avvecklingen av forskningsreaktorn R2. Isotopcentralen har hittills legat under SNAB:s ansvar som tillståndshavare.

SSM:s pågående granskning av SKB:s ansökningar om slutligt omhändertagande av använt kärnbränsle innebär en parallell beredning av två tillståndsärenden enligt kärntekniklagen och ett remissärende av den ansökan enligt miljöbalken som mark- och miljödomstolen bereder. Under 2014 har SSM fortsatt att följa upp kompletteringsfrågor som berör de olika tekniska delarna av tillståndsprövningen. Mot bakgrund av omfattningen av SSM:s kompletteringsbegäranden görs regelbundet avstämningar i en serie protokollförda tekniska möten med SKB för att tydliggöra myndighetens förväntningar på och kvaliteten i levererat underlag.

Inom ramen för tillståndsprövningen har SSM under året publicerat närmare trettio rapporter, s.k. Technical Notes, som återspeglar det stöd som ges till myndigheten av externa konsulter, särskilt i de vetenskapliga och tekniska frågor som rör slutförvarets långsiktiga säkerhet.

Utöva tillsyn

SSM har under året slutfört granskning och remisshantering av SKB:s program för forskning, utveckling och demonstration (Fud 2013) samt i mars lämnat yttrande med rekommendationer till regeringen.

Samlade strålsäkerhetsvärderingar

Inga samlade strålsäkerhetsvärderingar har tagits fram under året för de kärntekniska verksamheter som ingår i verksamhetsområdet, vilket är enligt plan. Bedömningar från genomförd tillsyn har redovisats vid ledningsmöten med samtliga tillståndshavare.

Finansiell säkerhet för avveckling

Finansiell säkerhet för avveckling innebär att den kärntekniska industrin ska avsätta tillräckligt med ekonomiska resurser för att täcka kostnaderna för slutförvaringen av kärnavfall, använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall samt för den framtida avvecklingen av de kärntekniska anläggningarna. Under 2014 har fokus i verksamheten legat på granskning av industrins kostnadsberäkningar och yttrande till regeringen om kärnavfallsavgifter och säkerheter för perioden 2015–17.

Avgiftsförslag enligt lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet (finansieringslagen)

SSM har under 2014 granskat SKB:s kostnadsberäkning (Plan 2013) och, efter remisshantering, till regeringen lämnat förslag till avgifter och säkerheter för reaktorinnehavare enligt finansieringslagen.

Avgiftsförslag enligt lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m. (Studsvikslagen)

SSM har granskat inlämnade kostnadsberäkningar och till regeringen anmält att den avgift som enligt Studsvikslagen ska betalas av reaktorägarna bör behållas på nivån 0,3 öre per kWh för 2015, vilket också beaktats av regeringen.

Övriga avgiftsskyldiga tillståndshavare

Kärnavfallsavgifter för 2014–16 har fastställts för följande tillståndshavare:

- Vattenfall AB
- Studsvik Nuclear AB
- Ranstad mineral AB
- Westinghouse Electric Sweden AB
- Chalmers Tekniska Högskola AB, Institutionen för kemi- och bioteknik.

Uppföljning av utbetalade fondmedel

Granskning av användningen av tidigare utbetalda fondmedel från kärnavfallsfonden för 2013 har genomförts för SKB, Barsebäck, Oskarshamns kommun, Östhammars kommun, Regionförbundet i Kalmar län, Regionförbundet Uppsala län, Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG), Milkas och SERO.

Granskning av användningen av tidigare utbetalda fondmedel från kärnavfallsfonden respektive Studsviksfonden för 2013 har genomförts för Vattenfall (Ågesta), AB SVAFO, Ranstad Industricentrum AB, Studsvik Nuclear AB och Uppsala universitet.

Beslut om utbetalningar

Myndigheten har beslutat om utbetalningar enligt finansieringslagen på 1 135 000 tkr kronor (1 448 000 tkr kronor 2013 och 1 550 000 tkr 2012) enligt följande:

Mottagare	Belopp (tkr)
SKB (Forsmark Kraftgrupp AB, OKG AB, Ringhals AB, Barsebäck Kraft AB)	1 091 055
Barsebäck Kraft AB	26 501
Vattenfall (ÖAT delen av Ågesta)	1 992
Oskarshamns kommun	2 658
Östhammars kommun	6 814
Regionförbundet i Uppsala län	1 560
Regionförbundet i Kalmar län	895
Miljöorganisationernas Kärnavfallsgranskning, MKG	2 249
Miljörelsens Kärnavfallssektariat, MILKAS	925
Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, SERO	150

Tabell 6: Beslut om utbetalningar enligt finansieringslagen.

Myndigheten har beslutat om utbetalningar enligt Studsvikslagen på 150 000 tkr (125 000 tkr 2013 och 144 000 tkr 2012) enligt följande:

Mottagare	Belopp (tkr)
AB SVAFO	117 924
Studsvik Nuclear AB	3 585
Vattenfall AB (Ågesta)	1 471
Ranstad Industricentrum AB	26 535
Uppsala universitet	855

Tabell 7: Beslut om utbetalningar enligt Studsvikslagen.

Utreda

SSM har under 2014 redovisat ett regeringsuppdrag avseende vidgade möjligheter för ideella föreningar att erhålla stöd ur kärnavfallsfonden.

Under året har SSM också tagit stöd av externa experter i arbetet med avgiftsförslag enligt finansieringslagen. Bland annat har Konjunkturinstitutet granskat SKB:s metod för att bedöma långsiktiga reala förändringar av priser och löner i kärnavfallsprogrammet. Ett samarbete har också inletts med experter vid Handelshögskolan kring metoder för diskontering av framtida kostnader samt Institutet för internationell ekonomi inom området långsiktiga reala förändringar av priser och löner.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)				Kostnad per år (tkr)			
	2014	2013	2012	2011	2014	2013	2012	2011
Utöva tillsyn					25 533	25 684	26 200	14 920
Inspektioner	14	10	10	10				
Verksamhetsbevakningar	43	27	36	38				
Granskningar	22	23	22	21				

Tabell 8: Volym och kostnader, Strålsäker hantering av radioaktivt avfall. IAEA och Europeiska kommissionens inspektioner inom kärnämneskontrollen ingår inte i tabellen ovan.

Som framgår av tabellen har antalet tillsynsinsatser ökat under 2014. Antalet inspektioner har framför allt ökat för Svafo till följd av kommande avveckling. Antalet verksamhetsbevakningar har ökat för samtliga anläggningar med undantag för SKB där SSM prioriterat att följa upp tidigare granskningar och beslut om förelägganden vid konstaterade brister inom främst områdena MTO och fysiskt skydd. En större granskning och inspektion av SKB:s organisation, ledning och styrning har dock genomförts.

Myndighetens kostnader för granskning av slutförvarsansökan samt kostnader för den finansiella kontrollen, i den del som finansieras via Kärnavfallsfonden framgår av den finansiella redovisningen.

Strålsäker hälso- och sjukvård

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s verksamhet avseende användningen av alla typer av strålning i diagnostiskt eller behandlande syfte inom sjukvården och tandvården i Sverige.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att alla undersökningar och behandlingar med joniserade strålning inom hälso- och sjukvården är berättigade och optimerade. Det gör vi genom att

- vara pådrivande när det gäller att förbättra strålsäkerheten
- minska riskerna för olyckor och begränsa utsläpp samt att utveckla säkerhetskulturen
- verifiera att tillståndshavare och de som bedriver övrig reglerad verksamhet med strålning följer gällande krav och tar sitt strålsäkerhetsansvar
- pröva ansökningar om tillståndspliktig verksamhet med strålning inom hälso- och sjukvården på ett sätt som gör att verksamheten uppfyller kraven enligt regelverket
- utveckla föreskrifter och allmänna råd så att de är ändamålsenliga, enkla och begripliga samt att de utgår från internationell praxis.

Långsiktigt mål

Patienter, som undersöks eller behandlas med strålning inom hälso- och sjukvården, utsätts för så låga risker som möjligt med avseende på akuta sena strålskador. Akuta strålskador ska undvikas, samtidigt som syftet med undersökningen eller behandlingen uppnås.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Sammanfattningsvis kan SSM konstatera att det finns brister i hur de landsting och företag som myndigheten har inspekterat under de senaste fyra åren uppfyller myndighetens krav. Bristerna medför ökad risk för felaktigt genomförda undersökningar och behandlingar, vilket ökar risken för förhöjda och onödiga patientstråldoser vilket i sin tur kan medföra akuta och sena strålskador. De inspektioner som SSM har genomfört under 2014 visar alla på samma brister, vilket indikerar att detta är ett generellt problem. SSM har funnit brister i hur landsting och företag organiserar, styr och leder strålskyddsarbetet. För arbete med medicinska bestrålningar krävs tydlig fördelning av ansvar och roller, personal med tillräcklig kompetens, tydligt dokumenterade rutiner och metoder samt en effektiv och kvalitativ utvärdering och utveckling av verksamheten. SSM anser att landstingen inte är fullt medvetna om bristerna, eftersom de inte systematiskt följer upp verksamheten. Landstingen har också bristfälliga system för att arbeta med förbättringar.

Vid uppföljning av sjukhus som tidigare inspekterats kan myndigheten konstatera en förbättring även om en del brister kvarstår. Detta tyder på att myndighetens inspektionsverksamhet har haft positiv effekt på strålsäkerheten.

SSM bedömer att strålsäkerheten inom tandvården har förbättrats genom myndighetens insatser. Andelen tandläkare som utför panoramaröntgenundersökningar utan tillstånd har minskat från drygt 40 procent 2012 till 1 procent 2014 efter de åtgärder som myndigheten har vidtagit de senaste åren.

Den tillsyn som bedrivs mot tandvården under det generella tillståndet indikerar att det finns brister i strålsäkerheten. Det finns studier som visar att i Sverige utförs 6–10 gånger fler röntgenundersökningar per person än i andra länder med motsvarande tandstatus.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

Det vetenskapliga rådet för strålterapi har genomfört fyra möten. Rådet har färdigställt en rapport med förslag till nationella riktlinjer för vilka strålbehandlingsparametrar som ska ingå i vårdprogram och kliniska studier. SSM har genom rådets rapport fått viktig kunskap som höjer kvaliteten i myndighetens tillsyn.

Utveckla regler

SSM har under året arbetat med att revidera samtliga åtta föreskrifter som direkt reglerar medicinska bestrålningar inklusive tandvård och tagit fram ett första förslag till nya föreskrifter för medicinska bestrålningar.

Utreda

SSM har under 2014 granskat omfattningen av strålskydd som ingår i utbildningen av olika yrkesgrupper som deltar vid eller påverkar medicinska bestrålningar. Sammanfattningsvis pekar utredningen på att Sverige måste genomföra åtgärder på ett antal områden för att EU-direktivet ska anses vara uppfyllt när det gäller kompetenskraven för medicinska bestrålningar. Åtgärderna omfattar såväl vårddyrkets grundutbildningar som vidareutbildningar. Dessutom visar utredningen behov av samordning mellan olika statliga myndigheter inom strålskydd, patientsäkerhet och utbildning.

Kommunicera och påverka

Myndigheten genomför ett flerårigt projekt för att förbättra det grundläggande strålskyddet för patienter som genomgår röntgenundersökningar. Projektet går ut på att få sjukvårdspersonalen att bli bättre på att följa de egna rutinerna för bland annat undersökning av patienter i fertil ålder.

Utöva tillsyn

SSM har under året inspekterat verksamheterna vid Landstinget Västmanland, Landstinget Sörmland samt genomfört 37 verksamhetsbevakningar inom ramen för den särskilda tillsynen av Praktikertjänst AB. 2014 påbörjades arbetet med att sammanställa dessa verksamhetsbevakningar till en samlad rapport. Myndigheten bedömer att dessa tillsynsåtgärder sammantaget har fått till effekt att följsamheten av våra föreskrifter har ökat vilket i sin tur medför att strålsäkerheten har förbättrats för patienter och personal inom de inspekterade verksamheterna.

Verksamhetsbevakningar av det fysiska skyddet mot antagonistiska hot har genomförts vid fyra sjukhus i Region Skåne.

Myndigheten har också gjort en oannonserad inspektion mot en tillståndshavare inom tandvården.

Efter en granskning av en tillståndshavare som använder panoramaröntgen har en åtalsanmälan gjorts.

Tillståndspröva

Inom delområdet sjukvård har myndigheten fattat beslut i 63 tillståndsärenden.

SSM har under 2014 arbetat med tillståndsprövning av Skandionkliniken i Uppsala. Kliniken, som är under uppbyggnad, är ett nationellt centrum för cancerbehandling. SSM har under 2014 beslutat om tillstånd för provdrift av röntgenutrustning för kliniken.

SSM tillståndsprövar den verksamhet med joniserande strålning som ska bedrivas vid sjukhuset Nya Karolinska Solna.

Inom delområdet tandvård har myndigheten fattat beslut i 186 tillståndsärenden.

Bedriva uppdragsverksamhet

SSM har under året genomfört en kurs om myndighetens regelverk med inriktning mot de krav som ställs på tillståndshavare inom tandvården. Tandläkare som har ett ledningsansvar för radiologisk verksamhet har deltagit i kursen. Myndigheten har också genomfört en regelverkskurs för ST-läkare inom radiologi. Myndighetens kurser höjer kunskapen inom vården avseende regelverket för medicinska bestrålningar. Detta bidrar till förbättrad strålsäkerheten för patienter och personal i sjukvården och tandvården.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Utöva tillsyn						3 927	5 101	5 569	4 236	5 014
Inspektioner	7	19	21	16	8					
Tillståndspröva						5 866	5 117	4 697	1 995	2 471
Sjukvård	63	22	49	65	70					
Tandvård	186	383	435	100	101					

Tabell 9: Volym och kostnader, Strålsäker hälso- och sjukvård.

Att kostnaderna för utöva tillsyn har minskat beror på att myndigheten genomfört färre inspektioner 2014 jämfört med tidigare år. Att antalet tillståndsansökningar tandvård 2012 och 2013 var ovanligt högt beror på att SSM bedrev en kampanj för att hitta tandläkare som utövade verksamhet utan tillstånd. I ett samarbete med Försäkringskassan identifierades ca 700 tillståndslösa tandläkare som nu har sökt tillstånd eller upphört med verksamheten.

Strålsäkra produkter och tjänster

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s verksamhet avseende produkter och tjänster som är tillgängliga för allmänheten eller för yrkesverksamma inom olika tillämpningsområden. Det rör sig om produkter och tjänster som antingen själva avger strålning eller som använder sig av strålkällor då produkten framställs eller tjänsten levereras.

Verksamhetsområdet omfattar även illegal handel, transporter och fysiskt skydd av radioaktiva ämnen samt exportkontroll av kärnämne, utrustning och anläggningar. Produkter och tjänster som produceras inom hälso- och sjukvården redovisas under detta verksamhetsområde. Frågor om kärnämneskontroll och fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar behandlas under verksamhetsområdena Strålsäker kärnkraft och Strålsäker hantering av radioaktivt avfall.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att den verksamhet med strålning som bedrivs är berättigad och att negativ påverkan på människa och miljön begränsas. Det gör vi genom att

- vara pådrivande när det gäller att förbättra strålsäkerheten, minska riskerna för olyckor och begränsa utsläpp av radioaktiva ämnen samt att utveckla säkerhetskulturen
- kontrollera att kärnämne och kärnteknisk utrustning i Sverige inte kommer till användning för tillverkning av kärnladdningar
- verifiera att tillståndshavare och de som bedriver övrig reglerad verksamhet med strålning följer regelverket och tar sitt strålsäkerhetsansvar
- pröva ansökningar om tillståndspliktig verksamhet med strålning på ett sätt som gör att verksamheten uppfyller kraven enligt regelverket
- utveckla föreskrifter och allmänna råd så att de är ändamålsenliga, enkla och begripliga samt att de utgår från internationell praxis.

Långsiktigt mål

Produkter som kan generera strålning eller tjänster som ger upphov till strålning medför så låga risker som möjligt för människa och miljö och kommer inte i orätta händer.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Joniserande strålning

Området omfattar ett stort antal verksamheter. Det är därför svårt att göra en samlad bedömning av strålsäkerheten. För verksamheter där SSM har genomfört samlade strålsäkerhetsvärderingar går det däremot att göra en bedömning. Här kan nämnas öppen radiografering, acceleratorer, smådjursröntgen inom veterinärmedicin och handelsföretag som säljer röntgenutrustning till industriell och veterinärmedicinsk verksamhet. Myndigheten bedömer strålsäkerheten inom dessa verksamheter som i huvudsak godtagbar. Det finns dock vissa brister bl.a. avseende strålskyddsorganisation, märkning och skyltning, strålskyddskultur och strålskyddsutbildning.

Illegal hantering, kärnämneskontroll och exportkontroll

Ingen olaglig handel eller annan otillåten hantering av kärnämne eller radioaktiva ämnen har rapporterats under året. I Sverige finns ett antal verksamheter, främst universitet och

högskolor, men även ett antal företag, som använder kärnämnen i relativt små kvantiteter och som berörs av kärnämneskontroll. Genomförd kärnämneskontroll visar att kännedomen om vad som gäller angående kontroll och rapportering av kärnämne varierar mellan olika aktörer. Ingen otillåten verksamhet har upptäckts eller misstänks, men brister i bokföring och i rapportering är vanligt förekommande. Även genomförda tillsynsinsatser hos de aktörer som omfattas av exportkontroll har visat brister i kunskap och rutiner som krävs för att leva upp till regelverket.

Transport och in-/utförsel

De transporter av radioaktiva ämnen som utgör farligt gods klass 7 enligt internationella transportregelverken har under året förlöpt olycksfritt. Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) har tagit ett nytt fartyg, M/S Sigrid, i drift för transporter av främst använt kärnbränsle från de svenska kärnkraftverken till mellanlagret Clab utanför Oskarshamn. Fartyget, som är svenskflaggat, är av den högsta nukleära säkerhetsklassen (INF3).

Icke-joniserande strålning

Allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (EMF) är låg jämfört med gällande referensvärden och SSM bedömer att den inte innebär något miljö- eller hälsoproblem i dagsläget. SSM följer utvecklingen noga inom EMF-området.

Världshälsoorganisationens (WHO) cancerforskningsorgan IARC klassificerade 2011 radiovågor i riskklass 2B, "möjlig cancerframkallande för människor". SSM finner dock inget stöd för en ökad risk för hjärntumörer i cancerstatistiken som kan kopplas till den ökande användningen av mobiltelefoner. Vissa osäkerheter kvarstår dock kring långsiktiga hälsorisker. Osäkerheten gäller i första hand barn eftersom det hittills finns få studier avseende barn och långsiktiga hälsorisker av användandet av mobiltelefoner. Det finns i dag inte heller något som tyder på hälsorisker från strålning kopplad till trådlösa datornätverk.

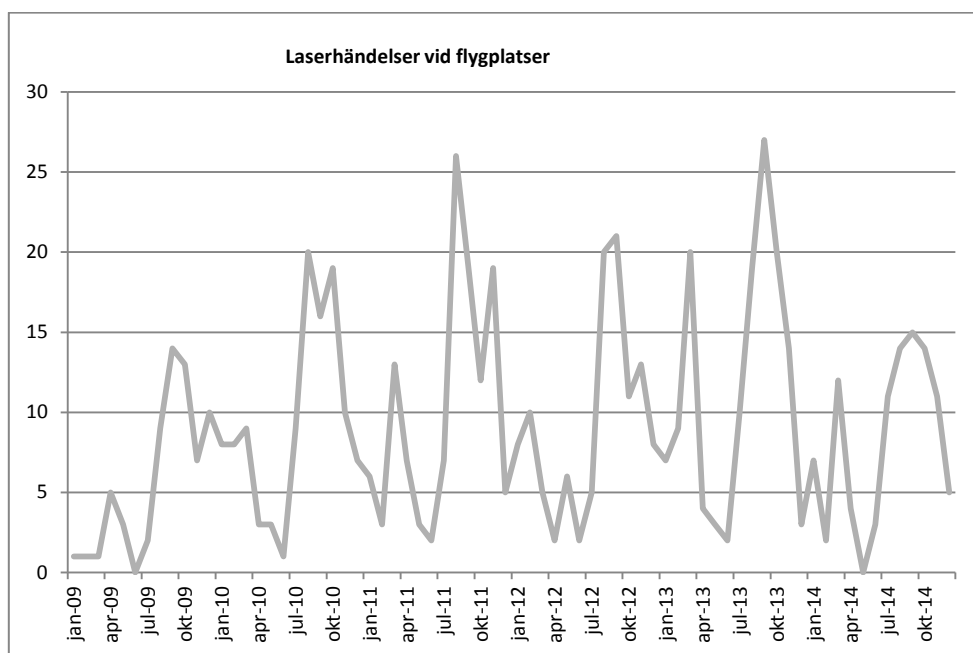
Under kraftledningar är magnetfälten förhöjda, men fälten avtar snabbt med avståndet till kraftledningen. Det är fortfarande osäkert om magnetfältsexponering är en påverkande faktor gällande ökad risk för leukemi hos barn som bor nära kraftledningar.

Användning av laser och så kallat intense pulsed light (IPL) för kosmetiska behandlingar har blivit vanligt. Lasrar används också vid idrottsskador och liknande. Behandlingar med laser och IPL kan leda till bränn- och ögonskador. Det är dock mycket svårt att få en samlad bild av skadornas omfattning, eftersom skaderegister för behandlingar med kosmetisk laser och IPL saknas i Sverige.

Användning av lasrar och IPL för kosmetisk behandling reglerades fram till 2012 inte i Sverige. Det innebär att personer utan nödvändig kunskap kunde bedriva verksamhet med laser och IPL, vilket kunde innebära en risk för kunderna.

Incidenter med laserpekare

Tillgången på starka handhållna lasrar, även kallade laserpekare, har ökat de senaste åren. De används ofta mot poliser, piloter och fordonsförare m.fl. för att störa arbetet och kan orsaka såväl tillfälliga synrubbingar som permanenta ögonskador hos den som exponeras. Starka laserpekare utgör även en fara för barn och ungdomar som riskerar att skada sig eller varandra vid lek. All hantering av starka laserpekare är sedan den 1 januari 2014 tillståndspliktig. SSM bedömer att lagregleringen bidrar till förbättrad strålsäkerhet.

Figur 7: Antal rapporterade laserhändelser vid svenska flygplatser 2009–14. Källa: Transportstyrelsen

När ett flygplan blir belyst av laserpekare vid svensk flygplats rapporteras detta till Transportstyrelsen. Av figuren framgår att antalet flygplansbestrålningar är det lägsta på flera år, vilket är en positiv utveckling för strålsäkerheten i samhället. Om trenden fortsätter kan man se detta som ett resultat av SSM:s och andra myndigheters förebyggande arbete.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

SSM:s vetenskapliga råd inom området elektromagnetiska fält och hälsa (EMF) har under året producerat en rapport med det aktuella forskningsläget, som har distribuerats till Världshälsoorganisationen (WHO) som i sin tur har skickat den till sin internationella rådgivande kommitté. Det vetenskapliga rådet för EMF genomförde ett seminarium i Stockholm.

SSM var under 2014 värd för en workshop om EMF, laser och UV med strålsäkerhetsmyndigheterna i de nordiska länderna. Där beslutades att ett nordiskt ställningstagande om solskyddade utemiljöer ska tas fram, liksom ett gemensamt uttalande gällande laserbestrålning av publik. Effekten är att myndighetens kompetensnivå har höjts och att frågorna fått ökad tyngd genom gemensamma nordiska uttalanden.

SSM och den australiensiska strålsäkerhetsmyndigheten ARPANSA har skrivit under ett memorandum of understanding (MOU) som lägger grund för framtida samarbete bland annat när det gäller icke-joniserande strålning.

Utveckla regler

SSM har under 2014 fortsatt att arbeta med en översyn av föreskrifterna inom området Strålsäkra produkter och tjänster med joniserande strålning.

Med anledning av förordningsändringen avseende starka laserpekare har föreskriften SSMSF 2012:4 reviderats och ersatts av SSMFS 2014:4, Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om laser, starka laserpekare och intensivt pulserat ljus. Vidare har föreskrifterna (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar reviderats.

Utreda

En studie om isotopseparationsmetoder har utförts av FOI för att stärka FOI:s och SSM:s kompetens inom produktklassificering inom exportkontroll.

SSM har rapporterat verksamheter som innehåller kärnämne i små mängder till IAEA och EU-kommissionen.

Under 2014 har SSM på uppdrag av polisen bedömt 30 beslagtagna starka laserpekare, en ökning jämfört med 2013 då myndigheten bedömde 23 starka laserpekare.

Kommunicera och påverka

Under 2014 har SSM besvarat 321 ärenden gällande frågor om EMF från privatpersoner, myndigheter och företag. Det är en ökning med 28 procent jämfört med 2013 då det inkom 250 ärenden.

SSM har svarat på frågor och remisser från föreskrivande myndigheter för transporter av farligt gods på land (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)) samt till sjöss och i luften (Transportstyrelsen) avseende transporter och regler för transporter av radioaktiva ämnen.

I syfte att förebygga och förhindra att svenska företag bidrar med produkter eller kompetens till kärnavapenspridning har SSM samarbetat med Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Tullverket och Säkerhetspolisen.

Utöva tillsyn

SSM har genomfört 2 inspektioner och 21 verksamhetsbevakningar av verksamheter som använder joniserande strålning, såsom veterinärkliniker, radiograferingsföretag, forskningsverksamhet, industrier. Förelägganden har utfärdats efter 1 av dessa inspektioner. SSM bedömer att tillsynen leder till bättre kravuppfyllnad hos tillståndshavarna och därmed till ökad strålsäkerhet för allmänhet och personal.

En inspektion av gammarradiografering, dvs. öppen radiografering med en sluten strålkälla, har genomförts under året. Fyra tillståndshavare har tillstånd för denna verksamhet och med denna inspektion har samtliga fyra inspekterats under 2013 och 2014. Resultatet visar att alla inspekterade företagen hade avvikelser mot regelverket vilket inte är tillfredsställande. De vanligaste bristerna rörde rapportering, dokumentation och kontroller.

Under året har 134 begäranden om dospass administrerats, en minskning med 35 procent med förra året.

SSM har genomfört 6 inspektioner av verksamheter som använder laser och genomfört 18 inspektioner av verksamheter som använder laser och IPL för kosmetiska behandlingar.

SSM har under året genomfört fyra inspektioner på flygplats, i hamn och på järnvägsterminal, i samverkan med andra tillsynsmyndigheter för transporter av farligt gods. En inspektion av ett företags ledningssystem för transportverksamheten samt en inspektion av fysiskt skydd av transportör har också genomförts. Vidare har en verksamhetsbevakning av BKAB:s verksamhet med transporter och en oannonserad verksamhetsbevakning av SKB:s nya fartyggenomförts. SSM har också granskat SKB:s uppfyllande av villkor avseende fysiskt skydd i bolagets tillstånd för transporter av radioaktiva ämnen och använt kärnbränsle. Som resultat av granskning och verksamhetsbevakning har SSM förelagt SKB att åtgärda vissa identifierade brister.

Fyra verksamhetsbevakningar har genomförts i syfte att informera om icke-spridning och exportkontrollagstiftning samt inhämta information om företagets verksamhet. Dessutom har en verksamhetsbevakning genomförts för uppföljning av ärenden rörande oklarheter i genomförda exporter och en verksamhetsbevakning som ett led i kontrollen inför svenska regeringsgarantier inför import av kärntekniska produkter.

SSM har under 2014 deltagit i en IAEA-inspektion på en anläggning som använder kärnämnen i relativt små kvantiteter och som berörs av kärnämneskontroll samt i två ytterligare inspektioner som EU-kommissionen genomfört utan IAEA:s medverkan. SSM har även genomfört sex egeninitierade verksamhetsbevakningar omfattande tre företag och tre forskningsinstitutioner (FOI, Västerbottens Läns Landsting och Umeå universitet).

Tillståndspröva

Under 2014 har myndigheten beslutat om 561 tillstånd för industrier, universitet, handels- och serviceföretag samt veterinärer att bedriva verksamhet med joniserande strålning. Av dessa avser ungefär 130 tillstånd till nya tillståndshavare.

Myndigheten har vidare arbetat med tillståndsprövningen av MAX IV, en forskningsanläggning för synkrotronljus. Tillstånd för provdrift av acceleratoren (LINAC) lämnades i mars.

Myndigheten har fattat beslut med tillhörande villkor enligt strålskyddslagen att tillåta ESS AB att uppföra spallationsanläggningen ESS.

Under 2014 har SSM fattat beslut om 83 ansökningar om tillstånd för användning av laser, en ökning med 207 procent jämfört med 2013 då 27 ansökningar handlades. Det totala antalet giltiga lasertillstånd var därmed 84 i december 2014, en ökning på 35 procent jämfört med december 2013 då det fanns 62 giltiga tillstånd.

SSM har under 2014 tagit emot 45 ansökningar om tillstånd för överföring inom EU eller export av kärnämne och kärntekniska produkter samt meddelat 41 tillstånd.

SSM har under året avslagit 1 och godkänt 3 svenska kollokonstruktioner, bekräftat 9 utländska kollokonstruktioner samt beviljat 2 transporttillstånd enligt särskild

överenskommelse. Vidare har 8 ärenden rörande godkännande av uppdragstagare och 18 transporttillstånd beviljats.

Under 2014 har SSM hanterat 41 ärenden enligt rådets direktiv 2006/117/Euratom om gränsöverskridande transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle. Av dessa rörde 2 införsel av använt kärnbränsle, 1 införsel av radioaktivt avfall, 15 införsel av kärnavfall, 1 export av kärnavfall och 22 utförsel av kärnavfall.

Bedriva uppdragsverksamhet

En e-utbildning inom EMF har producerats under året. Målgrupp för utbildningen är kommunernas hälsoskyddsinspektörer. Under 2014 har 58 deltagare genomfört e-utbildningen.

Samlade strålsäkerhetsvärderingar

SSM har under året genomfört strålsäkerhetsvärderingar för handelsföretag som säljer röntgenutrustning till tillståndshavare med industriell och veterinärmedicinsk verksamhet. Denna värdering har lett till en handlingsplan för kommande åtgärder för att förbättra strålsäkerheten. Se ovan under avsnittet SSM:s bedömning av strålsäkerheten.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Utöva tillsyn						12 055	13 106	12 969	9 455	6 049
Inspektioner och verksamhetsbevakningar	68	49	55	29	52					
Tillståndspröva						16 228	16 976	14 563	14 625	11 250
Beslutade tillstånd										
Strålkällor/utrustningar (Kardex)	561	405	270	290	180					
Exporttillstånd för kärnämne och kärntekniska produkter	42	43	47	37	52					
Transporttillstånd	20	22								

Tabell 10: Volym och kostnader, Strålsäkra produkter och tjänster. Omfattar inte inspektioner genomförda av IAEA eller EU-kommissionen.

Antalet tillstånd för Strålkällor/utrustning (Kardex) ökar på grund av att många tillstånd förnyades under 2014. Vidare ställs högre krav på tillståndsansökningar inom flera verksamheter vilket gör att varje tillståndsprövning tar längre tid att handlägga. Antalet inspektioner och verksamhetsbevakningar inom kärnämnes- och exportkontroll samt transporter av radioaktiva ämnen har ökat jämfört med tidigare år, från sex tillsynsinsatser år 2013 till 20 under 2014.

Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s verksamhet i syfte att öka kunskaperna om och påverka befolkningens exponering för naturligt förekommande strålning. Sådan strålning omfattar bl.a. UV-strålning från solen, kosmisk strålning samt strålning från berggrunden, t.ex. radon. Verksamhetsområdet omfattar områdena naturlig UV-strålning och naturligt förekommande joniserande strålning. Därutöver redovisas myndighetens arbete med att kartlägga strålmiljön (joniserande strålning) inom ramen för detta verksamhetsområde.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att människor och miljö inte ska utsättas för skadlig exponering från naturlig strålning. Det gör vi genom att

- påverka attityder och beteenden så att människor, näringsliv och offentliga aktörer vidtar åtgärder som leder till att konsekvenserna av exponeringen för naturlig strålning blir så lindriga som möjligt
- verifiera att de som ansvarar för verksamheter där det förekommer naturlig strålning följer uppsatta krav
- pröva ansökningar om tillståndspliktig verksamhet med strålning på ett sätt som gör att förutsättningarna för att bedriva en strålsäker verksamhet uppfyller kraven enligt regelverket
- utveckla föreskrifter och allmänna råd så att de är ändamålsenliga, enkla och begripliga samt att de utgår från internationell praxis
- övervaka nivåerna av radioaktiva ämnen i miljön.

Långsiktigt mål

Exponering av människa och miljö från naturlig strålning medför låga risker för akuta och sena strålskador.

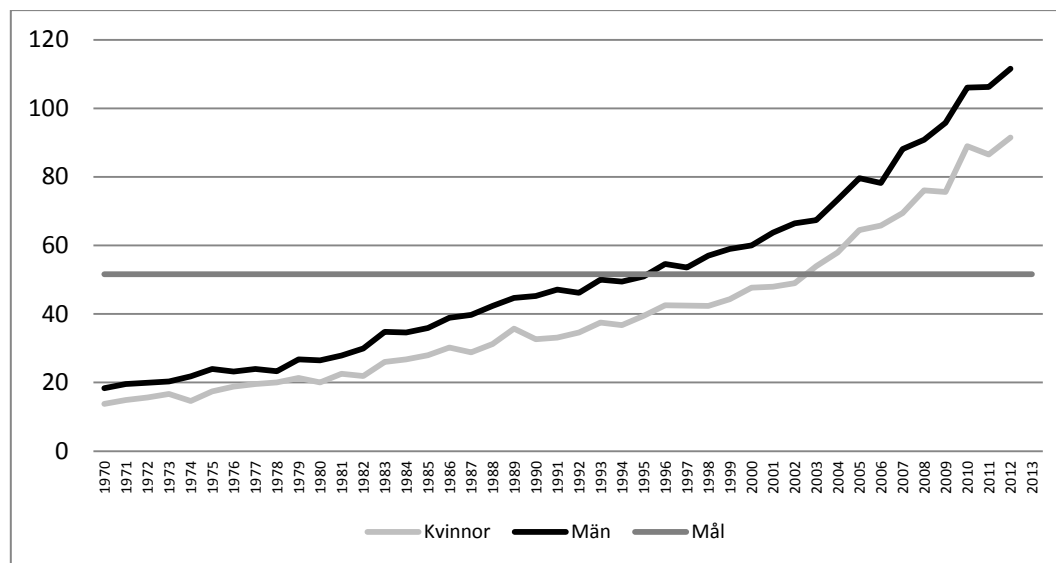
SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Strålsäkerheten i Sverige kan förbättras när det gäller naturlig strålning från UV och radon. Antalet hudcancerfall ökar och antalet lungcancerfall är oförändrat jämfört med tidigare år. SSM förväntar sig att se resultat av preventionsarbetet på sikt.

Allmänhetens exponering för joniserande strålning i miljön bedöms i dagsläget inte vara något miljö- eller hälsoproblem. Halterna av radioaktiva ämnen i miljön fortsätter att vara låga. Av de icke naturligt förekommande radioaktiva ämnena i miljön utgörs den största delen fortfarande av cesium från Tjernobyl. Vissa djur och växter från skogs- och sjöekosystem i områden som drabbades av olyckan kan fortfarande innehålla halter av cesium-137 som överstiger försäljningsgränsvärdet 1 500 becquerel per kilo (Bq/kg). Enstaka personer som äter stora mängder av dessa produkter kan få stråldoser som ligger över det målvärde som preciserats i miljökvalitetsmålet Säker strålmiljö. Bland de naturligt förekommande radioaktiva ämnena i naturen är det radon i luft och dricksvatten som kan ge dos till människor.

Årligen diagnostiseras 3 500 patienter med lungcancer. SSM bedömer att ca 500 av dessa fall orsakas av radon. Av de 500 radonrelaterade fallen är 450 kopplade till rökning, d.v.s. att rökare som exponeras för radon löper ökad risk att drabbas av lungcancer jämfört med icke-rökare.

Antalet hudcancerfall som diagnostiseras varje år i Sverige fortsätter att öka, se indikator nedan.

Figur 8: Antal diagnostiserade fall av hudtumörer per 100 tusen invånare i Sverige.

Hudtumörer är bland de vanligaste tumörsjukdomarna i landet. Den ogynnsamma trenden med ökande antal hudcancerfall verkar fortsätta.

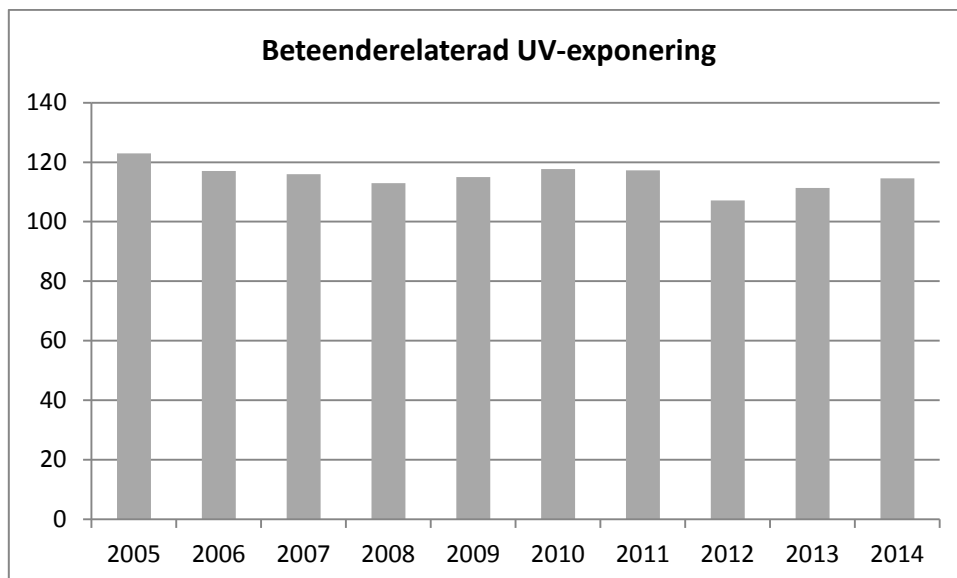
Ökningen gäller för samtliga typer av hudtumörer. Av en internationell undersökning om solvanor och hudcancerprevention framgår att svenskar, i jämförelse med befolkningen i flera andra länder, solar mer, skyddar sig mot solen i mindre utsträckning, föredrar en djupare solbränna samt upplever sig som mindre sårbara för att utveckla malignt melanom.

Antal diagnostiserade fall av maligna hudtumörer per år i Sverige

Ökningen av antalet maligna hudcancerfall speglar troligen ett förändrat beteende bland befolkningen som gör att den utsätts för mer UV-strålning. Exponering för UV-strålning är den enda kända riskfaktorn för hudcancer, bortsett från ärftlighet. Det är inte otänkbart att andra faktorer kan påverka risken att drabbas. Det finns en fördröjning mellan exponering för UV-strålning och insjuknande i hudcancer. Dagens insjuknande i hudcancer kan återspegla en exponering för UV-strålning som har inträffat tiotals år tidigare. Malignt melanom är den cancerform som ökar snabbast i Sverige.

Befolkningens exponering för UV-strålning

Inom ramen för miljömålsarbetet har en indikator utvecklats som återspeglar befolkningens exponering för UV-strålning under det senaste året. Den bygger på årliga enkätundersökningar om svenskarnas solvanor. Ur enkätresultaten beräknas en genomsnittlig exponering (årsdos) UV-strålning som befolkningen utsätter sig för. Den beräknade exponeringen är ett relativt värde som kan jämföras år för år. Den beteenderelaterade exponeringen, årsdosen, som kan förväntas påverka hudcancerfrekvensen om något tiotal år, har hittills beräknats för åren 2005–14. Någon trend kan ännu inte utläsas.

Figur 9: Befolkningens beteenderelaterade genomsnittliga exponering (årsdos) för UV-strålning.

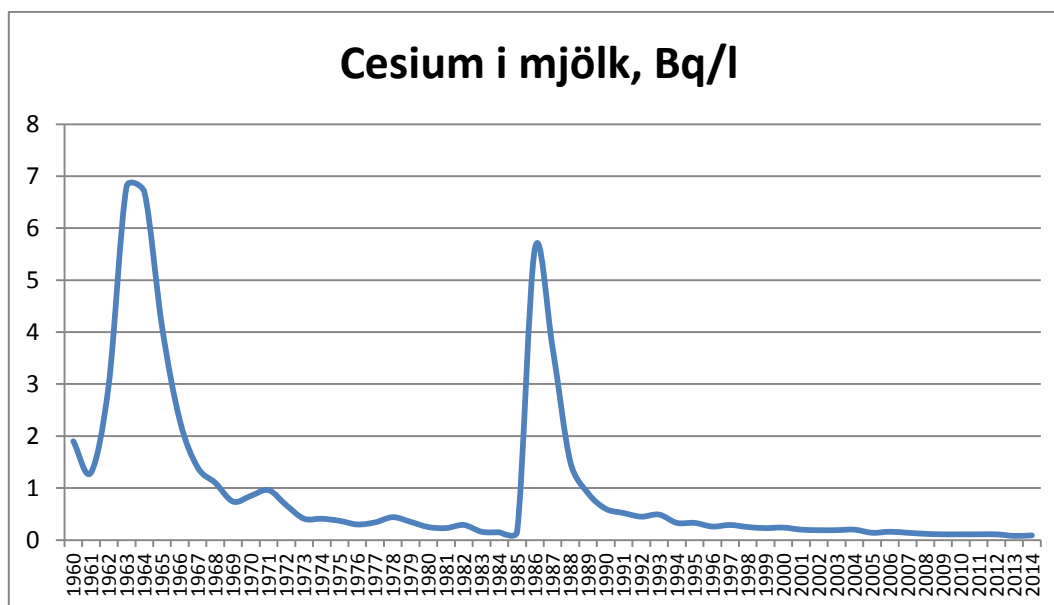
Cesiumhalten i mjölk

Inom ramarna för miljömålsarbetet används halten av cesium-137 i mjölk som indikator. Cesium-137 från nedfallen efter de atmosfäriska kärnvapenproven på 1950- och -60-talen samt från Tjernobylyolyckan 1986 finns fortfarande kvar i marken och kan via betet överföras till kor och deras mjölk. Minskningen sker snabbare än den fysikaliska halveringstiden för cesium-137, som är 30 år. Cesiumhalten i mejerimjölk har minskat stadigt sedan Tjernobylyolyckan 1986. De första åren var minskningen mycket snabb, nu halveras halten i genomsnitt vart femte år, för hela landet. Den stråldos som människan kan få genom intag av mjölk är obetydlig i jämförelse med dosen från naturligt förekommande strålkällor. Kärnkraftsolyckan i Japan 2011 har inte påverkat cesiumhalten i svensk mjölk.

Det främsta syftet med indikatorn är att övervaka nivåerna av radioaktiva ämnen i miljön och snabbt kunna upptäcka eventuella förändringar orsakade av ett radioaktivt nedfall.

Halterna av cesium-137 och strontium-90 i konsumtionsmjölk har följts sedan slutet av 1950-talet. Under senare år baseras det nationella medelvärdet för cesium-137 i mjölk på analyser från fem utvalda mejerier i landet. Urvalet, som är viktat efter produktion och upptagningsområde, representerar mer än 90 procent av den producerade konsumtionsmjölken.

Det beräknade medelvärdet för halten av cesium-137 i mjölk var för 2014 0,09 Bq/l, se Figur 10.

Figur 10: Halten cesium-137 i svensk mjölk. Cesium-137 i mjölk är en indikator som ingår i det svenska miljömålssystemet.

Mätningarna visar att sedan Tjernobylyckan 1986 har halterna minskat kraftigt och minskningen fortsätter stadigt. Stråldosen är mycket lägre än den från naturlig bakgrundsstrålning.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

Det vetenskapliga rådet för UV-frågor har färdigställt 2014 års rapport. I rapporten beskrivs bland annat att utbildningsnivå och socioekonomisk status påverkar överlevnad i hudcancer.

Utveckla regler

Inga regler har utvecklats på området.

Utreda

Den årliga enkätundersökningen om svenskers solvanor har genomförts.

På uppdrag av SSM har forskare vid Linköpings universitet tagit fram en rapport om samhällskostnader för hudcancer 2011. Den visar en ökning av kostnaderna med 27 procent (1,58 miljarder kr år 2011) jämfört med 2005 (1,25 miljarder kronor). Rapporten ger underlag för beslut om preventionssatsningar.

SSM har tagit fram en konsekvensutredning av en 18-årsgräns för kosmetiska solarier. Resultatet av arbetet rapporterades till Regeringskansliet i september 2014.

Kommunicera och påverka

SSM har under året aktivt kommunicerat risker med UV-strålning. Myndigheten bedömer att effekten på sikt av nedanstående kommunikationsåtgärder är ett minskat antal hudcancerfall.

- SSM har producerat och lanserat ytterligare två nya filmer i serien ”450 nyanser av rött”. Målgruppen för filmerna är främst unga vuxna. De tre filmerna har haft cirka 74 000 visningar på Youtube. Under året har filmerna även visats på SVT Anslagstavlan.
- Appen ”Min soltid” har laddats ner närmare 84 000 gånger. Det är en ökning med drygt 35 procent jämfört med 2013. Under året har appen uppdaterats. Genom att erbjuda solråd på detta sätt räknar SSM med att nå fler och yngre målgrupper. ”Min soltid” finns även tillgänglig på myndighetens webbplats (www.minsoltid.se). Under året har webbplatsen uppdaterats så att webbesökare kan beräkna sin soltid i förväg. Under året har beräkningssidan haft närmare 10 000 besök.
- Distributionen av boken ”En bok om solen” har fortsatt. Syftet är att barn redan i tidig ålder ska lära sig umgås med solen på rätt sätt.
- Under året föreläste SSM för Svenska Livräddningssällskapet (SLS) om UV-strålning, hudcancer och solråd.
- SSM deltog i radioprogrammet Kropp & Sjel samt i en debatt om UV-strålning och myndighetens solråd.
- SSM deltog i Nordic Ozone Group i Norrköping och på ett WHO-möte angående hudcancerprevention i juni.
- SSM har deltagit i ett seminarium arrangerat av Regionalt cancercentrum väst, RCC väst, i anslutning till Melanoma week.
- SSM har genomfört studiebesök i Mora och Orsa för att se hur de utformar skolgårdar för att minska barns UV-exponering. Myndigheten besökte ytterligare fem kommuner för att informera om och diskutera barns utemiljöer ur solskyddsperspektiv. Förväntade effekter i samhället är bättre kunskaper om hur barn bör skyddas på skolgårdar.

Myndighetens arbete med radonfrågor syftar till att minska antalet lungcancerfall. Följande kommunikationsinsatser har genomförts.

- I april genomfördes ett seminarium om radon och strålsäkerhet för länsstyrelserna. Syftet med seminariet var att möta länsstyrelsernas behov inom radon, strålsäkerhet och beredskap för radiologiska och nukleära händelser. Seminariet genomfördes inom ramen för arbetet med miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö.
- Radonfrågor som har inkommit via myndighetens Facebook-sida för radon har hanterats löpande.

Utöva tillsyn

Under 2014 genomförde SSM 5 inspektioner av verksamheter som hanterar trädbränsle och torvaska innehållande cesium-137 och andra naturligt förekommande radioaktiva ämnen. Förelägganden har utfärdats efter en av dessa tillsynsinsatser om att åtgärder ska vidtas för att stoppa läckage av cesium-137 från trädbränsleaska som lagts på en anläggningsyta. Inspektionerna leder till att verksamhetsutövarna hanterar torv- och trädbränsleaska på ett säkert sätt så att onödiga stråldoser till människor och miljö undviks. Regelverket kring torvaska är nytt och inspektionerna är ett led i att utvärdera

hur föreskrifterna fungerar i praktiken. Inspektionerna utgör också underlag till en kommande strålsäkerhetsvärdering.

De förväntade effekterna av tillsynen är minskad risk för allmänheten att utsättas för farliga nivåer av naturlig strålning.

Tillsynsvägleda

Sveriges kommuner utövar tillsyn av solarier. SSM är tillsynsvägledande myndighet. Myndigheten har i denna roll besvarat 179 ärenden som inkommit från kommunala tjänstemän till myndigheten. De förväntade effekterna av tillsynsrådgivningen är minskad risk för allmänheten att utsättas för farliga nivåer av naturlig strålning.

Tillståndspröva

Myndigheten har under året förnyat ett av sex befintliga tillstånd för hantering av radioaktiva ämnen vid uranprospektering och även beviljat tillstånd för tre verksamheter där naturligt förekommande radioaktiva ämnen ingår.

Bedriva uppdragsverksamhet

SSM har genomfört en kurs om solarietillsyn för kommunala tjänstemän. Totalt deltog 17 personer i kursen.

Två grundkurser i radon och två kurser i mätteknik för radon har genomförts med sammanlagt 49 deltagare. Kommunala tjänstemän, mätföretag och byggföretag har deltagit på kurserna. Förväntat resultat av verksamheten är ökad kunskap om radon och radonets risker hos kommunala tjänstemän och allmänhet.

Volymer och kostnader

Prestation	Volymer (åak)					Kostnader per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Kommunicera och påverka	1,7	1,0	0,3	1,6	2,0	4 411	2 329	688	3 242	5 741

Tabell 11: Volymer och kostnader, Strålsäkert förhållningssätt till naturlig strålning.

Att kostnaden 2014 har ökat jämfört med 2013 beror på att SSM tidigare år inte redovisade samtliga kommunikationsaktiviteter inom verksamhetsområdet. I 2014 kostnader ingår kommunikationsinsatser inom områdena radon, miljöövervakning och miljökvalitetsmålet Säker strålmiljö.

Strålsäkerhet internationellt

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s arbete med att stärka strålsäkerheten internationellt. Det internationella samarbetet sker i stor utsträckning med stöd av internationella överenskommelser. Valet av länder för bilaterala insatser i Östeuropa har gjorts av regeringen.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att utveckla strålsäkerheten i världen samtidigt som det internationella samarbetet ska bidra till att utveckla strålsäkerheten i Sverige. Det gör vi genom att

- delta i arbetet med att utveckla regelverk och standarder i internationella organisationer
- delta i multilaterala samarbeten med SSM:s motsvarigheter i andra länder
- svara för Sveriges rapporteringar inom icke-spridningsområdet till IAEA och EU samt stödprogrammet till IAEA.

SSM ska bidra till den globala utvecklingen inom strålsäkerhetsområdet genom att:

- bedriva internationellt samarbete
- förbättra strålsäkerheten i de av regeringen utpekade samarbetsländerna i Öst- och Centraleuropa.

Långsiktigt mål

Internationellt samarbete medför att strålsäkerheten utvecklas positivt i världen.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Strålskydd

Sammantaget präglas en stor del av det internationella strålsäkerhetsarbetet fortfarande av olyckan vid kärnkraftverket i japanska Fukushima i mars 2011.

Såväl IAEA som FN:s vetenskapliga strålskyddskommitté (UNSCEAR) har arbetat med rapporter för att beskriva händelseförlopp och effekter av Fukushimaolyckan. Avseende strålskydd har ett flertal aspekter aktualiserats: stråldoser till räddningspersonal och efterföljande saneringsarbete, sanering av kontaminerade landområden, stråldoser till allmänheten efter olyckan, hantering av radioaktiva ämnen i födoämnen, drycker och i andra berörda produkter. UNSCEAR:s rapport publicerades i april 2014.

Efter EU:s beslut om ett nytt direktiv för Basic Safety Standards (BSS) har arbetet med att införa detta i nationell lagstiftning påbörjats i samtliga medlemsländer.

De båda europeiska samarbetsorganisationerna som på myndighetsnivå verkar inom områdena strålskydd respektive kärnsäkerhet, Heads of European Radiological protection Competent Authorities (HERCA) och Western European Nuclear Regulators Association (WENRA) har bedrivit ett arbete i syfte att harmonisera de råd som myndigheterna bör ge ansvariga aktörer vid en reaktorolycka. Den nordiska Flaggboken (ett dokument som de nordiska myndigheterna utvecklat under många år) har använts som en utgångspunkt för detta utvecklingsarbete. SSM gör bedömningen att detta arbete, om rekommendationerna används, bidrar till att förbättra förmågan att på ett koordinerat sätt hantera en reaktorolycka om en sådan skulle inträffa inom EU.

Kärnsäkerhet

Utvecklingen på kärnsäkerhetsområdet drivs fortfarande framåt med utgångspunkt i erfarenheter och lärdomar efter Fukushimaolyckan. I Europa har regelverken utvecklats, vilket bedöms stärka säkerheten. Globalt finns olika uppfattningar om hur säkerheten bör utvecklas.

Hur erfarenheterna av olyckan i Fukushima ska hanteras var en viktig fråga vid Kärnsäkerhetskonventionens (Convention on Nuclear Safety) andra extraordinära granskningsmöte i maj. De deltagande staterna bekräftade sitt fortsatta engagemang för att sträva efter att uppfylla konventionens övergripande mål för kärnsäkerhet samt att ägna sig åt frågorna om att förhindra långtidskontaminering som togs fram under granskningsmötet.

Det nya kärnsäkerhetsdirektivet 2014/87/EURATOM antogs av EU:s ministerråd. Direktivet ersätter och utvecklar det tidigare direktivet 2009/71/Euratom, om upprättande av ett ramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar. Direktivet ställer ytterligare krav på vissa säkerhetsfunktioner, beredskapsfunktionerna och nationella myndigheters oberoende avseende tillsynsutövning.

WENRA har under året uppdaterat sina referensnivåer när det gäller kärnsäkerhet utifrån erfarenheterna från Fukushima. Medlemmarna i WENRA har kommit överens om att dessa ska vara reglerade i nationella föreskrifter senast 2017.

Säker hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle

Hanteringen av använt kärnbränsle och högaktivt radioaktivt avfall är ett område med betydande och långsiktiga utmaningar för många länder. Sammantaget har den internationella utvecklingen av regler och standarder inom avfallsområdet gått framåt. Detta underlättar för de länder som utvecklar program och infrastruktur inom avfallsområdet. De internationella regelverken stärker även samarbetet mellan olika länder.

Inom EU ställer avfallsdirektivet, 2011/70/EURATOM, krav på att alla medlemsländer under 2015 ska kunna uppvisa nationella program som visar hur använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall ska hanteras och slutförvaras.

WENRA har under året publicerat en rapport med referensnivåer ("safety reference levels") för slutförvaring som underlag för en harmonisering av medlemsländernas regelverk.

Ett omfattande internationellt samarbets- och utvecklingsarbete för säker hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle bedrivs också inom ramen för IAEA och OECD/NEA (Nuclear Energy Agency). I Sverige och Finland har ansökningar om tillstånd att uppföra geologiskt slutförvar för använt kärnbränsle lämnats in för prövning och i Frankrike förväntas en ansökan lämnas in.

Nukleär icke-spridning

IAEA har i 2014 års Safeguard Implementation Report (SIR) för 2013 dragit slutsatsen att allt kärnämne i Sverige har använts på ett fredligt sätt.

Inom det praktiska internationella icke-spridningsarbetet har 2014 inneburit en rad framsteg med att effektivisera det multilaterala exportkontrollsamarbetet. På safeguards-området finns det emellertid meningsskiljaktigheter bland IAEA:s medlemsstater avseende IAEA:s analysmetoder för safeguards-information.

Inom IAEA pågår utveckling av inspektionsverksamheten inom kärnämneskontroll. I samtliga EU-länder tillämpas IAEA:s tilläggsprotokoll. Detta ger IAEA utökade inspektionsrättigheter och tillgång till information om ländernas hela nukleära verksamhet. Vidare pågår arbete med att utveckla en tillsynsmodell baserat på varje lands nukleära profil, "state level concept" (SLC). Vid IAEA:s generalkonferens i Wien antogs 2014 års safeguards-resolution med konsensus, med skrivningar om nedrustning, men utan specifika krav om rapportering avseende SLC.

Den internationella exportkontrollregimen Nuclear Suppliers Group (NSG) har väl genomarbetade riktlinjer rörande export av strategiskt viktiga produkter inom det kärntekniska området. Regimen har dock inte haft någon överenskommelse som berör annan form av handel med dessa varor, såsom transit och förmedling. Dock publicerade NSG 2014 en guide för hur dessa frågor kan tas om hand, ett dokument som stöds av 20 NSG-länder, däribland Sverige.

Under 2014 skedde också en stor uppdatering av produktlistan till den EU-gemensamma lagstiftningen, rådsförordning nr. 428/2009 om exportkontroll. Denna produktlista ska spegla de överenskommelser som har gjorts inom de internationella exportkontrollregimerna, exempelvis NSG, men uppdateringsarbetet har varit kraftigt fördröjt de senaste åren på grund av en långdragen process inom EU. Genom att Europeiska kommissionen från 2014 har befogenhet att uppdatera produktlistan genomförs de nödvändiga översynerna nu betydligt snabbare.

Utvecklingssamarbete Ryssland och Östeuropa

Den pågående konflikten mellan Ryssland och Ukraina har lett till negativa konsekvenser på strålsäkerhetsområdet, såväl i de båda länderna som internationellt. SSM bedömer att konflikten bland annat har medfört att:

- förutsättningarna för att hantera historiskt avfall i Ryssland har försämrats
- det pågående nedrustningsarbetet avseende kärnvapen har hamnat i skymundan
- säkerheten vid de ukrainska kärnkraftverken hotas
- kontrollen över fissilt material radikalt har försämrats.

Den politiska utvecklingen i Ryssland har i hög grad påverkat arbetet med att sanera anläggningar i Sveriges närområde där nukleärt material fortfarande finns i stora mängder. Efter Rysslands annektering av Krimhalvön och stödet till separatisterna i östra Ukraina har G7-länderna beslutat att utesluta Ryssland från gruppen. I november meddelade Ryssland att de inte tänker fortsätta samarbetet inom den internationella arbetsgruppen Contact Expert Group (IAEA CEG). Vidare har det nästan 25 år gamla samarbetet mellan USA och Ryssland vad avser säkerheten för radioaktiva och nukleära material i Ryssland avstannat.

I rådande läge kan ukrainska myndigheter inte säkerställa kontrollen av strålkällor och radioaktivt avfall på Krim och i Donetsk- och Luhanskregionerna. I Ukraina har stora delar av gränskontrollen och kustbevakningen förstörts i konflikten. Detta har reducerat Ukrainas möjligheter att säkerställa kontrollen över sina gränser och förmågan att

detektera smuggling av radioaktiva och nukleära material. Denna situation påverkar även Ukrainas och Rysslands grannländer vid Svarta havet.

Handeln med ryskt kärnbränsle till den ukrainska kärnkraftssektorn har starkt reducerats till följd av konflikten. Dessutom tar Ryssland inte längre emot använt kärnbränsle från Ukraina.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

Sveriges period i IAEA:s styrelse avslutades i september 2014. SSM har under perioden bland annat stöttat Regeringskansliet med underlag till tal, tekniska ståndpunkter och deltagit vid styrelsemöten. Bland frågorna som har behandlats under året ingår IAEA:s åtgärdsplan efter Fukushimaolyckan, Irans kärnkraftsprogram, kärnämneskontroll, slutförvar av använt kärnbränsle samt samspelet mellan människa, teknik och organisation i säkerhetsarbetet.

Under IAEA:s generalkonferens i september 2014 deltog SSM med stöd till miljödepartementet och UD. Myndigheten representerade Sverige i arbetet med att förbereda och förhandla resolutioner. Parallellt med konferensen deltog SSM i bilaterala möten och andra tekniska expertmöten.

Under 2014 har SSM deltagit i internationella granskningar, Integrated Regulatory Review Service (IRRS), och uppföljningar av sådana, i Jordanien, Kamerun, Storbritannien, Zimbabwe och USA. SSM ledde två av dessa granskningar. SSM deltog under 2014 i IAEA:s utvärdering av IRRS-processen.

Under 2014 har SSM tagit emot flera internationella besök från myndigheter eller tekniska delegationer från olika länder (t.ex. Danmark, Japan, Kenya, Polen, Mali, Sydkorea), främst kopplat till det svenska avfallsprogrammet, samt beredskaps- och säkerhetsfrågor efter Fukushimaolyckan. Besöken från Kenya och Mali handlade om vad som krävs för att etablera nationella kärnkraftsprogram.

Strålskydd

SSM har bistått Regeringskansliet i förhandlingarna om BSS-direktivet. Under året har SSM också, tillsammans med Livsmedelsverket, bistått Regeringskansliet i rådsförhandlingarna om en revidering av en EU-förordning som hanterar radioaktivitet i livsmedel och foder.

SSM är representerat i samtliga kommittéer kopplade till IAEA:s säkerhetsstandarder och standarder om säkerhetsskydd ("IAEA Security Series"). SSM har lämnat remissvar på IAEA-standarder avseende kärnsäkerhet, fysiskt skydd, strålskydd, avfallsfrågor och beredskap. Viktigast under 2014 var uppdateringen av IAEA:s rekommendationer om kärnsäkerhet och beredskap till följd av olyckan i Japan 2011 och en ny utgåva av beredskapsstandarder.

SSM har under året varit aktiv inom ramen för OECD/NEA:s verksamhet på strålskyddsområdet. Bland annat har SSM under 2014 lett arbetet i en NEA-grupp av forskare och strålskyddsexperter som tagit fram en rapport om kunskapsläge och aktuell forskning bakom nuvarande strålskyddsregler. SSM har under året lämnat skriftligt

underlag till OECD/NEA:s verksamhet samt deltagit i ett expertmöte i Japan angående sköldkörtelcancer och uppföljningen av sådan cancer efter Fukushimaolyckan.

Kärnsäkerhet

SSM deltog vid granskningsmöte under konventionen om kärnsäkerheten där Sverige presenterade sin nationella rapport. Vid diskussionen i samband med den svenska presentationen konstaterades att Sverige har en oberoende myndighet och att det pågående säkerhetsarbetet och säkerhetsförbättringsprogramen av de svenska kärnkraftverken har fortsatt enligt planen. Det konstaterades dock en bristande redundans på vissa kompetensområden inom kärnsäkerhet, inte minst i samband med SSM:s föreskriftsarbete

SSM:s representanter har under året deltagit i EU-kommissionens expertgrupp ENSREG:s (The European Nuclear Safety Regulators Group) arbete. Vidare har SSM deltagit i en konferens i Bryssel avseende försäkringslösningar för kärnkraftsolyckor, arrangerat av Europeiska kommissionen, The European Economic and Social Committee (EESC) och The Brussels Nuclear Law Association (BNLA).

SSM har i enlighet med instruktionen för myndigheten tagit fram en rapport om genomförandet av rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (Kärnsäkerhetsdirektivet) och överlämnat den till Europeiska kommissionen.

SSM deltar aktivt i OECD/NEAs kommittéer och arbetsgrupper. Det är ett värdefullt samarbete som ger direkt återkoppling till myndighetsutövning och skapar nätverk för experter. SSM deltar också i flera forskningsprojekt där samfinansiering sker med andra länder. Det är ett kostnadseffektivt sätt att få tillgång till forskningsresultat.

Sverige har tillsammans med de nordiska länderna uppdaterat guiden, "The Nordic Flag Book". Guiden innehåller rekommendationer om skyddsåtgärder i den akuta fasen av en radiologisk händelse i en kärnteknisk anläggning.

Säker hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle

Inför det femte granskningsmötet under Joint Convention som genomförs i Wien i maj 2015 har SSM, med stöd av representanter för industrin, tagit fram Sveriges nationella rapport över utvecklingen av det svenska avfallsprogrammet. SSM bistod även Regeringskansliet vid möten som behandlade styrdokument till Joint Convention. Frågor som togs upp var bland annat krav på ökad transparens och ett större fokus på gemensamma övergripande säkerhetsfrågor.

SSM har bistått Regeringskansliet vid arbetet som drivs av den Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) angående uppförandet av en ny inneslutning för den havererade Tjernobylreaktorn i Ukraina. Dessutom har SSM bistått Regeringskansliet inom EBRD:s kommitté för insatser på strålsäkerhetsområdet i nordvästra Ryssland.

SSM har varit aktiv inom OECD/NEA inom området kostnadsberäkningar för avveckling av kärnkraftverk.

Inom ramen för samarbetet inom WENRA medverkat till publiceringen av en rapport med harmoniserade säkerhetskrav för slutförvaring av använt bränsle och radioaktivt avfall.

SSM har deltagit i IAEA:s övergripande kommitté Nuclear Security Guidance Committee (NSGC) och andra IAEA-kommittéer på säkerhetsskyddsområdet för att ta fram riktlinjer för fysiskt skydd och informationssäkerhet.

Nukleär icke-spridning

Under året har SSM rapporterat om kärnteknisk export inom ramen för Sveriges frivilliga rapportering till IAEA. SSM har även lämnat underlag till Regeringskansliet avseende export av kärntekniska produkter för rapportering till Zanggerkommittén samt fungerat som stöd till Regeringskansliet i arbetet inom NSG. SSM har också deltagit i Zanggerkommitténs och NSG:s möten. SSM har rapporterat enligt IAEA:s tilläggsprotokoll (INFCIRC/540), EU-kommissionens förordning 302/2005 och Sveriges avtal med Australien. SSM har kvartalsvis rapporterat Sveriges totala innehav av uran till Statistiska centralbyrån (SCB).

SSM har samordnat Sveriges hantering av data i IAEA:s databas för olaglig handel och annan otillåten hantering av kärnämne och radioaktiva ämnen. Databasen innehåller IAEA:s dokumentation rörande internationella beslag av radioaktiva och nukleära material. SSM har till uppgift att rapportera eventuella beslag gjorda i Sverige till IAEA. Under 2014 har inga nya händelser rapporterats från Sverige.

SSM har gett stöd till Regeringskansliet inför och under toppmötet Nuclear Security Summit.

SSM har inom nukleär icke-spridning gett stöd till Regeringskansliets arbete med frågor som rör verifikation av nedrustning samt haft rådgivande funktioner i samband med genomförandet av det tredje förberedande mötet i maj 2014 inför översynskonferensen för Non-Proliferation Treaty (NPT) som äger rum maj 2015.

SSM har deltagit i European Safeguards Research and Development Associations (ESARDA) arbete genom att delta i arbetsgruppsmöten i grupperna exportkontroll, övervakningsåtgärder och implementering av safeguard.

Stödprogram till IAEA

SSM ansvarar för genomförandet av ett stödprogram till IAEA inom området kärnämneskontroll (safeguards). SSM har under året ordnat kurser och studiebesök för personal inom IAEA och dess samarbetspartners, deltagit i utveckling av instrument och mjukvara samt deltagit i olika expertgrupper.

Genomförda aktiviteter under 2014 omfattar:

- kurser om informationssökning i öppna källor
- kurs i tolkning av satellitbilder samt studiebesök på kärntekniska anläggningar
- utveckling av programvara för tolkning och analys av satellitbilder
- kurs om användning av CVD- och DCVD-instrument för verifiering av bestrålat kärnbränsle
- fortsatt utveckling av DCVD och därtill hörande programvara
- kurs om inspektion och verifiering vid fabrik för tillverkning av kärnbränsle
- utveckling av tomografiutrustning för mätning av bestrålat bränsle
- expertstöd för utveckling av analysmetoden SIMS
- framtagande av guidedokument för att implementera kärnämneskontroll.

SSM har också deltagit i olika expertgrupper tillsammans med andra sakkunniga, bland annat avseende safeguards inom slutförvar (ASTOR).

Kostnaderna för stödprogrammet redovisas i avsnitt Redovisning av återrapporteringar och uppdrag.

Utvecklingssamarbete

Ryssland

SSM har inom ramen för sitt miljösamarbete medverkat till att förstärka utbildnings- och forskningskapaciteten inom icke-spridningsområdet vid universiteten i Tomsk-, Ural- och S:t Petersburgregionerna. Målgruppen har varit såväl lärare som studenter knutna till regionala huvuduniversitet och tekniska högskolor i de "stängda städer" som ingick i f.d. Sovjetunionens kärnvapenkomplex. Utvecklingssamarbetet har resulterat i en utökad undervisning inom specifika ickespridningsområden genom för deltagarna speciellt utformade seminarier och workshops samt medverkan i internationella kurser och nätverk.

Med internationellt stöd genomför Ryssland ett omfattande program för att ta hand om utbränt kärnbränsle och radioaktivt avfall från de militära ubåtsbaserna på Kolahalvön. Kärnavfallet fraktas med fartyg till ett tillfälligt förvar i Murmansk för att sedan transporteras med tåg till slutdestinationen i sibiriska Mayak. Tillsammans med Norge har SSM bidragit till att höja säkerheten till internationell standard genom att bygga upp det fysiska skyddet på ett av de två transportfartygen.

Vidare har SSM bidragit till att bygga en station för kontroll av strålning för personer och transportbilar till och från området vid ubåtsbasen i Andrejevabukten. Insatsen innebär att anläggningen får ökad kontroll över in- och utförsel av kärnavfall och radioaktivt material samt bättre strålskydd för personalen. SSM har dessutom bidragit med projektering av elförsörjningen på anläggningen, vilket är nödvändigt för kommande hantering och utförsel av kärnavfallet.

SSM:s samarbete med de ryska kärnkraftverken vid S:t Petersburg och på Kolahalvön har i stort genomförts enligt plan. Projekt har genomförts som stärker kärnkraftverkens hantering av radioaktivt avfall och förmåga att identifiera hantera säkerhetsrisker. Under 2014 har Rosenergoatom signalerat att de vill fortsätta samarbetet men med en annan inriktning. De betonar ömsesidigt utbyte snarare än bistånd. SSM har under året vidareutvecklat ett samarbete med den ryska kärnkraftsindustrin och den övergripande organisationen Rosatom då det gäller haveriberedskap och rapporteringsskyldighet vid radiologiska olyckor och incidenter. I samband med detta deltog fem representanter från SSM som observatörer vid en större övning i Murmansk.

Den politiska situationen i Ryssland har påverkat SSM:s möjligheter att genomföra projekt i tid och medfört begränsat tillgänglighet till anläggningarna för inspektioner av genomförda samarbetsprojekt. Frågor som rör illegal transport och handel med nukleärt och radioaktivt material samt den mänskliga faktorn som säkerhetsrisk är fortfarande högaktuella i Ryssland och kräver internationell uppmärksamhet.

En del av de mötesaktiviteter som planerats i Ryssland har flyttats till Sverige och orsakat ökade kostnader för SSM. Den rådande situationen har även satt spår i ett projekt som startades 2014 avseende svenska insatser vid den internationella kärnbränslebanken i Angarsk. Den planerade resan till Angarsk kunde inte genomföras och projektets framtid är för närvarande oklar.

Östeuropa

I sitt bilaterala arbete har SSM fortsatt att fokusera på utvecklingen av samarbetet mellan länderna i Svartahavsregionen.

Ukraina

Efter Rysslands annektering av Krim har SSM avbrutit stödet till Sevastopol National University for Nuclear Energy. Inom exportkontrollområdet har SSM:s insatser riktats mot att fortsätta anpassa det ukrainska exportkontrollsystemet till EU:s normer och standarder. SSM ger fortsatt stöd till kompetensutveckling inom kärnämneskontrollområdet samt implementering av IAEA:s safeguardsystem vid den ukrainska strålsäkerhetsmyndigheten (SNRIU).

För femte året i rad genomförde SSM sommarskola i Odessa. Årets tema för deltagarna från Ukraina, Moldavien och Georgien var regionala utmaningar inom nukleär icke-spridning samt Ukrainas situation efter Krimannekteringen. Sett över åren har deltagarnas kompetens ökat. SSM har även bidragit till erfarenhetsutbyte mellan Odessas universitet och olika internationella forskningscentrum inom icke-spridning.

Hanteringen av en halv miljon uttjänta strålkällor i Ukraina har brister. SSM har bidragit till en förstudie för att hitta den optimala lösningen för hantering av strålkällor från ”borrhålslager”.

SSM:s verksamhet har anpassats för att möta regeringens initiativ om ökat stöd till Ukraina i samband med Nuclear Security Summit i Haag. Efter möten mellan SSM och SNRIU beslutades att starta två nya projekt för reaktorsäkerhet i Ukraina. Projekten är samfinansierade med Strålevernet (NRPA) i Norge.

SSM har bistått SNRIU med granskning av nya föreskrifter gentemot internationella regelverk avseende åldring av reaktorer.

Georgien

SSM har finansierat en utbildning för journalister i Georgien. Syftet var att öka kunskapen om hur illegal handel med radioaktiva ämnen fungerar och bekämpas i Georgien och internationellt. SSM har bidragit till att förbättra det fysiska skyddet vid anläggningen för radioaktiva källor i Mtscheta i Georgien. Dessutom har SSM i samarbete med den amerikanska myndigheten National Nuclear Security Administration (NNSA) genomfört insatser för att förbättra arbetsförhållandena för vakterna vid anläggningen.

Moldavien

I Moldavien har SSM arbetat med att stärka landets kapacitet inom strålskydd och beredskap. SSM har möjliggjort för personal vid den moldaviska strålsäkerhetsmyndigheten NARNRA att delta i internationella kurser och konferenser. SSM har även bidragit till att etablera ett center för kärnsäkerhetsfrågor vid tekniska universitetet i Chisinau.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Säkerställa kunskap och kompetens						18 416				
Deltagande i internationellt samarbete							14 798	10 586	8 234	i.u.
Utvecklingssamarbete						10 861	12 534	19 586	18 697	i.u.
Ryssland	21	29	28	19	i.u.					
Ukraina	21	16	13	15	i.u.					
Georgien	3	4	4	2	i.u.					
Moldavien	4	3	4	3	i.u.					

Tabell 12: Volym och kostnader, Strålsäkerhet internationellt.

Från och med 2014 har SSM valt att redovisa samtliga kostnader endast på huvudprocessnivå.

Tabellen anger antalet projekt i de olika länder som SSM samarbetar med. För 2014 där det är fler genomförda projekt i Ukraina och färre i Ryssland. Detta speglar en budgetreduktion för samarbetet med Ryssland. Vad avser Ukraina har konflikten och krisen i förhållande till Ryssland gjort att ukrainska organisationer och aktörer haft svårt att lyfta större uppgifter och projekt, medan det uppstått fler och mer akuta behov som SSM tillsammans med framförallt norska motsvarigheter försöker åtgärda.

Nationell strålskyddsberedskap

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s samordnande funktion inom den nationella strålskyddsberedskapen. Syftet är att förebygga, identifiera och detektera nukleära eller radiologiska händelser som kan skada människors hälsa och miljön. SSM:s uppgifter omfattar bl.a. allmän rådgivning vid nukleära eller radiologiska nödsituationer, teknisk rådgivning till berörda operativa myndigheter vid en kärnteknisk olycka samt upprätthållandet av en nationell organisation för expertstöd vid nukleära och radiologiska nödsituationer. Tillsyn av de olika aktörernas beredskap behandlas under respektive verksamhetsområde.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att öka möjligheterna för samhället att hantera nukleära eller radiologiska händelser. Det gör vi genom att

- upprätthålla SSM:s strålskyddsberedskap
- identifiera, detektera och inom SSM:s ansvarsområde hantera nukleära eller radiologiska händelser som kan leda till skador på människors hälsa eller miljön
- ge råd om strålskydd och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen, om en nukleär eller radiologisk nödsituation inträffar inom eller utom landet
- upprätthålla och leda en nationell organisation för expertstöd vid nukleära och radiologiska nödsituationer
- svara för teknisk rådgivning till de myndigheter som är ansvariga för hanteringen av konsekvenserna av en olycka i kärnteknisk verksamhet, inom eller utom landet
- vara pådrivande när det gäller att förbättra strålskyddsberedskapen vid kärntekniska anläggningar.

Långsiktigt mål

Sverige har en god förmåga att hantera nukleära eller radiologiska händelser och de skadliga konsekvenserna av sådana förhindras eller begränsas.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Den svenska beredskapen är dimensionerad utifrån förmågan som kärnkraftverkens haverifilter har att begränsa utsläppet av radioaktiva ämnen till atmosfären. Beredskapen för att hantera en olycka där haverifilter fungerar bedöms som i huvudsak god. Om haverifiltren på kärnkraftverken inte fungerar eller inte är inkopplade kan en olycka leda till stora utsläpp av radioaktiva ämnen. SSM:s bedömning är att länsstyrelserna i kärnkraftslänen och berörda centrala myndigheter inte har förmåga att hantera konsekvenserna av en så allvarlig olycka.

Under de senaste tio åren har SSM gjort betydande satsningar på den nationella organisation för expertstöd som SSM upprätthåller och leder. Exempelvis har mätförmågan förstärkts. Brister kvarstår dock bl.a. vad gäller förmåga att mäta radioaktiva ämnen i livsmedel. I dagsläget saknas också adekvata rutiner för att ta emot utländsk assistans inom det radiologiska området.

För händelser med radioaktiva ämnen, t.ex. industri- eller transportolyckor, bedömer SSM att konsekvenserna kan bli mycket allvarliga. Det avgörs bl.a. av typen av radioaktivt ämne, aktivitetsmängden, hur många människor som kan bli berörda och hur snabbt händelsen upptäcks.

SSM bedömer att Sverige har dålig eller ingen kontroll på icke deklarerat radioaktivt material som passerar landets gränser. Radioaktiva ämnen och klyvbart material kan komma in i landet utan att upptäckas.

Ytterligare information om förmågan inom den nationella strålskyddsberedskapen finns i Strålsäkerhetsmyndighetens risk- och sårbarhetsanalys för 2014.

SSM bedömer att det regeringsuppdrag som MSB fick under 2014 (att ta fram en nationell beredskapsplan för hanteringen av kärntekniska olyckor) bidrar till att förbättra förmågan att hantera en sådan händelse.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

Fem forskningsprojekt har påbörjats och avslutats under 2014. Dessa projekt bedöms främja den nationella kompetensen inom beredskapsområdet och därmed ökar förutsättningarna för att Sverige på sikt ska kunna hantera radiologiska och nukleära händelser.

Ha beredskap

Under 2014 har cirka 30 utbildningar genomförts med SSM:s krisorganisation. Krisorganisationen har dessutom övats under året, vid samverkansövningen SAMÖ-FOKUS, blockövning med Ringhals och en table top-övning tillsammans med Länsstyrelsen i Uppsala. Dessutom genomfördes en oanmäld larm- och uppstartsövning. Myndigheten har också genomfört tre övningar med expertstödsorganisationen för strålmätning samt en övning och två utbildningar med gräsprovtagningsorganisationen. SSM:s mätgrupp har vidmakthållit och utvecklat mätförmågan vid tre internationella och två nationella övningar. Övnings- och utbildningsverksamheten upprätthåller SSM:s förmåga att hantera radiologiska och nukleära nödsituationer.

Under året har SSM deltagit i regeringsuppdraget ”Uppdrag till myndigheten för samhällsskydd och beredskap m.fl. angående beredskap nukleära händelser. SSM, MSB och länsstyrelserna i kärnkraftslänen har den 31 januari 2015 redovisat en Nationell beredskapsplan för hanteringen av en kärnteknisk olycka till regeringen.

Arbetet med att bygga upp ett system med elektronisk överföring av anläggningsdata från kärnkraftverken till SSM har genomförts enligt plan. När systemet är färdigställt bedöms det förbättra SSM:s förmåga att ta fram kärnteknisk lägesbild samt källtermsprognos vid en olycka i ett kärnkraftverk. Denna lägesbild och prognos är ett viktigt underlag för att SSM ska kunna lämna råd och rekommendationer till kärnkraftverken och berörda myndigheter.

SSM har under året samverkat med länsstyrelserna i samtliga län med kärnkraftverk. Samverkan syftade främst till att samordna beredskapsplaneringen. Tillsammans har myndigheterna tagit fram en handlingsplan för att utveckla förmågan att hantera radiologiska och nukleära händelser. Inom ramen för handlingsplanen har bland annat 60 fasta mätstationer kring kärnkraftverken monterats och driftsatts under året. Mätstationer

ökar den nationella förmågan att identifiera ökad radioaktivitet och därmed identifiera och utvärdera nukleära och radiologiska händelser inom och utanför Sverige.

Inom det nationella samarbetet har SSM deltagit i arbetet i samverkansområdet Farliga ämnen (SOFÄ). SSM har även medverkat i arbetet i Samverkansrådet mot terrorism. Samverkan bedöms ha ökat SSM:s krishanteringsförmåga.

Under året har en tjänsteman i beredskap (TiB) och en tjänsteman för reaktorberedskap (RB) funnits i beredskap dygnet runt årets alla dagar. TiB- och RB-verksamheten innebär att det i Sverige dygnet runt finns tillgång till råd och stöd från strålskydds- och kärnteknikexperter.

Utveckla regler

SSM har reviderat föreskrifterna SSMFS 2008:15. De nya föreskrifterna om beredskap vid kärntekniska anläggningar, SSMFS 2014:2, trädde i kraft den 1 januari 2015.

Utreda

Myndigheten har i enlighet med 9 § förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap rapporterat en risk- och sårbarhetsanalys till Regeringskansliet och MSB hösten 2014.

SSM har genomfört en översyn av myndighetens krisorganisation och en utvecklingsplan för krisorganisationen har tagits fram.

En rapport om beredskapszoner kring kärntekniska anläggningar i Sverige har tagit fram under året. Rapporten utgör ett viktigt underlag för den framtida utformningen av beredskapszonerna. Utformningen har betydelse exempelvis för vilka skyddsåtgärder som ska och kan vidtas i händelse av en olycka i en kärnteknisk anläggning.

Kommunicera och påverka

Under 2014 har myndigheten besvarat 28 frågor från allmänheten. Frågorna har bl.a. haft koppling till olyckan i Fukushima 2011.

Krishantera

Myndigheten aktiverade krisorganisationen i mars 2014 efter intrång på Oskarhamns kärnkraftverk. TiB och RB har under året hanterat 91 händelser.

Utöva tillsyn

Tillsynen som rör de kärntekniska anläggningarnas beredskapsplanering redovisas under avsnitt Strålsäker kärnkraft och Strålsäker hantering av radioaktivt avfall.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Ha beredskap						51 149	39 168	47 644	26 533	17 398
Antal övningar (inom SSM)	4	6	8	6	8					
Krishantering						902	15 093	15 147	32 324	25 887
Aktiverat krisorganisationen	5(1)	5(0)	3(0)	2(1)	3(0)					

Tabell 13: Volym och kostnader, Nationell strålskyddsberedskap. Siffror inom parentes anger skarpa händelser.

Kostnad för prestationen Krishantering 2014 omfattar TiB:s och RB:s samt krisorganisationens hantering av nödsituationer. Kostnader för prestationen Krishantering 2013 och tidigare inkluderade till viss del prestationen Ha beredskap.

Nationell strålsäkerhetskompetens

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s forskningsstödjande och kompetensuppbyggande verksamhet som syftar till att bygga upp eller vidmakthålla nationell kompetens.

SSM:s uppdrag

SSM ska bidra till att upprätthålla och utveckla centrala kompetensområden av betydelse för Sverige och för myndigheten. Det gör vi genom att

- utreda och analysera behovet av kompetens inom olika samhällssektorer och akademiska discipliner
- beställa forskningsuppdrag
- finansiera kompetenskluster.

Långsiktigt mål

Tillräcklig och adekvat kunskap inom strålsäkerhetsområdet finns i Sverige.

SSM:s bedömning av strålsäkerheten

Kärnsäkerhetsforskning

SSM har tidigare gjort bedömningen att resurserna på detta område har varit tillfredsställande. Myndigheten konstaterar nu att förutsättningarna har försämrats något. Detta beror bland annat på att kärnkraftsindustrin minskat sina forskningssatsningar något. På sikt kan detta påverka strålsäkerheten negativt.

SSM bedömer dessutom att det finns ett behov av forskning på området slutförvaring av radioaktivt avfall som inte finansieras av, eller har kopplingar till, SKB. SSM behöver därför initiera forskningsprojekt som stöd för granskning av ansökningar och tillsyn av anläggningar under mycket lång tid framöver.

Strålskyddsforskning

SSM:s har tidigare gjort bedömningen att resurserna på detta område inte har varit tillräckliga. På uppdrag av regeringen kartlägger SSM för närvarande statusen inom svensk strålskyddsforskning och det är för tidigt att dra några slutsatser av det arbetet.

Nukleär icke-spridning

SSM bedömer att det är strategiskt viktigt för Sverige att bibehålla en forskningsverksamhet inom området nukleär icke-spridning för att kunna nå det långsiktiga målet. Forskningen på området är i dag begränsad.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

Utöver den forskningsverksamhet som beskrivs nedan finansierar myndigheten forskningsprojekt vars syfte är att nå ny kunskap som kan ligga till grund för myndighetens beslut och överväganden.

Genom fortsatt finansiering av tjänster inom universitet och högskolor stödjer SSM den nationella kompetensförsörjningen inom strålsäkerhetsområdet. Många av de forskningsprojekt som SSM finansierar innebär också delfinansiering av doktorandtjänster. Totalt finansierar myndigheten helt eller delvis 28 tjänster vid högskolan, varav 11 doktorandtjänster.

Under 2014 utlyste myndigheten fem miljoner kronor för forskningsprojekt inom strålskydd. SSM beviljade stöd till tio projekt som löper över ett år. Projekten täcker strålskyddsforskning inom sjukvård, biologi, fysik samt ekologi på fem olika universitet. Myndigheten utlyste även en miljon kronor för forskningsprojekt inom området radioaktivt avfall. SSM beviljade stöd till två projekt som löper över ett år.

SSM bidrar till det nordiska samarbetet på kärnsäkerhetsområdet genom stöd till Nordisk Kärnsäkerhetsforskning (NKS). Samarbetet omfattar reaktorsäkerhet, strålskydd, beredskap samt miljökonsekvenser och bedrivs som stöd till gemensamma forskningsprojekt och genom årliga utlysningar och seminarier. SSM bedömer att samarbetet inom ramen för NKS bidrar till att öka den nordiska kompetensen på området.

Sverige har genom SSM ett treårsavtal med Norge för forskning vid Haldenreaktorn 2012–14. Forskningen rör främst material- och kontrollrumsfrågor. Ett nytt kontrakt för 2015–17 har förhandlats fram under 2014.

Den forskning SSM finansierar delas in i olika temaområden.

- **Människa, teknik och organisation (MTO)** Omfattar frågor om utformning av människa-maskin-interface, riskhantering och kvalitetssäkring och styrning ledning och säkerhetskultur, både inom kärnkraftsområdet och inom sjukvården. Även riskvärdering och riskkommunikation inom beredskap tas upp.
- **Reaktorsäkerhet** Omfattar bränsle, hård, svåra haverier samt termohydraulik
- **Strukturell integritet** Omfattar material- och hållfasthetsfrågor inom kärnkraftsområdet samt slutförvar.
- **Säkerhetsanalys** Omfattar el, instrumentering och kontroll, PSA, fysiskt skydd och övrig säkerhetsanalys.
- **Avveckling och avfall** Omfattar rivning, finansiell kontroll, riskanalys och radioekologi med koppling till avfall/slutförvar.
- **Mätteknik** Omfattar mätförmåga och mätmetoder för kärnenergiberedskap och icke-spridning, spridningsprognoser.
- **Strålskydd** Omfattar medicinska bestrålningar, systematisk utvärdering av kliniska radiologiska metoder, metrologi och dosimetri, lågdosforskning, personalstrålskydd, icke-joniserande strålning, radon, nya strålfält.

Antal avslutade projekt 2014 per temaområde framgår av Tabell 14.

Temaområde	Antal avslutade projekt
1. MTO	9
2. Reaktorsäkerhet	20
3. Strukturell integritet	21
4. Säkerhetsanalys	14
5. Avveckling och avfall	8
6. Mätteknik	6
7. Strålskydd	29
Totalt	107

Tabell 14: Avslutade projekt per temaområde.

Kommunicera och påverka

Forskningen har en egen sida på myndighetens webbplats, www.stralsakerhetsmyndigheten.se/Forskning/. Förutom en mer allmän beskrivning av den forskning som SSM finansierar uppdateras löpande information dels om nya forskningsprojekt, dels om forskningsrapporter i myndighetens rapportserie. Forskningssidan används också för att informera om utlysningar av forskningsmedel.

Volymer och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Ombesörja forskning förvaltning						9 504	9 317	i.u.	i.u.	i.u.
Ombesörja forskning inklusive transfereringar						40 719	30 170			
Avslutade forskningsprojekt	107	94	i.u.	i.u.	i.u.					
Total kostnad för avslutade projekt						74 773	51 236	i.u.	i.u.	i.u.
Beviljade projekt	115									
Pågående projekt	208									

Tabell 15: Volymer och kostnader, Nationell strålsäkerhetskompetens.

Det högre utfallet avseende transfereringar under 2014 beror på att de kompetensstöd som SSM finansierar nu återfinns under verksamhetsområdet Nationell strålsäkerhetskompetens.

Uppgifter om avslutade, beviljade och pågående forskningsprojekt innefattar all forskning som myndigheten bedriver oavsett verksamhetsområde.

Den totala kostnaden för avslutade projekt har ökat 2014 jämfört med 2013. Det beror på att det internationella samarbetsprojektet Halden avslutades 2014. Projektets kostnad uppgick till ca 11 000 tkr. En annan orsak är att ett antal projekt som enligt plan skulle ha avslutats 2013 i stället avslutades 2014.

Myndighetens stöd inom verksamhetsområdet Nationell strålsäkerhetskompetens ökar möjligheten till att den nationella kompetensen inom strålsäkerhet bibehålls och kan stärkas. Stödet till övrig forskning leder till mer direkta resultat som kommer till nytta inom andra verksamhetsområden.

Riksmätplats och mätning

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s verksamhet som riksmätplats för joniserande strålning och övrig mätverksamhet förutom EMF- och fältgammamätningar. Verksamheten omfattar kalibrering av instrument för mätning av dosstorheter och radonaktivitet i luft, metrologiforskning, utveckling av mätmetoder, normaliehhållning samt mätuppdrag för alfa-, beta- och gammaspektrometri inklusive helkroppsmätningar.

Riksmätplatsen upprätthåller de nationella normalerna för de dosimetriska storheterna kerma, absorberad dos och dosekvivalent och granskas regelbundet av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC, mot standarden SS-ISO 17025.

Långsiktigt mål

Mätstorheter för joniserande strålning bestäms med hög noggrannhet.

SSM:s uppdrag

Verksamheten skapar förutsättningar för att mätningar och bestrålningar utförs med hög noggrannhet genom att tillhandahålla

- kvalitetssäkrade kalibreringar och analyser
- expertstöd inom mätområdet.

Genomförd verksamhet

Säkerställa kunskap och kompetens

SSM har under året deltagit i flera nationella och internationella vetenskapliga möten. Effekten av det internationella samarbetet är, förutom kunskapsutbyte och kompetensutveckling, kvalitetssäkring av bl.a. mätmetoder. Detta bedöms leda till att mätning av joniserande strålning även i fortsättningen kan göras med hög precision i Sverige. Myndigheten har samarbetat med strålsäkerhetsmyndigheterna i de nordiska länderna i frågor som avser riksmätplatser för joniserande strålning.

Bedriva uppdragsverksamhet

SSM:s riksmätplats kalibrerar instrument från landsting, universitet och högskolor samt näringsliv. SSM har upprättat en årlig rapport avseende riksmätplatsens verksamhet som har skickats till IAEA. Myndigheten har också upprättat en årsrapport avseende riksmätplatsens kvalitetssystem som har skickats till The European Association of National Metrology Institutes (EURAMET). Underhåll av riksmätplatsen har bedrivits i enlighet med myndighetens kvalitetsledningssystem.

SSM:s kalibreringsverksamhet leder till säkrare bestämning av stråldos vid diagnostik och behandlingar med joniserande strålning samt vid strålskyddsarbete.

SSM har under 2014 vidareutvecklat radonmätverksamheten för att storheten aktivitet ska kunna inkluderas i myndighetens riksmätplatsuppdrag. Arbetet omfattar bl.a. uppfyllande av kraven i standarden ISO17025 och rekommendationer i IEC 61577-serien.

SSM bedömer att verksamheten har förbättrat förutsättningarna för korrekta radonmätningar i bostäder. Mätningarna är i sin tur en förutsättning för att relevanta

saneringsåtgärder ska kunna vidtas. Detta kan på sikt minska antalet cancerfall orsakade av radon.

Volym och kostnader

Prestation	Volym (antal)					Kostnad per år (tkr)				
	2014	2013	2012	2011	2010	2014	2013	2012	2011	2010
Bedriva uppdragsverksamhet						11 547	11 996	11 175	10 645	7 753
Kalibreringar (RMP)	189	232	193	167	193					
Kalibreringar (Radon)	302	312	262	287	303					
Bestrålningar av spårfilm (Radon)	1 012	3 659	6 212	6 034	5 609					

Tabell 16: Volym och kostnader, Riksmätplats och mätning.

Kostnaderna avser förutom kundkalibreringar även laboratorieunderhåll, kvalitetsarbete, utvecklingsarbete och expertstöd under procesen Säkerställa kunskap och kompetens. Under 2014 har riksmätplatsen kalibrerat 189 instrument, varav 171 åt externa kunder. Detta är en minskning med 18 procent i förhållande till 2013 då 232 instrument kalibrerades. Minskningen beror främst på färre kalibreringsuppdrag internt på myndigheten. Inom radonmätverksamheten har 1 012 spårfilmer bestrålats och 302 instrument kalibrerats. Antalet instrumentkalibreringar är på samma nivå som 2013 då 312 instrument kalibrerades. Bestrålningen av spårfilmer har minskat med 70 procent i förhållande till 2013 då 3 659 spårfilmer bestrålades. Orsaken till minskningen är att en kund (ett ackrediterat mätföretag) försvann från marknaden.

Effektiv förvaltning

Verksamhetsområdet omfattar SSM:s lednings-, styr- och stödfunktioner. Effektiv förvaltning sker integrerat med övrig verksamhet så att målen för aspekterna kvalitet, miljö, arbetsmiljö och säkerhet uppnås samtidigt som vi når målen för strålsäkerhet. En effektiv förvaltning är en förutsättning för att vi ska nå vår vision och för att vi ska kunna bedriva en verksamhet i enlighet med vår verksamhetsidé, våra värdeord och verksamhetspolicy.

Långsiktiga mål

Kvalitet

SSM bedriver en rättssäker och effektiv verksamhet som levererar resultat med en väl utvecklad kvalitet. Intressenterna har förtroende för SSM:s verksamhet och upplever att det är enkelt att ha med SSM att göra.

Miljö

SSM minimerar den direkta miljöpåverkan av verksamhetens tjänsteresor och energianvändning.

Arbetsmiljö

SSM är en attraktiv, utvecklande och hälsofrämjande arbetsplats. Medarbetarnas kompetens tas till vara och det finns förutsättningar att bidra till myndighetens mål och att få ett hållbart arbetsliv.

Säkerhet

SSM är en trygg arbetsplats med säkerhetsmedvetna medarbetare. Allvarliga incidenter och kriser förebyggs och hanteras på ett systematiskt sätt. Det förebyggande arbetet leder till ett ändamålsenligt skydd för myndighetens informationstillgångar, lokaler och utrustning samt medarbetarnas säkerhet.

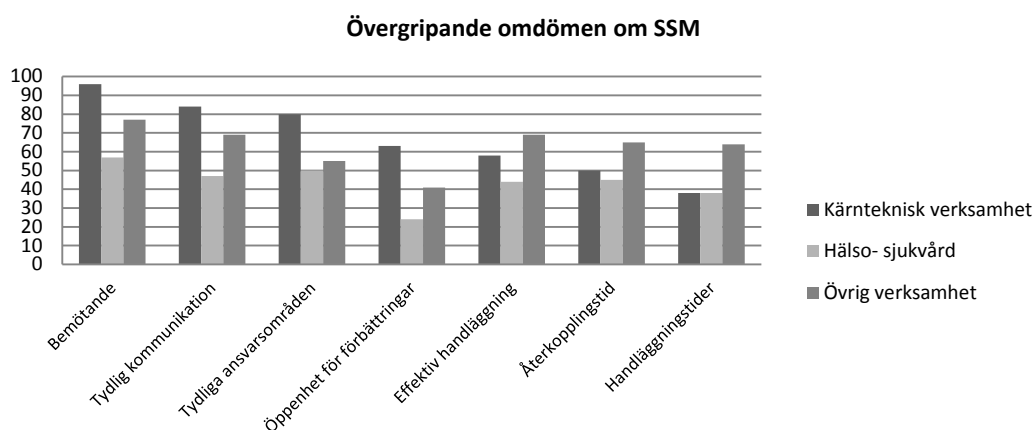
SSM:s bedömning av effektiv förvaltning

SSM bedömer att myndigheten ligger bra till i förhållande till de långsiktiga målen för kvalitet, miljö och säkerhet men har en vikande trend inom arbetsmiljö.

Kvalitet

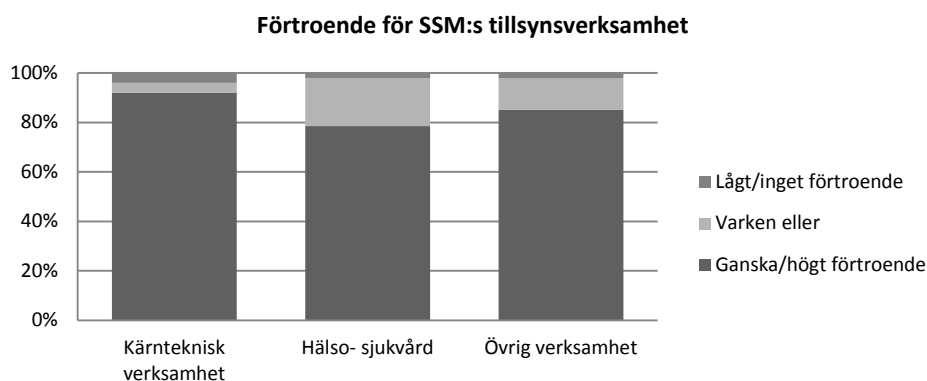
SSM bedömer att myndigheten behöver förbättra kvaliteten i förhållande till några intressentgrupper. Det handlar till exempel om att utöka antalet e-tjänster och underlätta för intressenter att följa sina ärenden. SSM kan även effektivisera sina interna processer.

I SSM:s förtroendeundersökning som vänder sig till tillståndshavare får myndigheten generellt höga betyg för förmågan att lösa vårt myndighetsuppdrag. Av Figur 11 framgår hur stor andel av de svarande som gett SSM betygen ”Ganska bra” eller ”Mycket bra” på ett antal områden. Överlag får myndigheten goda betyg och andelen positiva svar är större än andelen negativa svar inom alla områden.

Figur 11: Tillståndshavarnas upplevelse av myndigheten inom olika områden. Andel som har gett omdömet Ganska bra eller Mycket bra.

Av de tillfrågade intressenter som SSM utövar tillsyn över har en klar majoritet ganska högt eller mycket högt förtroende för myndigheten. Att SSM åtnjuter ett högt förtroende är viktigt för våra möjligheter att på ett trovärdigt sätt verka för förbättrad strålsäkerhet. Det högre resultatet för intressenter inom kärnteknisk verksamhet kan återspegla den tätare kontakt och interaktion SSM har med tillståndshavarna inom denna grupp.

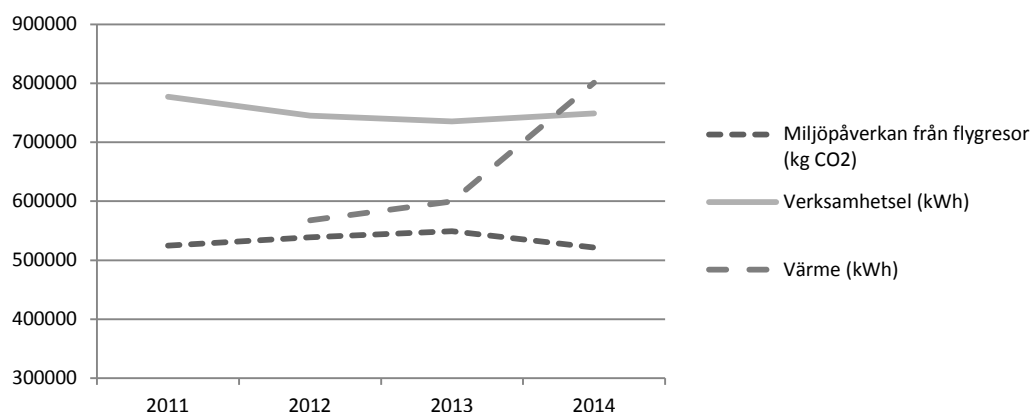

Figur 12: Tillståndshavarnas förtroende för SSM:s tillsynsverksamhet.

Motsvarande undersökning av allmänheten visar att cirka 75 procent av allmänheten känner till myndigheten, och att myndigheten när det gäller förtroende får betyget sju på en tiogradig skala.

Miljö

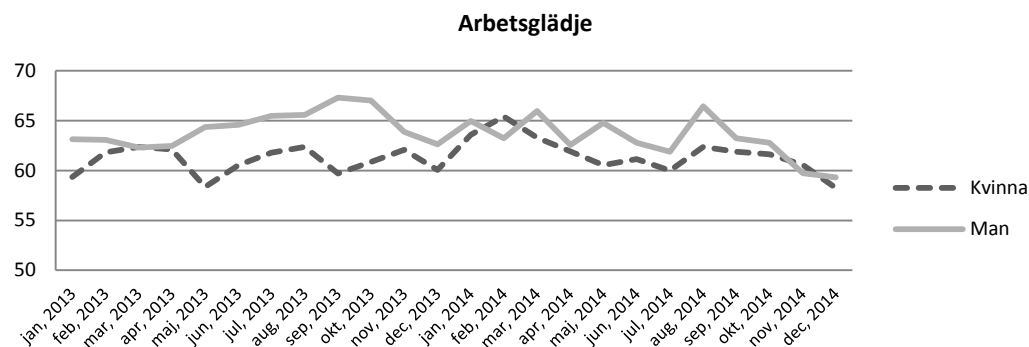
SSM följer olika miljövariabler för myndigheten. Genom att systematiskt köpa in utrustning med låg energiförbrukning och genom administrativa rutiner för att undvika onödig elförbrukning har SSM lyckats begränsa förbrukningen av verksamhetsel samtidigt som antalet årsarbetskrafter ökat. Att begränsa utsläppen av koldioxid (CO₂) på grund av resor är en utmaning för myndigheten. SSM har under hösten 2014 fastställt mål för miljövariablerna och planerat åtgärder för att förbättra resultatet.

Figur 13: Miljövariabler.

Arbetsmiljö

SSM följer aktivt arbetsmiljön och mäter kvaliteten på arbetsmiljön genom variabeln upplevd arbetsglädje. Arbetsglädjen har sjunkit under hösten 2014. En bidragande faktor till det kan vara det omställningsarbete och det besparingsprogram myndigheten genomgått under hösten. SSM har satt mål för arbetsmiljön och planerat åtgärder för att förbättra den.

Figur 14: Upplevd arbetsglädje vid SSM.

Säkerhet

Bedömningen är att säkerhetsmedvetandet hos medarbetare har ökat bl.a. genom utbildningsinsatser i säkerhetsarbete (med fokus på säkerhetsskydd) och informationssäkerhet. 52 medarbetare har genomgått grundutbildning i säkerhetsarbete och ca 75 procent av medarbetarna har fått grundläggande informationssäkerhetsutbildning under året.

Genomförd verksamhet

Förtroendeundersökning

SSM har genomfört två förtroendeundersökningar under året, en som vänder sig till allmänheten och en till tillståndshavare.

Syftet med allmänhetsundersökningen är att ta reda på allmänhetens kännedom om och förtroende för SSM. Undersökningen visar att cirka 75 procent av allmänheten känner till myndigheten. När det gäller förtroendet för myndigheten får SSM betyget sju på en tiogradig skala. Undersökningen visar att även att SSM är mest känd för frågor som gäller kärnkraftssäkerhet och radioaktivt avfall. Allmänheten vill främst veta mer om strålningen från mobiltelefoner och trådlösa nätverk. Allmänhetsundersökningen genomfördes som en webbenkät bland 1 000 personer i åldern 15–65 år.

Syftet med tillståndshavarundersökningen var att ta reda på vilket förtroende de har för myndigheten, hur effektiv myndigheten är i sin ärendehantering samt med vilken kvalitet myndigheten bedriver tillsyn och tillståndsprövning. Undersökningen genomfördes som webbenkäter och skickades till drygt 2 000 personer, varav cirka 40 procent svarade. Undersökningen visar att tillståndshavarna generellt har ett högt förtroende (Figur 12) för myndigheten och att myndigheten upplevs ligga nära en ideal tillsynsmyndighet som är effektiv och ändamålsenlig i alla avseenden. Det är betydligt fler som ger höga betyg än låga när det gäller kvaliteten i myndighetens tillsyn och tillståndsprövning (Figur 11).

Myndighetens värdegrund

SSM omfattas av statsförvaltningens gemensamma värdegrund, men har också sin egen värdegrund som består av vision, verksamhetsidé och värdeord. Under året har vi utvecklat vår verksamhetsidé för att sätta större fokus på förbättring och effektivisering av våra processer. I samband med det genomförde SSM en intern enkät för att se vilken nytta medarbetarna upplever att värdegrunden tillför och hur de uppfattar den kompletterande verksamhetsidén.

Åtta av tio medarbetare uppger att de mycket väl eller ganska väl känner till myndighetens värdegrund. SSM:s chefer upplever i högre grad än medarbetarna att värdegrunden är till nytta och stöd i det egna arbetet och för att myndigheten ska lyckas i sitt uppdrag. Bland de svarande uppger 95 procent av cheferna och 58 procent av medarbetarna att värdegrunden är till stor nytta och till stöd i det egna arbetet. Närmare åtta av tio chefer och sex av tio medarbetare ställer sig bakom den kompletterande verksamhetsidén.

Kommunikation

Myndighetens webbplats

Antalet besökare på www.stralsakerhetsmyndigheten.se, myndighetens externa webbplats, fortsätter att öka. Under 2014 hade webbplatsen totalt 960 000 besök, att jämföra med 940 000 under 2013. Mest besökta är sidorna med information om radon och laser. Även sidorna med lediga jobb samt lagar och författningar var välbesökta.

Mest besökta webbsidor	Antal
Radon	30 490
Rikt- och gränsvärden för radon	28 560
Laserklasser	20 984
Lediga jobb	20 278
Lagar och författningar	18 747
Skaderisker vid kosmetiska behandlingar med laser och IPL	16 614
Solarium	15 356
Engelska startsidan	15 217
Kontakt	14 318
Om myndigheten	13 888
Kärnkraft	13 732

Tabell 17: Mest besökta webbsidor 2014-01-01–12-31.

Mest lästa nyheter	Antal
Ofarligt med trådlösa datornätverk ur strålskyddsynpunkt	2 877
Nya solarieföreskrifter ska skydda mot allvarliga brännskador	2 502
Nytt förslag om oberoende hårdkylning	2 051
Långtidsdrift av kärnkraftverken	1 438
Skärpta regler för starka laserpekare	1 260
Intrång på Oskarshamns kärnkraftverk	1 084
ESS AB får villkorat tillstånd för anläggning i Lund	1 074
Pressträff med anledning av Greenpeaces intrång	1 066
Nya villkor för oberoende hårdkylning ska höja reaktorsäkerheten	1 053
Svar på debattartikel i Sydsvenska Dagbladet	1 052
Arbete i onormalt höga strålningsnivåer vid underhåll på Oskarshamns kärnkraftverk	984

Tabell 18: Mest lästa nyheter 2014-01-01–12-31. Tabellen innehåller även nyheter som publicerades före den 1 januari 2014.

Mediearbete

Myndigheten arbetar aktivt för att informera om verksamheten. Mediearbetet bedrivs utifrån de mål som finns för kommunikationsarbetet som helhet: att verka för att olika intressenter har förtroende för myndighetens beslut, råd och rekommendationer och att skapa förutsättningar för den intresserade att enkelt kunna följa myndighetens verksamhet.

Mediearbetet under 2014 fokuserade bland annat på att kommunicera nedanstående beslut och förslag från myndigheten:

- I maj kom EMF-rådets rapport om det aktuella forskningsläget på området elektromagnetiska fält.
- I juli fattade myndigheten beslut om att European Spallation Source AB (ESS AB) får tillstånd att börja bygga forskningsanläggningen ESS i Lund.
- I oktober lämnade myndigheten förslag till regeringen om en höjning av kärnavfallsavgiften, den avgift som kärnkraftsindustrin betalar till Kärnavfallsfonden.
- I december fattade myndigheten beslut om villkor för oberoende hårdkylning.

- I december lämnade myndigheten en handlingsplan till EU om det arbete som pågår på svenska kärnkraftverk till följd av stresstesterna som genomfördes efter olyckan i Fukushima 2011.

Juridik

Under 2014 har beslut fattats om fyra föreskrifter.

- SSMFS 2014:1 – Föreskrifter om ändring i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar
- SSMFS 2014:2 – Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om beredskap i kärntekniska anläggningar
- SSMFS 2014:3 – Föreskrifter om ändring i och allmänna råd om tillämpningen av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:1) om säkerhet i kärntekniska anläggningar
- SSMFS 2014:4 – Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om laser, starka laserpekare och intensivt pulserat ljus

En förening som begärt ut allmänna handlingar från myndigheten överklagade, med stöd av artikel 21 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, myndighetens beslut att ta ut en avgift för kopiorna. Skatteverket, som är beslutande myndighet, fann att SSM:s beslut att ta ut avgifter var riktigt. Inga ytterligare förvaltningsbeslut har överklagats.

Under året har två åtalsanmälningar upprättats, ett gällande tandläkarverksamhet och ett gällande utebliven anmälan av uppdragstagare.

Upphandling

SSM har under 2014 arbetat fram ett procurement policy dokument (PPD) som är ett stöd för upphandling vid deltagande i samarbetet med Östeuropa. 4 upphandlingar har genomförts enligt PPD under året.

SSM har under året genomfört 59 direktupphandlingar, 12 förnyade konkurrensutsättningar, 7 öppna upphandlingar och 3 förenklade upphandlingar. Vid 8 tillfällen bedömer myndigheten att det sannolikt har gjorts otillåten direktupphandling jämfört med 14 tillfällen 2013. Dessa inköp har gjorts inom områdena teknisk utrustning, samt olika typer av konsultstöd. Minskningen är en trolig effekt av myndighetens arbete med att göra upphandlings- och inköpsrutiner kända i myndigheten.

E-förvaltning

Under året har SSM tagit fram en strategi och handlingsplan för myndighetens e-förvaltning. Dessa tar sin utgångspunkt i regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning med de tre huvudmålen

- en enklare vardag för medborgare
- öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet
- högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

E-förvaltningsstrategin ska bidra till vår vision ”Ett strålsäkert samhälle”. Arbetet med e-förvaltning ska resultera i en rättssäker, effektiv och väl utvecklad myndighet med rätt kvalitet, en god service och hög tillgänglighet. Handlingsplanen innehåller aktiviteter för de närmaste fyra–fem åren.

Under året har SSM slutfört en krav- och behovsanalys för ett nytt tillsyns- och tillståndsprövningssystem. Myndigheten arbetar vidare med att hitta ett system som uppfyller de krav och behov som tagits fram. Systemet är ett led i myndighetens arbete med e-förvaltning. Det ska effektivisera myndighetens arbete och förenkla för tillståndshavare att kommunicera med myndigheten.

SSM har under 2014 infört elektroniska beställningar i linje med de krav som finns för myndigheter. I samband med införandet av e-handel avropas e-handelstjänster med systemstöd från Statens servicecenter. Under 2015 fortsätter arbetet med att öka antalet e-beställningar och att få fler leverantörer att ansluta sig till e-handel.

Ledningssystem

Myndighetens ledningssystem är certifierat enligt standarderna SS-EN ISO 9001:2008 (kvalitet), SS-EN ISO 14001:2004 (miljö) och SIS-OHSAS 18001:2007 (arbetsmiljö). Ledningssystemet har reviderats av en extern revisor vid två tillfällen under 2014. Vid vårens revision noterades 3 avvikelser. De avsåg bland annat ledningsprocessens koppling till de operativa processerna och kompetensförsörjning, myndighetens målstyrning inom kvalitet, miljö och arbetsmiljö samt internrevisionsmetodiken och utbildning av internrevisorerna. Avvikelseerna har omhändertagits och höstens revision gav inte några avvikelser. De förbättringsförslag som lämnats är ett underlag för myndighetens fortsatta arbete med att ständigt förbättra verksamheten.

Under 2014 har 6 interna revisioner genomförts inom verksamhetsområdena Strålsäker hantering av radioaktivt avfall, Riksmätplats och Effektiv förvaltning. Vid revisionerna har 2 avvikelser och 20 förbättringsförslag identifierats. Förbättringsförslagen har tagits om hand bland annat i SSM:s handlingsplan för e-förvaltning och är ett underlag för myndighetens arbete med ständiga förbättringar.

Processorientering

Under året har SSM arbetat med att vidareutveckla myndighetens processorientering och öka myndighetens processmognad. Målet är att öka processernas effektivitet, ändamålsenlighet och flexibilitet, och att etablera en utvecklings- och förbättringskultur på myndigheten. Under hösten 2014 togs direktiv för två projekt fram, det ena för att öka utvecklingsfokuset inom tillsynsprocessen, det andra för att skapa en kultur med ständiga förbättringar.

Tillsynsprogram

Den tillsyn som myndigheten bedriver ska ha sin bas i en behovsanalys utifrån ett systematiskt, strukturerat och integrerat riskhanteringsarbete. Under året har ett projekt bedrivits med fokus på att skapa förutsättningar för och genomföra riskanalys i olika delar av myndighetens verksamhet. Över 200 risker har identifierats, varav ca 60 procent analyserats, och dessa utgör därmed myndighetens första samlade riskregister.

Nämnder och råd

De nämnder och råd som ska finnas vid SSM anges i 19–23 §§ i myndighetens instruktion.

- SSM:s insynsråd har sammanträtt fyra gånger.
- Delegationen för frågor om finansiering av hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet har sammanträtt fyra gånger.

- Nämnden för frågor om reaktorsäkerhet har sammanträtt tre gånger.
- Nämnden för frågor om radioaktivt avfall och använt kärnbränsle har sammanträtt fyra gånger.
- Nämnden för forskningsfrågor har sammanträtt tre gånger.

Kompetensförsörjning

SSM:s övergripande mål för kompetensförsörjningen är att

- rätt kompetens för uppgifterna finns hos rätt person vid rätt tillfälle
- kompetens tas tillvara och utnyttjas effektivt.

Målen nås bl.a. genom att:

- attrahera medarbetare med rätt kompetens
- rekrytera med stöd av en modern och effektiv process
- skapa möjligheter för utveckling på kort och lång sikt
- behålla medarbetare med rätt kompetens genom att vara en attraktiv och utvecklande arbetsplats
- överföra kompetens på ett systematiskt sätt.

Måloppfyllelse

Myndighetens bedömning är att de åtgärder som vidtagits sammantaget har bidragit till att myndigheten har kunnat fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion.

Personalminskningar

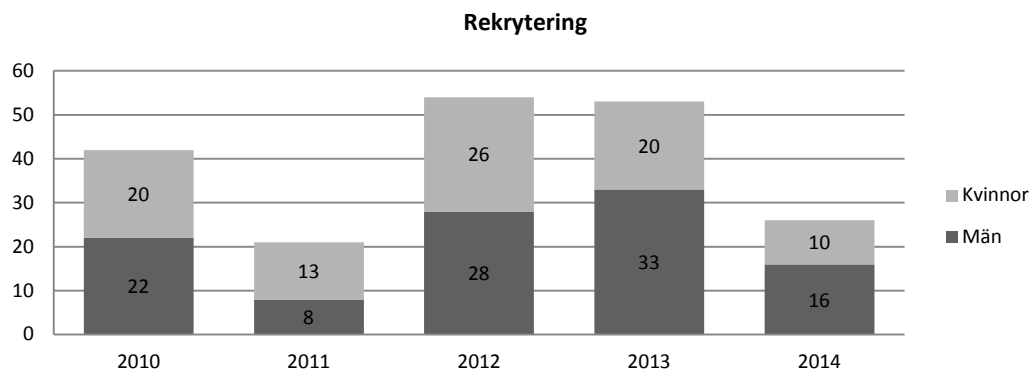
Regeringens inriktning i budgetpropositionen och Vattenfall AB:s förändrade tidsplaner ifråga om att uppföra en eller två nya kärnkraftsreaktorer har lett till att SSM har genomfört ett besparingsprogram på ca 25 000 tkr inför 2015. En del av sparpaketet innebar att 16 medarbetare erbjöds och valde att lämna myndigheten med pensionsersättning.

Attraktiv arbetsgivare

Vi har ökat vår synlighet på universitet och högskolor genom att medverka vid två arbetsmarknadsmässor under 2014. Vi har under året tagit fram en förvaltningsplan för arbetet med attraktiv arbetsgivare för att bibehålla och stärka det arbete som genomfördes 2013.

Rekrytering

Under året har 26 medarbetare rekryterats, 10 kvinnor och 16 män. Detta är en minskning jämfört med 2012 och 2013. Därmed har myndigheten nått den verksamhetsvolym som regeringen angav i regleringsbrevet för 2012.

Figur 15: Rekryteringar 2010–14.**Utveckla och behålla kompetens**

Inom ramen för arbetet med att utveckla myndighetens kompetens att utöva tillsyn har 23 utbildningar genomförts om hur myndighetens tillsyn ska bedrivas, om de grundläggande lagkraven, om hur tillståndshavares organisationer granskas, om ledning och styrning ur ett säkerhetsperspektiv samt träning i att kommunicera myndighetens verksamhet till allmänhet och media.

Inom ramen för Kompetent medarbetare har 7 utbildningar genomförts under året i syfte att ge nyanställda adekvat introduktion.

Kompetenskartläggning

Kompetenskartläggning har genomförts inom kärnverksamheten, inklusive validering av kompetenser.

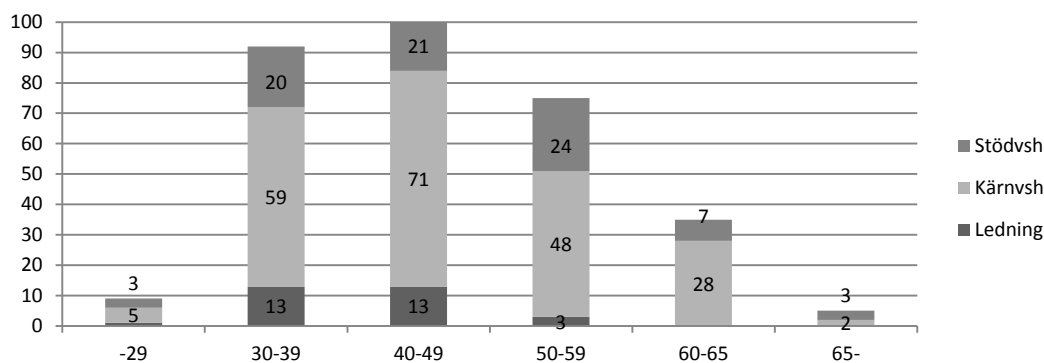
Chefs- och ledarutveckling

Under året har utvecklingsinsatser fortlöpande genomförts för myndighetens chefer i ämnena lönesamtal, utvecklingssamtal och konflikthantering. I samband med månatliga chefsträffar har dilemmadiskussioner och informationsinsatser med olika teman genomförts i syfte att utveckla och utbilda cheferna. En plan för ett strukturerat och långsiktigt ledarutvecklingsprogram har tagits fram.

Jämställdhet, arbetsmiljö, mångfald**Anställda**

Den 31 december 2014 hade myndigheten 321 anställda. Medelåldern är 47 år (kvinnor 45 år, män 48 år). Personalomsättningen är 5 procent exklusive pensionsavgångar och 8 procent inklusive pensionsavgångar.

Fördelningen mellan kompetenskategorierna skiljer sig inte nämnvärt jämfört med 2013. Majoriteten av medarbetarna finns i kärnverksamheten och i åldrarna 40–59 år.

Figur 16: Kompetenskategorier – åldersgrupper fördelat på kärn-, lednings- och stödkompetens 2014.**Systematiskt arbetsmiljöarbete**

Myndigheten arbetar systematiskt med att följa upp och förbättra arbetsmiljön med stöd av verktyg och metoder som är lätta att använda samt med stöd av företagshälsovården. Uppföljningar av hälsopåverkande faktorer genomförs med kontinuerliga mätningar och återkoppling till organisationen ges på individ-, grupp- och organisationsnivå. Årliga riskanalyser genomförs av alla på gruppnivå och åtgärdsplaner tas fram.

God kunskap om arbetsmiljön och hur den påverkar personalen är en förutsättning för att minska risker och bidra till god hälsa. Alla nyanställda får en introduktion om myndighetens arbetsmiljöarbete och arbetsmiljöfaktorer som påverkar förutsättningarna att nå verksamhetens mål. Under året har ergonomironder genomförts.

Myndigheten ser samverkan som en av flera viktiga delar i utvecklingen av myndighetens kultur och som en förutsättning för arbetet med ständiga förbättringar av verksamheten. Seminarier om samverkan och dess innebörd har genomförts under året. Hur samverkan har utvecklats under de senaste två åren har följts upp och resultatet har gett underlag till fortsatta utvecklingsåtgärder.

Hälsofrämjande och förebyggande arbetsmiljöarbete

Myndigheten har under året haft ett nära samarbete med företagshälsovården, både avseende förebyggande frågor och rehabiliteringsinsatser. Av de tjänster som använts har 50 procent avsett förebyggande insatser och 50 procent efterhjälpande insatser.

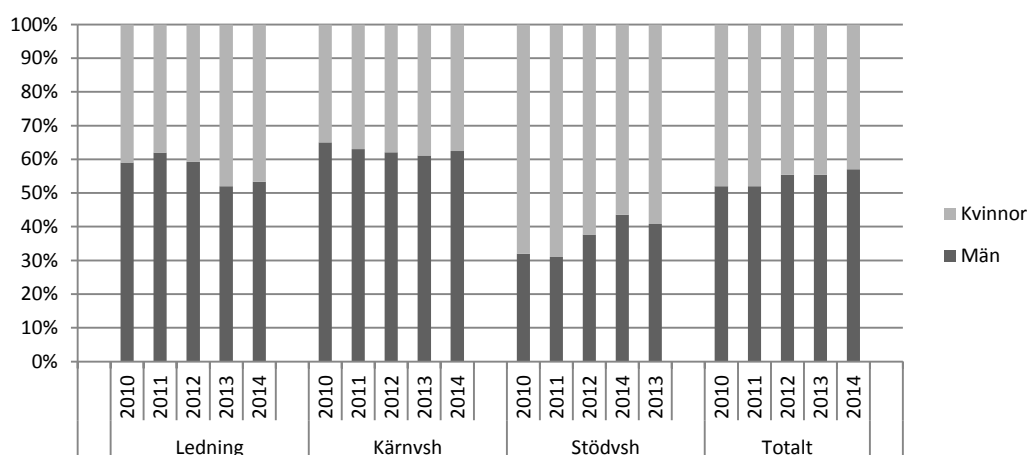
Friskvård

Myndigheten har under året erbjudit två instruktörsledda gympapass i veckan för samtliga medarbetare. Myndigheten erbjuder varje anställd friskvårdsbidrag. Beslut har fattats om att ansluta myndigheten till friskvårdsportalen Wellnet.

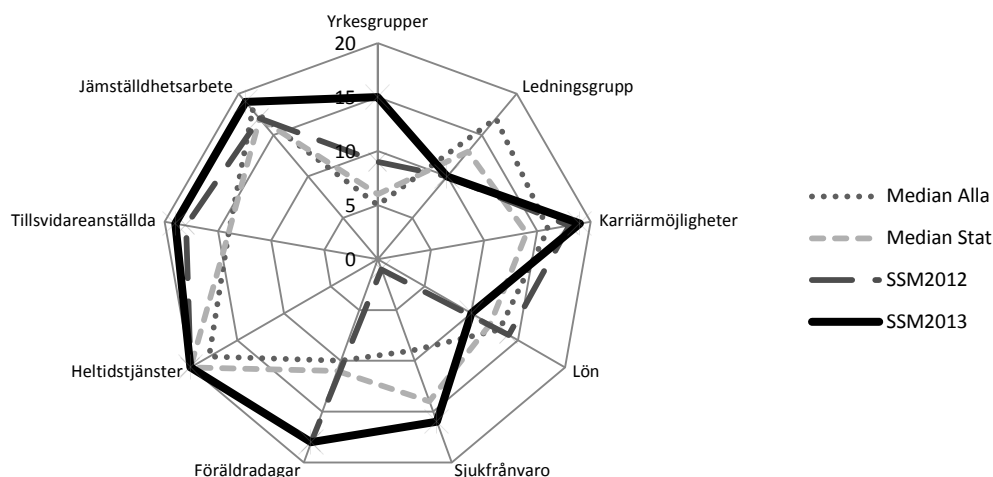
Jämställdhet och mångfald

Totalt sett har SSM en relativt jämn könsfördelning. Kvinnor är dock underrepresenterade inom kärnkompetens och män är underrepresenterade i befattningar med stödkompetens.

Jämställdhetsaspekter finns med i varje rekrytering och myndigheten har nu en relativt jämn könsfördelning i de olika yrkesgrupperna. Jämställda arbetsgrupper bidrar positivt till arbetsklimatet och till myndighetens resultat. Årets mätning i JÄMIX jämställdhetsindex visar att SSM har ett högre medianvärde än andra medverkande statliga myndigheter. En kortare enkät har genomförts om hur medarbetarna uppfattar jämställdheten i myndigheten. De områden som medarbetarna anser behöver utvecklas är bland annat löner och fördelning av ansvarsfulla och utvecklande arbetsuppgifter. Frågan om jämställda löner hanteras fortlöpande i myndighetens lönekartläggning och i lönerrevisioner. Lönekartläggning har genomförts under året och osakliga löneskillnader identifierades hos fem personer.

Figur 17: Könsfördelning per kompetenskategori 2010–14.

Figur 18: Jämix per område 2013.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har ökat marginellt, men är fortfarande på en relativt låg nivå.

Sjukkostnaden totalt var 1 499 tkr. Det totala produktionsbortfallet på grund av sjukdom kan uppskattas till ca 13 miljoner kronor för 2014.

Sjukfrånvaro (%)	2014	2013	2012	2011	2010
Totalt	2,24	2,31	2,75	2,72	2,64
Andelen långtidssjukskrivna (60 dagar eller längre) av total sjukfrånvaro	28,69	34,08	38,62	48,19	36,24
Kvinnor	2,92	2,28	3,94	3,85	3,66
Män	1,71	2,33	1,81	1,83	1,9
Anställda yngre än 30 år	1,53	1,74	7,79	1,29	1,49
Anställda 30–49 år	2,12	2,34	1,92	2,05	2,16
Anställda 50 år och äldre	2,47	2,31	3,44	3,59	3,22
Män yngre än 30 år	1,34	-	-	-	-
Män 30–49 år	1,81	2,64	1,19	1,09	1,85
Män 50 år eller äldre	1,59	2,00	2,50	2,53	1,96
Kvinnor yngre än 30 år	1,62	-	-	-	-
Kvinnor 30–49 år	2,46	2,00	2,69	3,04	2,51
Kvinnor 50 år eller äldre	3,88	2,78	5,06	5,54	5,6
Olycksfall (antal)	2014	2013	2012	2011	2010
Totalt	5	9	11	10	14
Varav färdolycksfall	3	5	8	7	0
Varav ledde till sjukfrånvaro	0	4	1	0	3

Tabell 19: Sjukfrånvaro och olycksfall.

Volym och kostnader

Prestation	2014	2013	2012	2011	2010
Avslutade ärenden	6 172	4 322	5 077	3 989	5 057
Kundfakturer	10 686	3 318	3 579	2 884	3 071
Leverantörsfakturer	9 982	8 990	8 588	8 437	9 310
Lokalhyta, kvm (31/12)	10 390	10 390	10 390	10 390	9 197
Antal rekryteringar	26	58	54	21	42
Förvaltningens kostnad (tkr)	111 528	123 855	116 337	30 565	32 449

Tabell 20: Volym och kostnader, Effektiv förvaltning.

Antalet kundfakturer har ökat jämfört med 2013. Orsaken är felaktig tillståndsfakturering. Antalet leverantörsfakturer har ökat jämfört med 2013. Det beror till viss del på återbetalningar som orsakades av felfaktureringen ovan.

Från 2012 och framåt ingår samtliga förvaltningskostnader under förvaltningens kostnader. Redovisat utfall för 2010 och 2011 avser endast kostnader som motsvarar de tjänster Statens Servicecenter erbjuder. Förvaltningens kostnad fördelas på övriga verksamhetsområden och ingår till del i dessas kostnadsredovisningar.

Redovisning av återrapporteringar och uppdrag

Mål och återrapporteringskrav i regleringsbrev 2014

Utgiftsprognoser

Strålsäkerhetsmyndigheten ska redovisa prognoser för 2013-2017 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna lämnas i Hermes enligt instruktion från Ekonomistyrningsverket den 16 januari, den 21 februari, den 5 maj, den 28 juli, och den 27 oktober 2014.

SSM har redovisat till regeringen i enlighet med återrapporteringskravet. (SSM 2014-335)

Miljöteknik/miljöinnovationer

Strålsäkerhetsmyndigheten ska redovisa vilka viktigare aktiviteter inom myndigheten som bedöms öka tillgången till eller efterfrågan på miljöteknik och miljöinnovationer.

SSM:s uppdrag innebär att skapa förutsättningar för de verksamhetsutövare som på olika sätt hanterar eller måste förhålla sig till strålning, så att dessa kan agera strålsäkert. De aktiviteter som främst bedöms kunna bidra till att öka tillgången till eller efterfrågan på miljöteknik och miljöinnovationer återfinns inom SSM:s kravställande respektive forskningsstödjande verksamheter. SSM är föreskrivande myndighet, utövar tillsyn och prövar tillstånd för verksamhet med strålning. Genom ändamålsenliga föreskrifter, en kontrollerande och pådrivande tillsyn samt krav i tillståndsgivningen påverkar SSM utvecklingen inom kärnsäkerhets- och strålskyddsområdet med avseende på miljöpåverkan, en säker hantering av radioaktivt avfall och reaktorsäkerhet.

Arbetet med att se över myndighetens föreskrifter för kärnteknisk verksamhet och övrig verksamhet med joniserande strålning har fortsatt under året. Målsättningen är att framtagna regler ska vara tydliga, ge en förutsägbarhet för tillståndshavarna och bidra till utvecklingen av strålsäkerheten. Tydligare regler bidrar också till ett effektivare tillsynsarbete vid SSM.

Genom myndighetens föreskrifter ställs krav på bästa möjliga teknik vad avser såväl säkerhet som strålskydd. Kraven på verksamheterna förändras och förnyas därmed i takt med teknikutvecklingen på området. Som exempel har stora investeringar i utsläppsbegränsningar för de större kärntekniska anläggningarna lett till förbättringar i miljön över ett antal år. Skärpta föreskriftskrav på konstruktion och utförande av kärnkraftsreaktorer sedan 2008 har inneburit att omfattande tekniska åtgärder genomförts i syfte att modernisera kärnkraftverken, med ökad reaktorsäkerhet och i förlängningen också ett ökat skydd för miljön som resultat.

De forskningsmedel myndigheten disponerar fördelas på vetenskapliga grunder och med tydligt strålsäkerhetsfokus, inte primärt för att stärka svensk innovations- och konkurrenskraft inom miljöteknikområdet. Syftet är att bidra till att nationell kompetens utvecklas inom myndighetens verksamhetsområde och att ge SSM tillgång till sådan kunskap myndigheten behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Den forskning SSM finansierar omfattar ett brett spektrum av frågor inom kärnsäkerhet, strålskydd och nukleär icke-spridning.

Inom kärnsäkerhetsområdet omfattar forskningen bl.a. bränsleteknik, termohydraulik, nya material och hanteringen av svåra haverier, vilket även inkluderar miljötekniska lösningar inom kärnbränslecykeln och påverkan på miljön. SSM bidrar till finansieringen av forskartjänster vid Kungliga tekniska högskolan (KTH), Chalmers tekniska högskola (Chalmers) och Uppsala universitet. Som stöd för myndighetens prövning av ansökan om ett slutförvar för använt kärnbränsle bedrivs forskning inom bl.a. kapselkorrosion och biosfärsprocesser.

Inom strålskyddsområdet finansierar SSM tre högre forskartjänster inom strålningsbiologi, strålningsdosimetri och radioekologi i syfte att långsiktigt stödja nationell utbildning och forskning inom området.

SSM bidrar också till det nordiska samarbetet genom stöd till gemensamma forskningsprojekt inom Nordisk Kärnsäkerhetsforskning (NKS) inom reaktorsäkerhet, strålskydd, beredskap samt miljökonsekvenser. SSM bidrar även till att utveckla strålsäkerheten globalt genom internationell samverkan och utvecklingssamarbete.

Ny kärnkraft

Strålsäkerhetsmyndigheten ska redovisa de eventuella kostnader som myndigheten haft för prövning av ansökningar om tillstånd m.m. för uppförande av nya kärnkraftsreaktorer. Redovisningen ska ske per sökande respektive tillståndshavare och per avgiftsslag. I redovisningen ska också ingå Strålsäkerhetsmyndighetens bedömning om eventuell nedsättning av avgifter för enskilda sökande respektive tillståndshavare för kommande år.

Ansökande/tillståndshavare	Avgiftsslag	Kostnader (tkr)		
		2014	2013	2012
Vattenfall AB	Ansökningsavgift	36 915	7 097	302

Tabell 21: Kostnader för prövning av ansökningar om tillstånd för uppförande av nya kärnkraftsreaktorer.

Vattenfall AB har tills vidare stoppat sina planer på att uppföra en till två nya kärnkraftreaktorer. I SSM:s kostnad för 2014 ingår myndighetens kostnader för att avveckla den organisation som byggts upp för prövning av ansökan. SSM ser inga skäl att ändra eller sätta ner avgiften så länge Vattenfall inte drar tillbaka sin ansökan.

Miljökvalitetsmål

Strålsäkerhetsmyndigheten ska redovisa hur myndigheten har verkat för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen och hur arbetet har integrerats i genomförandet av myndighetens verksamhet.

SSM:s vision och verksamhetsidé ligger väl i linje med miljökvalitetsmålet *Säker strålmiljö*. Det innebär att större delen av myndighetens ordinarie verksamhet bidrar till måluppfyllnaden av *Säker strålmiljö*, vilket i sin tur bidrar till att uppfylla generationsmålet. Myndighetens arbete som berör övriga miljökvalitetsmål framgår av SSMs redovisning av miljöledningsarbetet 2014.

Miljömålsarbetet avseende *Säker strålmiljö* sker i samråd och samverkan med andra myndigheter. Den externa samverkan sker framförallt via Naturvårdsverkets samrådsgrupper för miljömålsarbetet där SSM har deltagit vid 12 olika möten.

En uppföljning av *Säker strålmiljö* samt en första version av målmanual för miljö kvalitetsmålet⁵ har redovisats till Naturvårdsverket. Under året har fem miljömålsindikatorer för *Säker strålmiljö* uppdaterats, varav tre visar utvecklingen av hudcancer samt UV-exponering vilket är knäckfrågor för att nå miljö kvalitetsmålet. Se redovisning av indikatorer under verksamhetsområde Naturlig Strålning.

I Tabell 22 redovisas en sammanfattning av hur aktiviteter inom respektive verksamhetsområde bidragit till att nå *Säker strålmiljö*.

Aktivitet	Säker strålmiljö Precisering				Berörda verksamhetsområden								
	Strålskyddsprinciper	Radioaktiva ämnen	Ultraviolett strålning	Elektromagnetiska fält	Strålsäker kärnkraft	Strålsäker hälso- och sjukvård	Strålsäkra produkter och tjänster	Strålsäkert förhållningssätt till naturlig Strålning	Strålsäkerhet internationellt	Strålsäker hantering av radioaktivt avfall	Nationell strålskyddsberedskap	Nationell strålsäkerhetskompetens	Riksmätplats och mätning
Inspektioner	x	x	x		x	x	x	x		x	X		
Verksamhetsbevakning	x	x	x		x	x	x			x	x		
Granskning	x	x	x		x								
Tillståndsprovning Strålkällor/ utrustningar, Export av kärnämne och kärntekniska produkter, Transporter)	x	x			x	x	x	x					
Kommunicera och påverka		x	x	x			x	x					
Internationellt miljö- och kärnsäkerhetssamarbete med Ryssland, Strålsäkerhetssamarbete i Östeuropa och Internationellt arbete	x	x							x				
Strålskyddsberedskap		x									x		
Forskningsprojekt om nationell strålskyddskompetens	x	x										x	
Kalibreringar Radon och RMP, Bestrålning av spårfilm (radon)	x	x											x

Tabell 22: Tabellen redovisar summariskt hur aktiviteter inom respektive verksamhetsområde och process bidrar till att nå miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö. Tabellen gör inte anspråk på att vara heltäckande.

Plan för jämställdhetsintegrering

Strålsäkerhetsmyndigheten ska återrapporera hur myndighetens verksamhet har bidragit till att regeringens jämställdhetspolitiska mål enligt prop. 2005/06:155 har uppnåtts. Av återrapporeringen ska framgå vilka utvecklingsbehov som kan finnas inom myndighetens verksamhetsområde och vilka åtgärder som myndigheten avser att vidta om myndigheten har identifierat sådana utvecklingsbehov. Myndigheten ska även redovisa när i tiden satsningarna i så fall ska genomföras.

SSM:s påverkan på människors makt att forma samhället och sina egna liv kommer främst av myndighetens rätt att föreskriva regler och villkor för verksamhet inom myndighetens ansvarsområde, myndighetens tillsyn och den forskning myndigheten initierar och finansierar. SSM har som huvudsakligt mål att sätta strålsäkerheten främst vid all verksamhet myndigheten utför för att skydda människa och miljö från skadlig verkan av strålning.

SSM har genom ovanstående mål och inriktning av verksamheten inga vederlagda bevis för hur eller om myndighetens verksamhet har bidragit till regeringens jämställdhetspolitiska mål. Myndigheten har därför under 2014 tagit fram en preliminär plan för hur arbete med jämställdhetsintegrering ska integreras i myndighetens verksamhet under 2015. Planen innehåller nedanstående steg:

Steg 1. Grundläggande kunskap (jan–mar 2015)

Grundläggande kunskap för chefer och medarbetare om jämställdhet och genus samt innebörden av svensk jämställdhetspolitik och strategin för jämställdhetsintegrering. Förtydliga chefers roll för det fortsatta arbetet med strategi och handlingsplan.

Steg 2. Nuläges- och nyttoanalys (mar–apr 2015)

Analys av förutsättningar för och nyttor med jämställdhetsintegrering inom SSM:s ansvarsområde.

Steg 3. Organisation, styrning och ledning (apr–maj 2015)

Definition av ansvar för och mål för handlingsplan för jämställdhetsintegrering. Identifiering av behov av utveckling av styrning och uppföljning, ansvarsfördelning och målformulering.

Steg 4. Fördjupad kartläggning och analys av verksamheten (aug–nov 2015)

Fördjupad analys av verksamheten som underlag för handlingsplan.

Steg 5. Beslut om handlingsplan (dec 2015)

Beslut om handlingsplan för åren 2016–2017.

EU-kompetens

Strålsäkerhetsmyndigheten ska senast den 30 april 2014 redovisa de åtgärder som myndigheten vidtagit för att höja EU-kompetensen inom sitt ansvarsområde. Redovisningen ska ta upp åtgärder såsom kompetensutveckling och rekryteringar med fokus på verksamhetsåren 2011 till 2013. Myndigheten ska i sin årsredovisning lämna motsvarande redovisning för verksamhetsåret 2014.

I enlighet med regleringsbrevet har SSM rapporterat om myndighetens EU-kompetens (SSM2014-2429). SSM har tagit fram en utbildningsplan för ökad EU-kompetens för genomförande under 2015.

ESS

Strålsäkerhetsmyndigheten ska redovisa de kostnader myndigheten haft i samband med granskningen av ESS-anläggningen. Redovisningen ska även innehålla en prognos över kostnader för de år som verksamhet finansierad via ansökningsavgiften för anläggningen beräknas vara aktuell.

År	2011-2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-2025	Totalt
Ingående	0	-4 054	-3 622	-2 454	-1 972	-2 316	-2 064	
Avgift	3 850	5 500	6 900	7 100	7 100	7 100	56 800	94 350
Kostnad	7 904	5 068	5 732	6 618	7 444	6 848	54 736	94 350
Utgående	-4 054	-3 622	-2 454	-1 972	-2 316	-2 064	0	0

Det stora underskottet vid ingången till 2013 kan förklaras med att SSM påbörjade arbetsinsatsen innan det fanns möjlighet att ta ut en årlig avgift. Avgiftsnivån har höjts 2013 och 2014. Årligen beräknar SSM med en arbetsinsats om 600–700 persondagar.

Redovisade uppdrag i regleringsbrevet

Internationellt miljö- och strålsäkerhetssamarbete med Ryssland och Östeuropa

Strålsäkerhetsmyndigheten ska bedriva grannlandssamarbete med Ryssland och utvecklingssamarbete med Ukraina, Georgien och Moldavien. Grannlandssamarbete med Ryssland ska främst avse hantering av radioaktivt och nukleärt avfall men också nukleär icke-spridning, utvecklingen av stärkta beredskapskontakter (inkl. miljöövervakning) och utvecklingsfrågor relaterade till kärnkraftverk. Verksamheten ska avse nordvästra Ryssland och Sveriges närområde förutom verksamhet avseende nukleär icke-spridning som får avse hela Ryssland.

Samarbetet ska syfta till att bidra till att skapa en höjd strålsäkerhet och miljö kvalitet i både Ryssland och Sverige och ge stöd till utvecklingen av Rysslands myndighetsstrukturer och lagstiftning och så långt möjligt samfinansieras med Ryssland. Samarbetet ska syfta till att bidra till att stärka Sveriges miljö- och utrikespolitiska inriktning avseende miljö, fred och säkerhet.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska koordinera sin verksamhet med det arbete som internationella organisationer och andra länder har med Ryssland på strålsäkerhetsområdet och verka för att Ryssland integreras i olika regionala och internationella ramverk för strålsäkerhet och miljö och bidrar till dess målsuppfyllelse.

Den genomförda verksamheten ska årligen sammanfattas i en separat rapport till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 mars. Senast den 31 april ska Strålsäkerhetsmyndighetens planer för framtida insatser på området rapporteras till Regeringskansliet (Miljödepartementet). Rapporten ska utgå från Sveriges internationella åtaganden, samarbetet med de nordiska länderna och andra stater inom området samt en analys av behoven avseende olika insatsområden. Insatser av principiellt viktig natur, som beslutas av Strålsäkerhetsmyndigheten, ska under beredningsstadiet vara föremål för samråd och policydiskussion med Regeringskansliet (Miljödepartementet och Utrikesdepartementet).

Genomförd verksamhet rapporteras under avsnittet Strålsäkerhet internationellt. SSM har redovisat till regeringen i enlighet med uppdraget i en separat rapport.

Avgifter

Strålsäkerhetsmyndigheten ska senast den 10 oktober 2014 föreslå nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

SSM har redovisat till regeringen i enlighet med uppdraget den 7 oktober 2014. (SSM 2014-4593)

DAC-rapportering

Strålsäkerhetsmyndigheten får medel för biståndsverksamhet och ska sammanställa samt rapportera statistik till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) i enlighet med OECD:s biståndskommittés (DAC) direktiv. Sida kommer att meddela tidpunkter för rapportering.

SSM har redovisat till Sida i enlighet med uppdraget (SSM2015-761).

Stödprogram till IAEA

Strålsäkerhetsmyndigheten ska genomföra ett stödprogram till Internationella atomenergiorganet (IAEA). Kostnaderna för programmet ska särredovisas.

Sveriges stödprogram till IAEA bedrivs inom området kärnämneskontroll (safeguards). SSM ordnar kurser och studiebesök för personal inom IAEA och dess samarbetspartners samt deltar i olika expertgrupper och utvecklingsprojekt. Genomförda aktiviteter under 2014 framgår under redovisningen av verksamhetsområde Internationellt, rubriken Stödprogram till IAEA.

Kostnaderna för stödprogrammet uppgick till 3 284 tkr, att jämföra med 1 985 tkr 2013, 2 619 tkr under 2012 och 2 029 tkr 2011.

Konventionen om säker hantering av använt kärnbränsle och säker hantering av radioaktivt avfall

Strålsäkerhetsmyndigheten ska sammanställa den svenska nationalrapporten enligt Konventionen om säker hantering av använt kärnbränsle och säker hantering av radioaktivt avfall inför det femte granskningsmötet. Rapporten ska ges in till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 15 juni 2014. Sammanställningen av nationalrapporten ska göras i lämplig samverkan med industrin.

SSM har, med stöd av representanter för industrin, tagit fram underlag för Sveriges nationella rapport över utvecklingen av det svenska avfallsprogrammet och den 13 juni levererat rapporten till regeringskansliet (SSM2013-5974).

Föreskrifter för ny kärnkraft

Strålsäkerhetsmyndigheten ska utforma föreskrifter för nya kärnkraftsreaktorer. Arbetsläget ska redovisas senast den 31 oktober 2014.

SSM har redovisat arbetsläget till regeringen i enlighet med uppdraget den 27 oktober 2014 (SSM 2013-438-12).

Redovisade uppdrag enligt särskilda regeringsbeslut

Bedöma miljöorganisationernas kärnavfallsgransknings förslag i fråga om kärnavfallsfonden

Regeringen uppdrar åt Strålsäkerhetsmyndigheten att bedöma och analysera förslagen i den nu överlämnade skrivelsen och i den skrivelse regeringen överlämnade till myndigheten den 16 maj 2013. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2014.

SSM har redovisat till regeringen i enlighet med uppdraget den 30 oktober 2014 (SSM 2014-3240).

Följa upp mål för förenklingsarbetet på centrala myndigheter

För att nå regeringens övergripande mål för att öka servicen, minska handläggningstiderna samt öka förståelsen för företagens villkor på myndigheter med ett stort antal företagsärenden uppdrar regeringen åt följande myndigheter att, i de delar där myndigheten berörs, följa upp och arbeta mot i uppdraget beskrivna mål. Uppdraget ska årligen redovisas till Tillväxtverket senast 1 april 2014-2021.

SSM har redovisat till Tillväxtverket enligt anvisningar den 1 april 2014. (SSM 2014-625, Tillväxtverket 1.2.2-2013-5222)

Ordlista

BKAB	Barsebäck Kraft AB
BMA	Bergum för medelaktivt avfall
BNLA	Brussels Nuclear Law Association
BSS	Basic Safety Standards, internationella strålskyddstandarder
Clab	Centralt mellanlager för använt kärnbränsle
EESC	European Economic and Social Committee
EMF	Elektromagnetiska fält
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development.
ENSREG	European Nuclear Safety Regulators Group
ESARDA	European Safeguards Research and Development Association
FKA	Forsmarks kraftgrupp AB
FOI	Totalförsvarets forskningsinstitut
HERCA	Heads of European Radiological protection Competent Authorities.
IAEA	Internationella atomenergiorganet
IAEA CEG	IAEA Contact Expert Group
IARC	International Agency for Research on Cancer, WHO:s cancerforskningsorgan
IPL	Intense Pulsed Light
IRRS	Integrated Regulatory Review Service
ISP	Inspektionen för strategiska produkter
Milkas	Miljörelsens kärnavfallssekreteriat
MKG	Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning
MTO	Människa-Teknik-Organisation
NARNRA	Moldaviska strålsäkerhetsmyndigheten
NEA	Nuclear Energy Agency
NORM	Naturligt förekommande radioaktiva ämnen
NPT	Non Proliferation Treaty, Icke-spridningsfördraget
NSG	Nuclear Suppliers Group
NSGC	Nuclear Security Guidance Committee. IAEA:s övergripande kommitté
OKG	Oskarshamns kraftgrupp AB
ONR	Office for Nuclear Regulation i Storbritannien
RAB	Ringhals AB
RB	Tjänsteman för reaktorberedskap
RIC	Ranstad Industricentrum AB
RMA	Ranstad Mineral AB
SERO	Sveriges Energiföreningars Riksorganisation
SFR	Slutförvar för kortlivat radioaktivt avfall
SIR	Safeguard Implementation Report
SKB	Svensk kärnbränslehantering AB
SNAB	Studsvik Nuclear AB
SNRIU	Ukrainska strålsäkerhetsmyndigheten
SOFA	Samverkansområdet Farliga ämnen
SSV	Samlad strålsäkerhetsvärdering
STUK	Strålsäkerhetscentralen i Finland
TiB	Tjänsteman i beredskap
UNSCEAR	United Nations Scientific Committee on Effect of Atomic Radiation
WENRA	Western European Nuclear Regulators Association
WSE	Westinghouse Electric Sweden AB (Bränslefabriken i Västerås)

3. Finansiell redovisning

Resultaträkning

Avser (tkr)	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	325 871	326 795
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	51 698	23 356
Intäkter av bidrag	3	63 897	65 273
Finansiella intäkter	4	556	1 503
= Summa		442 022	416 927
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-288 957	-252 418
Kostnader för lokaler	6	-24 267	-24 208
Övriga driftkostnader	7	-125 544	-128 808
Finansiella kostnader	8	-370	-1 010
Avskrivningar och nedskrivningar		-8 392	-9 800
= Summa		-447 530	-416 244
Verksamhetsutfall		-5 507	683
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	9	307 509	312 619
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-307 509	-312 619
= Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		53 709	74 062
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		4 323	10 929
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	10	3 577	0
Finansiella kostnader		-76	0
Lämnade bidrag	10	-60 750	-85 973
= Saldo	11	783	-982
Årets kapitalförändring	11	-4 725	-300

Balansräkning

Avser (tkr)	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	12	2 012	1 882
Rättigheter och andra Immateriella anläggningstillgångar	13	1 117	2 000
Summa Immateriella anläggningstillgångar		3 129	3 882
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	24 102	25 345
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	15	20 364	20 660
Pågående nyanläggningar	16	5 766	1 844
Beredskapstillgångar	17	6 648	6 648
Summa Materiella anläggningstillgångar		56 880	54 497
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		5 591	1 853
Fordringar hos andra myndigheter	19	10 312	13 182
Övriga kortfristiga fordringar	20	492	402
Summa Fordringar		16 395	15 437
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	21	6 827	6 463
Upplupna bidragsintäkter	22	628	3 972
Övriga upplupna intäkter	23	101	83
Summa Periodavgränsningsposter		7 556	10 518
Avräkning med statsverket	24	-7 194	26 338
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	25	112 317	80 554
Summa Kassa och bank		112 317	80 554
SUMMA TILLGÅNGAR		189 084	191 226

Balansräkning

Avser (tkr)	Not	2014-12-31	2013-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	27		
Statskapital	26	8 181	9 079
Balanserad kapitalförändring	27	-1 797	-2 289
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	11	-4 725	-300
Summa Myndighetskapital		1 659	6 490
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	28	7 834	847
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	29	31 873	27 997
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	30	11 301	9 503
Leverantörsskulder	31	26 499	24 459
Övriga kortfristiga skulder	32	4 918	4 298
Summa Skulder m.m.		74 591	66 257
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	33	27 557	19 059
Oförbrukade bidrag	34	18 783	38 954
Övriga förutbetalda intäkter	35	58 661	59 621
Summa Periodavgränsningsposter		105 000	117 633
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		189 084	191 226
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Övriga ansvarförbindelser	36	18 265	18 666

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

	Not	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Utgiftsområde 06							
Försvar och samhällets krisberedskap							
06 03 001 Strålsäkerhetsmyndigheten (ram)		1 935	360 655		362 590	-351 493	11 097
001 Strålsäkerhetsmynd. - del till SSM (ram)	37	1 656	284 655		286 311	-274 121	12 191
002 Forskning (ram)	38	279	76 000		76 279	-77 373	-1 094
Utgiftsområde 07							
Internationellt bistånd							
07 01 001 Biståndsverksamhet (ram)			13 000		13 000	-12 661	339
022 Kärnteknisk säkerhet och strålskydd i Östeuropa (ram)	39		13 000		13 000	-12 661	339
07 02 001 (2013) Reformsamarbete i Östeuropa (ram)		1 455		-1 065	390	-390	
010 Kärnteknisk säkerhet och strålskydd i Östeuropa (ram)		1 455		-1 065	390	-390	
Utgiftsområde 20							
Allmän miljö- och naturvård							
20 01 004 Sanering och återställning av förorenade områden (ram)		182	2 000	-182	2 000	-1 512	488
002 Sanering o återställ - del till SSM (ram)	40	182	2 000	-182	2 000	-1 512	488
20 01 014 Internationellt miljö- och kärnsäkerhetssamarbete med Ryssland (ram)		3 740	16 600	-3 740	16 600	-14 491	2 108
002 Int milj samarb Rys - del till SSM - annan valuta (ram)	41	10	100	-10	100	-94	6
008 Int milj samarb Rys - del till Strålsäkerhetsmyndigheten (ram)	42	3 730	16 500	-3 730	16 500	-14 398	2 102
Summa		7 312	392 255	-4 987	394 580	-380 548	14 032

Anslagsredovisning

Redovisning mot inkomsttitel

Titel	Benämning	Not	Beräknat belopp	Inkomster
2511 001	Expeditions- och ansökningsavgifter (Icke kärnteknisk verksamhet)	43	29 430	26 201
2551 001	Avgifter från kärnkraftverken (Kärnteknisk verksamhet)	44	291 437	281 307
Summa			320 867	307 509

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag	Benämning	Not	Tilldelad bemyndigande-ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagande per år			
						År 2015	År 2016	År 2017	År 2018-
06 03 001 002	Strålsäkerhetsmyndigheten Forskning		55 000	26 517	52 738	28 388	17 334	7 016	
07 01 001 022	Kärnteknisk säkerhet och strålskydd i Östeuropa	46	3 000	772	532	532			
20 01 14 008	Int. Milj samarb Rys - del till Strålsäkerhetsmyndigheten	45	11 000	6 859	500	500			
Summa			69 000	34 148	53 770	29 420	17 334	7 016	0

Anslagsredovisning

Finansiella villkor

Anslag 06 03:1,1	Villkor	Utfall
SSM ska betala totalt 668 tkr till MSB som abonnemangsavgift för Rakel.	668	668
Av anslagsposten får högst 4 000 tkr utbetalas till andra myndigheter, landsting, kommuner och frivilligorganisationer för att täcka kostnader i samband med hälsouppllysning om UV-strålningens risker.	4 000	800
Redovisning av kostnader för stödprogram till internationella atomenergiorganet (IAEA).		3 284
Från anslagsposten ska medel för de lokala säkerhetsnämnderna vid Barsebäcks, Forsmarks, Oskarshamns och Ringhals kärnkraftverk samt vid Studsvik kärntekniska anläggningar utbetalas med högst 400 tkr per nämnd.	2 000	2 000
Från anslagsposten får 100 tkr användas till det svenska bidraget till Internationella strålskyddskommissionen (ICRP).	100	100
Anslagskredit	8 540	0
Låneram enligt 7 kapitel 1§ budgetlagen	50 000	31 872
Räntekontokredit enligt 7 kapitlet 4§ budgetlagen	30 000	0
Anslag 06 03:1,2	Villkor	Utfall
Anslagskredit	2 280	1 094
Anslag 20 01:14,8	Villkor	Utfall
Administration och samordning	3 000	2 715
Anslagskredit	453	0
Anslag 07 01:1,22	Villkor	Utfall
Samarbete med Georgien och Moldavien inkl. utfall för äldre anslag 07 02:1, 10 (2013).	3 000	2 477
Förvaltningskostnader	3 250	1 763

Särskild rapportering avseende medel ur kärnavfallsfonden

Villkor ekonomiska åtaganden Kärnavfallsfonden. Belopp anges i tkr

Benämning	Not	Medgivna åtaganden	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtaganden per år			
					År 2015	År 2016	År 2017	År 2018-2019
Kärnavfallsfonden	47	30 000	4 873	5 748	2 224	2 179	1 345	0
Summa		30 000	4 873	5 748	2 224	2 179	1 345	0

Rapportering enligt 43 § förordningen (2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet

Ändamål	Belopp
Forskning och utveckling	5 537
Förvaltning av medel och prövning enligt Finansieringslagen m.m.	13 382
Prövning m.m. av slutförvar	37 304
Summa	56 223

Tilläggsupplysningar

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Betalningsflöden

SSM har två betalningsflöden. Betalningar via Statens centralkonto i Riksbanken som ej är räntebärande och räntekontot som är räntebärande. Statens centralkonto i Riksbanken (SCR) används för betalningar avseende inkomstitlar och anslag i icke räntebärande flöde.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2015-01-05) redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Fordringar och skulder i utländsk valuta har tagits upp till balansdagens kurs.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande 20 tkr.

Värdering av beredskapslager

Lagret är värderat till anskaffningsvärdet. Lägsta värdets princip och FIFU-metoden (först in, först ut) används.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr, med undantag för förbättringsutgifter på annans fastighet och egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar där anskaffningsvärdet ska vara lägst 100 tkr, och en ekonomisk livslängd på minst tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 20 tkr klassificeras även som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen beräknas utifrån den månad då tillgången tas i bruk.

En individuell bedömning av den ekonomiska livslängden utförs för enskild anläggningstillgång. Vanligtvis tillämpas följande avskrivningstider:

Tillgångsslag:

Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10 år
Datorer med kringutrustning	3 år
Kontorsmaskiner	5 år
Konst	Avskrivs ej
Beredskapstillgångar (jodtabletter)	Avskrivs ej
Beredskapscentralen	30 år
Övriga inventarier	5 år

Undantag från ekonomiadministrativa regler (EA-regler)

SSM avviker från den av ESV rekommenderade (allmänna råd till 5 kap. 4 § FÅB) ekonomiska livslängden för datorer. SSM redovisar inte bärbara datorer samt tillbehör till dessa som anläggningstillgångar utan kostnadsför dem direkt. Anledningen till detta är att utrustningen inte har en ekonomisk livslängd uppgående till 3 år, p.g.a. anläggningstillgång.

SSM har ett undantag från EA-regler i sitt regleringsbrev för 2014 att inköp av anläggningstillgångar som SSM använder i den nationella strålskyddsberedskapen får finansieras från anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten (06 03 001 Strålsäkerhetsmyndigheten).

Sjukfrånvaro

Uppgift om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom finns i resultatredovisningens avsnitt "Kompetensförsörjning".

Uppgifter om ledande befattningshavare

	Lön och andra skattepliktiga förmåner (tkr)
Mats Persson, generaldirektör, SSM Ordförande Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd Ordförande i Strålsäkerhetsmyndighetens delegation för frågor om finansiering av hantering av restprodukter från kärnteknisk verksamhet Ledamot i Skogsstyrelsen styrelse	1 472

Uppgifter om Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd

	Ersättning (tkr)
Lena Häll Eriksson, generaldirektör, SMHI Ordförande i SMHI:s insynsråd Ordförande i Norrköpings Symfoniorkester AB Ersättare i Norrköpings Visualiseringscenter AB styrelse	1,5
Anne-Li Fiskesjö, avdelningschef, Huddinge kommun Ledamot i Kungliga skogs- och lantbruksakademins kollegium, allmänna avdelningen Ledamot av kammarrätten i Jönköping vid handläggning av mål om fastighetstaxering Entledigad 2014-08-28	0
Johan Hultberg, riksdagsledamot (m) Ledamot i Gentekniknämnden Ersättare i Polisstyrelsen i Kronobergs län	3
Kjell Jansson, verkställande direktör, Svensk Energi Ledamot i Svensk Energi – Swedenergy AB:s styrelse Ledamot i Elforsk AB:s styrelse Suppleant i Energiforsk AB:s styrelse Ledamot i EnergiFöretagens Arbetsgivareförening EFA AB:s styrelse	0
Peter Jeppsson, riksdagsledamot (s) Ledamot i länsstyrelsens i Blekinge län insynsråd	3
Anna Ledin, professor, KTH Ordförande i Swedish Infrastructure for Ecosystem Science, SITES, styrelse Ledamot i Stockholm environmental institutes styrelse Ledamot i Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, MISTRA, styrelse Medlem i Miljöforskningsberedningen	3
Therese Mattsson, generaltulldirektör, Tullverket Ordförande i Tullverkets insynsråd Ledamot i e-delegationen Ledamot i Samverkansrådet mot grov organiserad brottslighet Ledamot i Samverkansrådet mot terrorism Ledamot i Post- och telestyrelsen styrelse	0
Roine Morin, Hållbarhetschef, Södra Skogsägarnas ek-förening Ledamot i Södra Östersjöns vattendelegation Ersättare i ÅF-forskningsstiftelse	3
Kristin Oretorp, företagsrådgivare (c) Suppleant i Teknik och Kompetenscentrum i Halmstad AB	1,5
Kerstin Westholm, f.d. landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Ledamot i Solnaedition AB:s styrelse	3

Noter

	2014	2013
Not 1 Intäkter av anslag		
Uo 06 03:1 ap.1 Förvaltningskostnader	271 151	276 504
Uo 06 03:1 ap.2 Forskning	43 005	41 410
Uo 07 02:1 ap.10 Kärnteknisk säkerhet o strålskydd i öst	4 127	4 392
Uo 20 01:4 ap.2 Sanering och återställ	1 512	691
Uo 20 01:14 ap.2 Int miljösamarbete Ryssland, annan valuta	94	90
Uo 20 01:14 ap.8 Int miljösamarbete Ryssland	5 980	3 708
	325 871	326 795
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	53 709	74 062
<i>Totala intäkter av anslag</i>	<i>379 579</i>	<i>400 857</i>
<i>Utgifter enligt anslagsredovisningen</i>	<i>-380 548</i>	<i>-402 597</i>
<i>Skillnad mellan anslagsredovisning och resultaträkning</i>	<i>-969</i>	<i>-1 740</i>
Semesterlöneskuld redovisat mot anslag enligt övergångsbestämmelser	-1 073	-1 544
Anläggningstillgångar redovisade mot anslag enligt undantag från EA-regler	-63	-196
Resultat tidigare avgiftsfinansierad verksamhet som 2014 redovisas mot anslag	169	
Summa	-969	-1 741
Skillnaden beror på semesterlöneskuld som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12§ anslagsförordningen samt inköpta anläggningstillgångar redovisade mot anslag enligt undantag från EA-regler i regleringsbrev. Resultatet från tidigare avgiftsfinansierad verksamhet avser utbildningsverksamhet i strålskydd som fr.om. 2014 redovisas mot förvaltningsanslaget enligt paragraf 4 i avgiftsförordningen.		
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av utbildning (§ 4)	799	1 113
Intäkter av konsultuppdrag (§ 4)	888	274
Intäkter av offentligrättsliga avgifter (§ 3), övrig tillståndsprövning	48 357	20 082
Uppdrag riksmätplats	766	800
Uppdrag radonlab	191	308
Realisationsvinster (anläggningstillgångar)	0	0
Övriga intäkter	698	779
	51 698	23 356
Uppdrag Riksmätplats och Radonlab särredovisas. Ökningen av intäkter avseende övrig tillståndsprövning avser främst verksamheten provning av ny kärnkraft, som är under avveckling. Intäkter från utbildningsverksamhet har tidigare särredovisats. Dessa ingår fr.o.m. 2014 i raden "Intäkter av utbildning (§ 4)". Jämförelsetal har ändrats.		
Not 3 Intäkter av bidrag		
<i>Bidrag från statliga myndigheter:</i>		
MSB	7 420	9 290
Kärnavfallsfonden*	55 608	51 652
SIDA	-23	2 760
Naturvårdsverket	0	53
Övriga statliga myndigheter	137	561
	63 142	64 316
<i>Bidrag från övriga:</i>		
EU	178	834
Övriga	576	122
	754	956
Summa intäkter av bidrag	63 897	65 272
*Kärnavfallsfonden		
Intäkter av bidrag	55 608	51 652
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	616	803
Summa	56 224	52 455

	2014	2013
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	447	691
Övriga ränteintäkter	78	196
Kursvinster	30	616
	556	1 503
Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avg. enl. lag och avtal	-176 245	-156 075
Övriga personalkostnader	-112 711	-96 343
	-288 957	-252 418
Kostnader för personal har bl.a. ökat på grund av att antalet anställda har ökat under 2014. Dessutom ingår kostnader för pensionsavgångar avseende avveckling av verksamheten, prövning av ny kärnkraft. Dessa kostnader uppgår till ca 16 mnkr.		
Not 6 Kostnader för lokaler		
Hyra avseende ordinarie lokaler	-22 634	-22 402
Övriga lokalkostnader, städning etc.	-1 633	-1 806
	-24 267	-24 208
Not 7 Övriga driftkostnader		
Realisationsförluster (anläggningstillgångar)	0	-449
Tjänster	-67 406	-71 087
Forskningsuppdrag	-37 843	-36 474
Resor	-12 451	-12 881
Övrigt, varor etc	-7 844	-7 917
	-125 544	-128 808
Not 8 Finansiella kostnader		
Räntekostnader på lån i RGK	-135	-302
Räntekostnader avseende inbetalt anslagssparande	0	-39
Övriga räntekostnader	-17	-24
Kursförluster	-218	-638
Övriga finansiella kostnader	0	-7
	-370	-1 010
Not 9 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		
Intäkter avseende kärnteknisk verksamhet	281 307	285 278
Intäkter avseende icke kärnteknisk verksamhet	26 202	23 882
Intäkter avseende inbetalt anslagssparande avs. 2012	0	3 459
	307 509	312 619
Not 10 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
Norwegian radiation protection authority	3 336	0
Department of Energy & Climate Change, UK	241	0
	3 577	0
Lämnade bidrag		
SSM betalar bidrag till olika forskningsprojekt inom högskolor och universitetssektorerna, samt till projekt i Ryssland, Ukraina och Georgien.		
Reformsamarbete Ukraina	-7 399	-5 696
Reformsamarbete Georgien Moldavien	-1 515	-1 936
Miljösamarbete Ryssland	-8 351	-24 201
Sanering och återställning	0	-1 128
Samarbete Ukraina strålningskydd	-2 692	-6 461
Forskningsbidrag	-34 511	-39 622
Övrigt	-6 282	-6 929
	-60 750	-85 973

Minskningen av lämnade bidrag beror främst på minskade anslag för miljösamarbete i Ryssland.

	2014	2013
Not 11 Årets kapitalförändring		
Kapitalförändringen består till största del av resultat i uppdragsverksamheterna.		
Avskrivning anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-543	-521
Nedskrivning av beredskapstillgångar	0	-440
Utbildning	0	195
Övrig tillståndsprövning	-4 964	1 448
Periodisering bidragsutbetalningar finansierade av anslag	783	-982
	-4 725	-300

Utbildning redovisas fr.o.m. 2014 mot förvaltningsanslaget enligt 4§ avgiftsförordningen. Det negativa resultatet avseende övrig tillståndsprövning avser främst verksamhet avseende granskning av helhetsbedömning för kärntekniskverksamhet.

	2014-12-31	2013-12-31
Not 12 Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående anskaffningsvärde	7 363	14 195
Överföringar, från rättigheter	0	0
Överföringar, till rättigheter	0	-6 832
Utrangering	0	0
Årets anskaffningar	854	0
Pågående arbeten	0	0
Akkumulerat anskaffningsvärde	8 217	7 363
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 480	-8 371
Överföringar, från rättigheter	0	0
Överföringar, till rättigheter	0	5 192
Utrangering	0	0
Årets avskrivningar	-726	-2 301
Akkumulerade avskrivningar	-6 205	-5 480
Bokfört värde	2 012	1 883
Årets anskaffning avser plattform för E-utbildningar och utveckling av mätdatasystem Radgis.		
Not 13 Rättigheter och andra Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	9 088	1 975
Överföringar, till balanserade utgifter för utveckling	0	0
Överföringar, från balanserade utgifter för utveckling	0	6 832
Utrangering	0	0
Årets anskaffningar	172	281
Pågående arbeten	0	0
Akkumulerat anskaffningsvärde	9 260	9 088
Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 089	-1 639
Överföringar, till balanserade utgifter för utveckling	0	0
Överföringar, från balanserade utgifter för utveckling	0	-5 192
Utrangering	0	0
Årets avskrivningar	-1 055	-258
Akkumulerade avskrivningar	-8 144	-7 089
Bokfört värde	1 117	1 999
Not 14 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	40 929	40 929
Årets anskaffningar	159	0
Akkumulerat anskaffningsvärde	41 088	40 929
Ingående ackumulerade avskrivningar	-15 583	-13 970
Årets avskrivningar	-1 403	-1 613
Akkumulerade avskrivningar	-16 986	-15 583
Bokfört värde	24 102	25 346

		2014-12-31	2013-12-31
Not 15	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	76 953	74 989
	Utrangering	-2 375	-2 049
	Årets anskaffningar	4 913	4 013
	Akkumulerat anskaffningsvärde	79 491	76 953
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-56 293	-52 705
	Utrangering	2 375	2 040
	Årets avskrivningar	-5 209	-5 628
	Akkumulerade avskrivningar	-59 126	-56 293
	Bokfört värde	20 364	20 660
Not 16	Pågående nyanläggningar		
	Ingående anskaffningsvärde	1 844	0
	Årets anskaffningar	3 922	1 844
	Akkumulerat anskaffningsvärde	5 766	1 844
	Bokfört värde	5 766	1 844
Anläggningstillgångarna avser mätinstrument som planeras att driftsättas under 2015.			
Not 17	Beredskapstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	6 648	7 088
	Avyttring	0	-440
	Årets anskaffningar	0	0
	Akkumulerat anskaffningsvärde	6 648	6 648
	Bokfört värde	6 648	6 648
Beredskapstillgångarna avser lager av jodtabletter. Tillgångarna skrivs ned vid avyttring. Lägsta värdets princip och FIFU-metoden (först in, först ut) används.			
Not 19	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran mervärdesskatt	10 117	8 653
	Övriga fordringar	195	4 529
		10 312	13 182
Minskningen beror främst på att inga fordringar finns avseende projektkostnader som finansieras av andra myndigheter 2014-12-31.			
Not 20	Övriga kortfristiga fordringar		
	Uppbördsfordringar	24	80
	Förskott Rikskort	463	299
	Övriga fordringar	5	23
		492	402
Not 21	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	5 557	5 603
	Övriga förutbetalda kostnader	1 270	860
		6 827	6 463

	2014-12-31	2013-12-31
Not 22 Upplupna bidragsintäkter		
Myndighetens för samhällsskydd och beredskap	4	0
Kärnavfallsfonden	624	0
SIDA	0	3 972
	628	3 972
Sida finansierade projekt är avslutade under 2014.		
Not 23 Övriga upplupna intäkter		
Avser främst periodiserade intäkter för uppdragsverksamhet	101	83
	101	83
Not 24 Avräkning statsverket		
Uppbörd		
<i>Ingående balans</i>	-80	-69
Redovisat mot inkomsttitel	-307 509	-312 619
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	307 564	309 328
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	0	3 280
<i>Skulder avseende Uppbörd</i>	-24	-80
Anslag i icke räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	25 024	16 454
Redovisat mot anslag	29 055	42 303
Medel hänförliga till transfereringar som betalats till icke räntebärande flöde	-52 406	-33 733
<i>Fordran avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	1 673	25 024
Anslag i räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	-1 936	-18 541
Redovisat mot anslag	351 493	360 293
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-360 655	-351 875
Återbetalning av anslagsmedel	0	8 187
<i>Skulder av anslag i räntebärande flöde</i>	-11 097	-1 936
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
<i>Ingående balans</i>	3 328	4 871
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 073	-1 543
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	2 255	3 328
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
<i>Ingående balans</i>	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	313 573	315 444
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-58 415	-40 028
Betalningar hänförliga till anslag/inkomsttitlar	-255 158	-275 416
<i>Saldo</i>	0	0
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto i riksbanken</i>	0	0
Saldo Avräkning med statsverket	-7 194	26 338
SSM har inga övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken. Saldot består främst av anslagssparande i räntebärande flöde och anslagsbelastningar i icke-räntebärande flöde som utbetalats i ränteflöde men som ej hunnit flödesjusterats.		
Not 25 Behållning på räntekonto i riksgäldskontoret		
Anslagssparande	8 394	1 936
Avgiftsfinansierad verksamhet	70 270	62 185
Bidragsfinansierad verksamhet	18 895	31 329
Övriga fordringar och skulder avseende räntekontot	14 758	-14 896
	112 317	80 554
Det stora saldot kan förklaras med stora leverantörsskulder och avgiftsintäkter för granskning av ansökan om ny kärnkraft. Räntekontokrediten uppgår till 30 mnkr.		

	2014-12-31	2013-12-31
Not 26 Statskapital		
Finansiering av jodtabletter	6 648	7 088
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	1 366	1 825
Konst	166	166
	8 181	9 079
Ingående balans	9 079	8 891
Årets förändring avs. anskaffning anläggningstillgångar	63	196
Årets förändring avs. avskrivning anläggningstillgångar f.g. år	-962	-8
Utgående balans	8 181	9 079
Not 27 Balanserad kapitalförändring		
Utbildning. Redovisas från 2014 mot anslag	0	-27
Övrig tillståndsprövning	-814	-2 263
Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	-982	0
	-1 797	-2 290
Ingående balans	-2 290	-2 837
Föregående års kapitalförändring	-300	539
Kapitalförändring f.g. år som redovisas under statskapital	961	8
Kapitalförändring avs. utbildningsverksamhet redovisas mot anslag	-168	0
2014	-168	0
Utgående balans	-1 797	-2 290

Not 27	Statskapital	Balanserad kap. Anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kap. Avgiftsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring resultat-räkning	Summa
Föregående års UB	9 079	0	-2 289	-300	6 490
Ändrad princip avgiftsfinansierad utbildningsverksamhet.			-168		-168
A. Ingående balans	9 079	0	-2 457	-300	6 322
Föregående års kapitalförändring	-962	-982	1 643	300	0
Årets kapitalförändring				-4 725	-4 725
Anskaffning anl.tillgångar anslag	63				
B. Summa årets förändring	-899	-982	1 643	-4 425	-4 662
C. Utgående balans	8 180	-982	-814	-4 725	1 659

	2014-12-31	2013-12-31
Not 28 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	847	1 621
Årets pensionskostnad	7 697	-2
Årets utbetalningar	-710	-772
Utgående avsättning	7 834	847
Kommentar: Ökningen avser pensionsavsättningar för personal som erbjudits pensionsavgång p.g.a. avveckling av verksamheten <i>prövning av ny kärnkraft</i> .		
Not 29 Lån i Riksgälden		
Beviljad låneram för anläggningstillgångar	50 000	50 000
Ingående balans	27 997	31 195
Nyupptagna lån	8 750	2 486
Amorteringar	-4 875	-5 684
Utgående balans	31 873	27 997

Kommentar: Anskaffade anläggningstillgångar, efter senaste lånetillfället, som ska lånefinansieras uppgår till 4 184 tkr.

		2014-12-31	2013-12-31
Not 30	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
	Inomstatliga leverantörsskulder	3 766	3 391
	Arbetsgivaravgifter, Skatteverket	4 583	4 235
	Utgående moms, Skatteverket	2 952	1 877
		11 301	9 503
Not 31	Leverantörsskulder		
	Utomstatliga leverantörsskulder	20 482	20 126
	Utländska leverantörsskulder	6 017	4 333
		26 499	24 459
Not 32	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	4 583	4 234
	Övriga kortfristiga skulder	335	64
		4 918	4 298
Not 33	Upplupna kostnader		
	Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	15 999	16 475
	Periodiserade lönekostnader inkl. sociala avgifter	1 371	594
	Periodiserade lönekostnader inkl. sociala avgifter avs. avveckling av verksamheten <i>prövning av ny kärnkraft</i>	8 502	0
	Övriga upplupna kostnader	1 684	1 990
		27 557	19 059
Not 34	Oförbrukade bidrag		
	MSB, finansiering av anläggningstillgångar	16 258	19 203
	MSB, övrig verksamhet	0	2 358
	Kärnavfallsfonden	0	10 873
	FORMAS	1 698	2 713
	Summa inomstatliga bidrag	17 956	35 147
	Övriga oförbrukade bidrag	826	3 807
		18 783	38 954
	De inomstatliga bidragen förväntas tas i anspråk inom följande tidsintervall:		
	- inom tre månader,	455	4 000
	- mer än tre månader till ett år,	1 360	16 454
	- mer än ett år till tre, samt	4 168	4 500
	- mer än tre år.	12 800	14 000
		18 783	38 954
Not 35	Övriga förutbetalda intäkter		
	Förutbetalda intäkter avseende ansökan ny kärnkraft	55 705	59 621
	Övriga förutbetalda intäkter avseende granskningsavgifter	2 955	0
		58 661	59 621
Not 36	Ansvarsförbindelser		
	SSM:s hyreskontrakt med Vasakronan innehåller ett särskilt villkor om lösenbelopp vid kontraktets upphörande. Villkoret avser rivning av specialväggar uppförda av hyresvärden för myndighetens räkning. Beloppet uppgår till 19 000 tkr. Beloppet minskas med 2 000 tkr vart sjätte år vid förlängning av hyreskontraktet. Beloppet ska index uppräknas med KPI med bas i januari 2011. SSM anser att villkoret innebär en ansvarsförbindelse enligt 4 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till denna. Villkoret är en möjlig förpliktelse som beror av en eller flera osäkra framtida händelser som inte helt ligger inom SSM:s kontroll och det är heller inte troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. SSM väljer att redovisa beloppet eftersom det är möjligt att beräkna detta. SSM gör denna bedömning eftersom vi inte avser att säga upp kontraktet inom överskådlig tid och inte heller känner till något annat förhållande som skulle innebära att myndigheten skulle behöva säga upp kontraktet eller bli uppsagda av hyresvärden. SSM har flera anledningar till att inte säga upp kontraktet:		
	• lokalerna bedöms som ändamålsenliga för den verksamhet myndigheten bedriver • SSM har investerat stora belopp i en ledningscentral för myndigheten i lokalerna och en reinvestering skulle behövas vid en flytt till nya lokaler, • en avflyttning skulle utlösa villkoret om lösenbelopp vid kontraktets upphörande.		

- Not 37 Anslag 06 3:1 ap1, Strålsäkerhetsmyndigheten**
Regeringsbeslut nr I:28, M2013/778/Ke, M2013/3152/S, M2013/3175/S (2013-12-19), regleringsbrev inkl. indragning av anslagssparande
Ändring Regeringsbeslut nr I:5, M2014/1679/Ke (2014-07-10), inkl. indragning av anslagssparande
- Not 38 Anslag 06 3:1 ap2, Forskning**
Regeringsbeslut nr I:28, M2013/778/Ke, M2013/3152/S, M2013/3175/S (2013-12-19), regleringsbrev inkl. indragning av anslagssparande
Ändring Regeringsbeslut nr I:5, M2014/1679/Ke (2014-07-10), inkl. indragning av anslagssparande
- Not 39 Anslag 07 1:1 ap22, Kärnteknisk säkerhet och strålskydd i Östeuropa**
Regeringsbeslut nr III:7, UF2013/77720/UD/USTYR, UF2013/78251/UD/EC (2013-12-19)
Anslag 07 2:1 ap10 (2013), Reformsamarbete i Östeuropa
Regeringsbeslut nr III:7, UF2013/77720/UD/USTYR, UF2013/78251/UD/EC (2013-12-19), inkl. indragning av anslagssparande
- Not 40 Anslag 20 1:4 ap2 Sanering och återställning av förorenade områden**
Regeringsbeslut nr I:29, M2013/3156/S, M2013/3175/S, M2013/2632/S (2013-12-19), inkl. indragning av anslagssparande
Ändring Regeringsbeslut nr I:5, M2014/1282/S (2014-05-15)
Ändring Regeringsbeslut nr I:17, M2014/1485/S (2014-06-26)
Anslagssparande överstiger 10% av tilldelade medel. Detta beror på minskad verksamhet under 2014 för anpassning till lägre anslag.
- Not 41 Anslag 20 1:14 ap2, Int miljö samarb Rys - del till SSM - annan valuta**
Regeringsbeslut nr I:28, M2013/778/Ke, M2013/3152/S, M2013/3175/S (2013-12-19),
Ändring Regeringsbeslut nr I:5, M2014/1679/Ke (2014-07-10)
- Not 42 Anslag 20 1:14 ap8, Int miljö samarb Rys - del till Strålsäkerhetsmyndigheten**
Regeringsbeslut nr I:28, M2013/778/Ke, M2013/3152/S, M2013/3175/S (2013-12-19),
Ändring Regeringsbeslut nr I:5, M2014/1679/Ke (2014-07-10)
Ändring Regeringsbeslut nr I:5, M2014/1679/Ke (2014-07-10)
Anslagssparande överstiger 10% av tilldelade medel. Detta beror på minskad verksamhet under 2014 för anpassning till lägre anslag.
- Not 43 Avgifter från Icke kärnteknisk verksamhet**
Avgiftsinkomsterna avseende inkomsttitel 2511, Icke kärnteknisk verksamhet, är 10 % lägre än beräknat belopp i budgetunderlag. Totala avgiftsintäkter beräknas på tilldelade förvaltnings- och forskningsanslag som finansierar tillsyn och tillståndsverksamhet. Tilldelat anslag för 2014 blev mindre än vad som föreslagits i budgetunderlaget därav mindre tillsynsverksamhet och intäkter.
- Not 44 Avgifter från kärnkraftverken**
Totala avgiftsintäkter beräknas på tilldelade förvaltnings- och forskningsanslag som finansierar tillsyn och tillståndsverksamhet. Tilldelat anslag för 2014 blev mindre än vad som föreslagits i budgetunderlaget därav mindre tillsynsverksamhet och intäkter. Nedsättning av avgifter uppgår till ca 2,7 mnkr avseende inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken.
- Not 45 Int. Miljö samarb Rys - del till Strålsäkerhetsmyndigheten**
Utestående åtaganden är mindre än 75 % av tilldelad bemyndiganderam.
Nya projekt har beslutats med kortare tidsintervall och mindre belopp.
Utestående åtaganden är låga på grund av korta projekt och att verksamheten minskar.
- Not 46 Kärnteknisk säkerhet och strålskydd i Östeuropa**
Utestående åtaganden är mindre än 75% av tilldelad bemyndiganderam.
Nya projekt har beslutats med kortare tidsintervall och mindre belopp.
- Not 47 Kärnavfallsfonden**
Utestående åtaganden är låga på grund av korta projekt och att verksamheten bedrivs i mindre omfattning.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Avser (tkr)	2014	2013	2012	2011	2010
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Utnyttjad	31 872	27 997	31 195	26 229	29 418
Kontokredit hos Riksgälden					
Beviljad	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Utnyttjad	0	0	0	2 906	16 191
Kontokredit hos Riksgälden (vid allvarlig radiologisk olycka)					
Beviljad	0	0	0	0	0
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	447	691	549	513	168
Räntekostnader	0	0	0	1	2
Avgiftsintäkter som myndigheten disponerar					
Budget	51 409	22 000	11 900	13 650	26 458
Utfall*	51 698	23 356	16 388	12 596	10 740
Avgiftsintäkter om myndigheten inte disponerar					
Budget	320 867	309 000	275 400	274 100	302 700
Utfall	307 509	312 619	299 467	275 107	302 885
Anslagskredit					
Beviljad	11 273	11 909	12 061	9 284	9 882
Utnyttjad	1 094	0	0	0	0
Anslagssparande					
Utgående anslagssparande	15 126	7 312	24 310	23 223	18 265
Bemyndiganden					
Tilldelad bemyndiganderam	69 000	78 000	91 000	117 000	94 000
Summa åtaganden	53 770	34 148	60 393	73 655	55 945
Antal årsarbetskrafter	312	307	283	248	227
Medelantalet anställda	322	308	286	273	260
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 406	1 321	1 411	1 452	1 507
Årets kapitalförändring	-4 725	-300	539	-74 603	69 054
Balanserad kapitalförändring	-1 797	-2 289	-2 837	-1 757	-71 695

Underskrift

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Solna 2015-02-19

Mats Persson
Generaldirektör

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel: +46 8 799 40 00
Fax: +46 8 799 40 10

E-mail: registrator@ssm.se
Web: stralsakerhetsmyndigheten.se